

EUROJUST

2014. gada pārskats

© Eirojusts, 2015

Šī publikācija ir par laika periodu no 2014. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 31. decembrim

Kataloga numurs: QP-AA-15-001-LV-N

ISBN: 978-92-9490-019-7

ISSN: 2443-6550

DOI: 10.2812/9844

Uzziņām:

Tālrunis: + 31 70 412 5000

E-pasts: info@eurojust.europa.eu

Timeklā vietne: www.eurojust.europa.eu

2014. gada pārskats

Eurojusta 2014. gada pārskats ir tulkots latviski no oriģināla angļu valodā.

Eurojusta mērķis ir veicināt un uzlabot izmeklēšanas un kriminālvajāšanas koordināciju un sadarbību starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm cīņā ar smagiem pārrobežu noziegumiem

Saturs

Paskaidrojums par lēmumu, ar kuru izveidoja Eirojustu.....	5
Akronīmi un saīsinājumi.....	5
Priekšvārds.....	7
Kopsavilkums	8
1. ĪSUMĀ PAR EIROJUSTU / EIROJUSTA INSTRUMENTI	12
1.1 Īsumā par Eirojustu	13
1.2 Eirojusta instrumenti.....	13
1.2.1 Koordinācijas sanāksmes.....	13
1.2.2 Koordinācijas centri	15
1.2.3 Informācijas apmaiņa un Eirojustalietu pārvaldības sistēma	19
1.2.4 Eirojusts un JIT	20
2. EIROJUSTA DARBS AR KRIMINĀLLIETĀM.....	26
2.1 Eirojusta darbs ar krimināllietām prioritārajās noziedzības apkarošanas jomās	27
2.1.1 Krāpniecība.....	28
2.1.2 Korupcija.....	29
2.1.3 Noziegumi, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses (PIF noziegumi).....	29
2.1.4 Ceļojošie organizētie noziedzīgie grupējumi.....	29
2.1.5 Narkotisko vielu nelikumīga tirdzniecība.....	31
2.1.6 Kibernoziēdzība	33
2.1.7 Nelegālā imigrācija	35
2.1.8 Terorisms.....	35
2.1.9 Cilvēku tirdzniecība	36
2.2 Eirojusta palīdzība citās noziedzības apkarošanas jomās.....	38
2.2.1 Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija.....	38
2.2.2 Noziegums pret vidi.....	38
2.2.3 Eirojusta kontaktpersona bērnu aizsardzības jautājumos.....	38
Operācija BlackShades — gada lieta.....	39
2.3 Eirojusta partneri.....	42
2.3.1 Sadarbības partneris — Eiropols.....	42
2.3.2 Sadarbības partneris — Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF).....	42
2.3.3 Tieslietu un iekšlietu aģentūru (TI) sadarbība.....	43
2.3.4 Trešās valstis un organizācijas ārpus Eiropas Savienības.....	44
3. UZDEVUMI UN PARAUGPRAKSE.....	48
3.1 Ievads.....	49
3.2 Narkotisko vielu nelikumīga tirdzniecība.....	49
3.3 Kibernoziēdzība	51
4. ŠOGAD EIROJUSTA UZMANĪBAS CENTRĀ — EIROPAS APCIETINĀŠANAS ORDERIS	52
5. EIROJUSTA VADĪBA	58

6. EIROJUSTS UN PRAKTIĶU TĪKLI.....	62
6.1 Eiropas tiesiskās sadarbības tīkls.....	63
6.2 JIT tīkls.....	63
6.3 Genocīda apkarošanas tīkls.....	64
6.4 Konsultatīvais forums.....	64
TĒMA: NOVĒRTĒŠANA UN TURPMĀKĀS PERSPEKTĪVAS	66
SAKARĀ AR PADOMES SECINĀJUMIEM VEIKTIE PAPILDU PASĀKUMI	69
DOKUMENTU PUBLISKĀ PIEEJAMĪBA.....	70
GRAFIKI UN DATI	
<i>Darbs ar lietām 2001.–2014. gadā .....</i>	<i>9</i>
<i>Divpusējās un daudzpusējās lietas 2010.–2014. gadā.....</i>	<i>9</i>
<i>Divpusējo un daudzpusējo lietu skaits uz dalībvalsti.....</i>	<i>10</i>
<i>Dalībvalstis, kas saņēmušas/iesniegušas lūgumus .....</i>	<i>10</i>
<i>Koordinācijas sanāksmes .....</i>	<i>16</i>
<i>Koordinācijas sanāksmēs iesaistītās trešās valstis, sadarbības partneri un starptautiskās organizācijas .....</i>	<i>16</i>
<i>Koordinācijas centri.....</i>	<i>18</i>
<i>13. panta lietu skaits .....</i>	<i>20</i>
<i>Eiropusta atbalstītās JIT un galvenie noziegumu veidi.....</i>	<i>21</i>
<i>Eiropusta finansējums JIT (2009./12 - 2014./8).....</i>	<i>23</i>
<i>Eiropusta darbs ar lietām noziedzības apkarošanas prioritārajās jomās .....</i>	<i>27</i>
<i>International cooperation in the BlackShades case.....</i>	<i>39</i>
<i>Galvenie noziedzības veidi, kas saistīti ar trešajām valstīm.....</i>	<i>44</i>
<i>Pirmās desmit Eiropusta darbā ar lietām iesaistītās trešās valstis.....</i>	<i>45</i>
<i>Sadarbības prokuroru lietas 2010.–2014. gadā.....</i>	<i>45</i>
<i>Eurojust contact points .....</i>	<i>46</i>
<i>Atspoguļojums plašsaziņas līdzekļos pasaulē .....</i>	<i>61</i>
<i>Tīmekļa vietnes apmeklējumi.....</i>	<i>61</i>

Paskaidrojums par lēmumu, ar kuru izveidoja Eirojustu

Šajā pārskatā turpmāk lietotais termins “Lēmums par Eirojustu” ir Padomes 2002. gada 28. februāra lēmums, ar kuru izveidoja Eirojustu, lai pastiprinātu cīņu pret smagiem noziegumiem, kas pēdējo reizi grozīts ar Padomes 2008. gada 16. decembra Lēmumu

2009/426/TI par Eirojusta stiprināšanu. [Padomes Ģenerālsēkretariāta sagatavotais](#) un vienīgi informatīvajām vajadzībām paredzētais Lēmuma par Eirojustu konsolidētais variants atrodams mūsu tīmekļa vietnē.

Akronīmi un saīsinājumi

LPS	Lietu pārvaldības sistēma
COSI	Ar sadarbību krimināllietās saistītu jautājumu darba grupa
EO	Eiropas apcietināšanas orderis
EJN	Eiropas tiesiskās sadarbības tīkls
ENCS	Eirojusta nacionālās koordinācijas sistēma
EMPACT	Eiropas daudznozaru platforma pret noziedzības draudiem
EPPO	Eiropas Prokuratūra
JIT	Apvienotā izmeklēšanas grupa
JSB	Eirojusta Apvienotā uzraudzības iestāde
DSP	Daudzgaļu stratēģiskais plāns
MLA	Savstarpējā tiesiskā palīdzība
CONG	(Ceļojošie) organizētie noziedzīgie grupējumi
MPJM	izdevums “Maritime Piracy Judicial Monitor”
MTIC	“Pazudušā komersanta” krāpšanas shēma Kopienā
ORP	Operatīvais rīcības plāns
KDR	Koordinācija dežūras režīmā
ONG	Organizēts noziedzīgs grupējums
PIF	Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzība
SOCTA	Smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējums
TCM	Izdevums “Terrorism Convictions Monitor”
TE-SAT	Ziņojums par terorisma situāciju un tendencēm
LESD	Līgums par Eiropas Savienības darbību
THB	Nelegālā cilvēku pārvadāšana un tirdzniecība

Eurojūsts ir apņēmis pildīt savu juridiskās un tiesiskās ekspertīzes centra lomu Eiropas Savienībā un cieši sadarboties ar visiem iesaistītajiem partneriem

Priekšvārds

Priecājos iepazīstināt ar Eirojusta trīspadsmito gada pārskatu, kurā iekļauta informācija par Eirojusta attīstību un galvenajām darbībām, kā arī ieguldījumu un atbalstu dalībvalstu tiesu iestāžu sadarbības uzlabošanai 2014. gadā. Eirojusta lietu apjoms pieaug katru gadu, un šis gads nav bijis izņēmums.

Par 14,5 procentiem — līdz 1804 lietām ir palielinājies to lietu skaits, kurās dalībvalstis ir lūgušas Eirojusta palīdzību. Eirojusta unikālais instruments — koordinācijas sanāksmes — sapulcēja 1882 praktiķus, tostarp prokurorus, tiesnešus un policistus, lai uzlabotu operācijas, veicinātu koordināciju un sadarbību stratēģiskajās un operatīvajās darbībās, un risinātu juridiska un praktiska rakstura grūtības, kuras rada 30 atšķirīgās tiesību sistēmas Eiropas Savienībā. Papildus tam koordinācijas centri sniedz efektīvu atbalstu reāllaika režīmā.

Apvienotās izmeklēšanas grupas kopā ar koordinācijas sanāksmēm un koordinācijas centriem palīdz dalībvalstīm savākt un apvienot ar lietu saistīto būtisko informāciju. Šie instrumenti nodrošina ātru, uz rezultātiem orientētu sadarbību.

Eirojusts turpina atbalstīt apvienoto izmeklēšanas grupu izveidi un darbību; Eirojusta atbalstīto apvienoto izmeklēšanas grupu skaits ir pieaudzis vairāk nekā par 20 procentiem. Nozīmīgi ir pieaudzis arī Eirojusta finansēto apvienoto izmeklēšanas grupu skaits, apliecinot, ka dalībvalstis arvien vairāk izmanto šo instrumentu.

Šā gada pārskatā galvenā uzmanība ir pievērsta Eiropas apcietināšanas orderim, kā arī grūtībām un paraugpraksi narkotisko vielu nelikumīgas tirdzniecības un kibernetizēto lietu. Eirojusts ir organizējis trīs seminārus — par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību,

kibernetizēto lietu un Eiropas apcietināšanas orderi. Seminārs par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību bija veltīts kontrolētajām piegādēm, jaunām psihoaktīvām vielām un (pre)prekursoriem; seminārs par kibernetizēto lietu — par pierādījumu pieņemamību, un seminārs par Eiropas apcietināšanas orderi — par tā izmantošanas grūtībām un paraugpraksi. Šīs jomas rada nozīmīgas problēmas un grūtības praktiķiem, un mums jāstrādā ciešā sadarbībā, lai atrastu efektīvus risinājumus.

Lielu uzmanību esam pievērsuši arī kibernetizēto lietu lietai — *BlackShades* —vienam no kārtējiem veiksmes stāstiem 2014. gadā. Šie panākumi ir Eirojusta lielākas atziņas un izmantošanas rezultāts, par ko liecina pieaugušais izskatīto lietu skaits.

Ir gūti pastāvīgi panākumi koordinācijas un sadarbības pastiprināšanai dalībvalstu izmeklēšanas iestāžu un prokuratūru starpā, nodarbojoties ar smagu pārobežu noziegumu lietām, kā arī sadarbības uzlabošanā ar trešajām valstīm. 2014. gadā Eirojusts parakstīja sadarbības nolīgumu ar Moldovu, pastiprinot tās saistību ar tieslietu un iekšlietu iestādēm, un divus saprašanās memorandumus ar Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (FRA) un Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centru (EMCDDA).

Tika pabeigta savstarpējās novērtēšanas sestā kārtā, un Eirojusts pieņēma rīcības plānu ieteikumu īstenošanai. 2014. gadā sākās darbs arī pie ārējā novērtējuma. Šie novērtējumi veicinās efektīvāku un racionālāku Eirojusta darbību.

Eirojusts uzņēma sešus jaunus nacionālos pārstāvjus un 2015. gadā gaida jauna sadarbības prokurora ierašanos no Šveices.

Lai efektīvi novērstu un cīnītos ar smagiem pārobežu noziegumiem un terorismu, ir svarīga vairākdisciplīnu pieeja, kuras pamatā ir uzlabota informācijas apmaiņa starp dažādiem dalībniekiem un pieejamo instrumentu pastiprināta izmantošana. Eirojusts kā Eiropas Savienības struktūra ir apņēmies pildīt savu juridiskās un tiesiskās ekspertīzes centra lomu un cieši sadarboties ar visiem iesaistītajiem partneriem.

Ceru, ka Jums būs interesanti lasīt šo pārskatu.

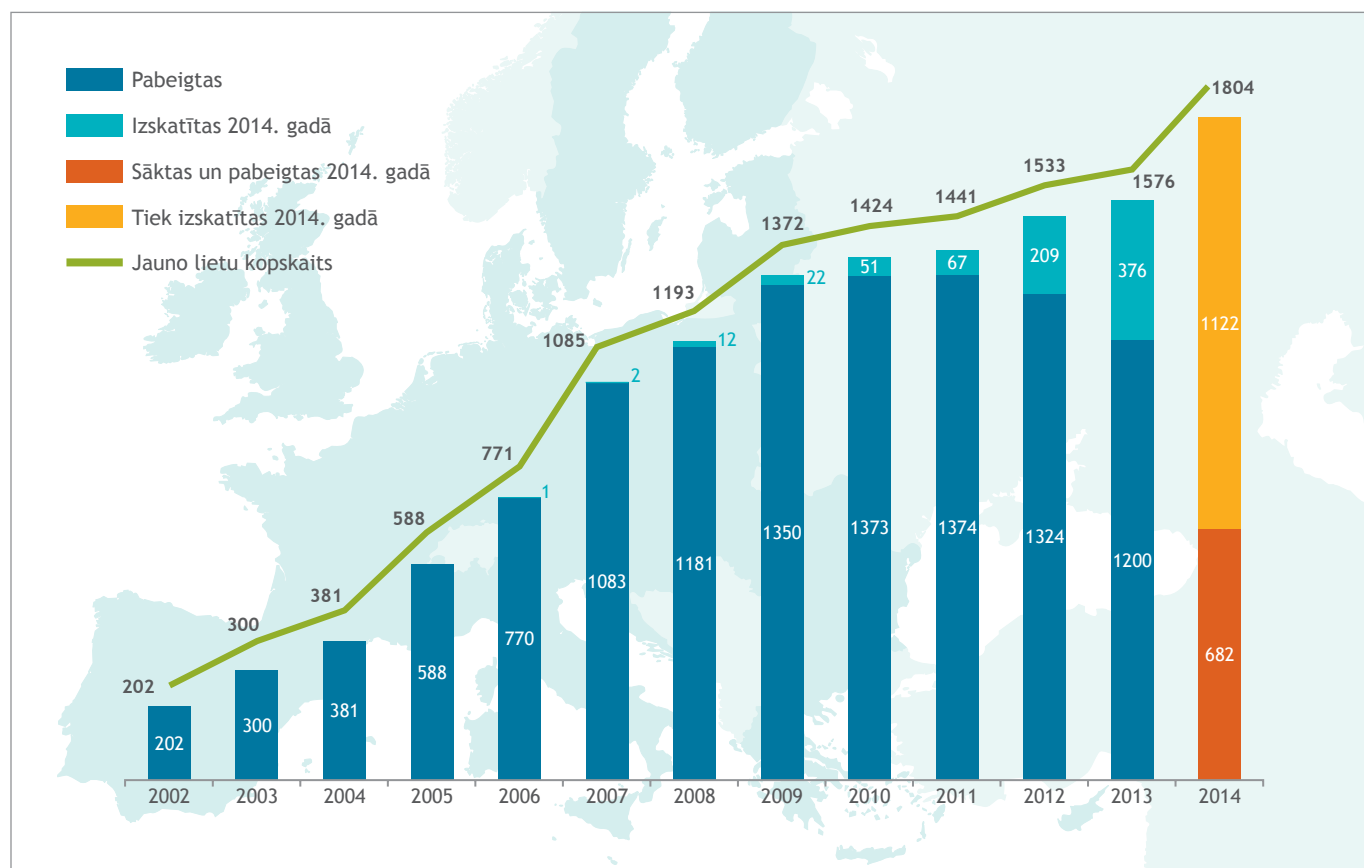
Michèle CONINSX,
Eirojusta prezidente

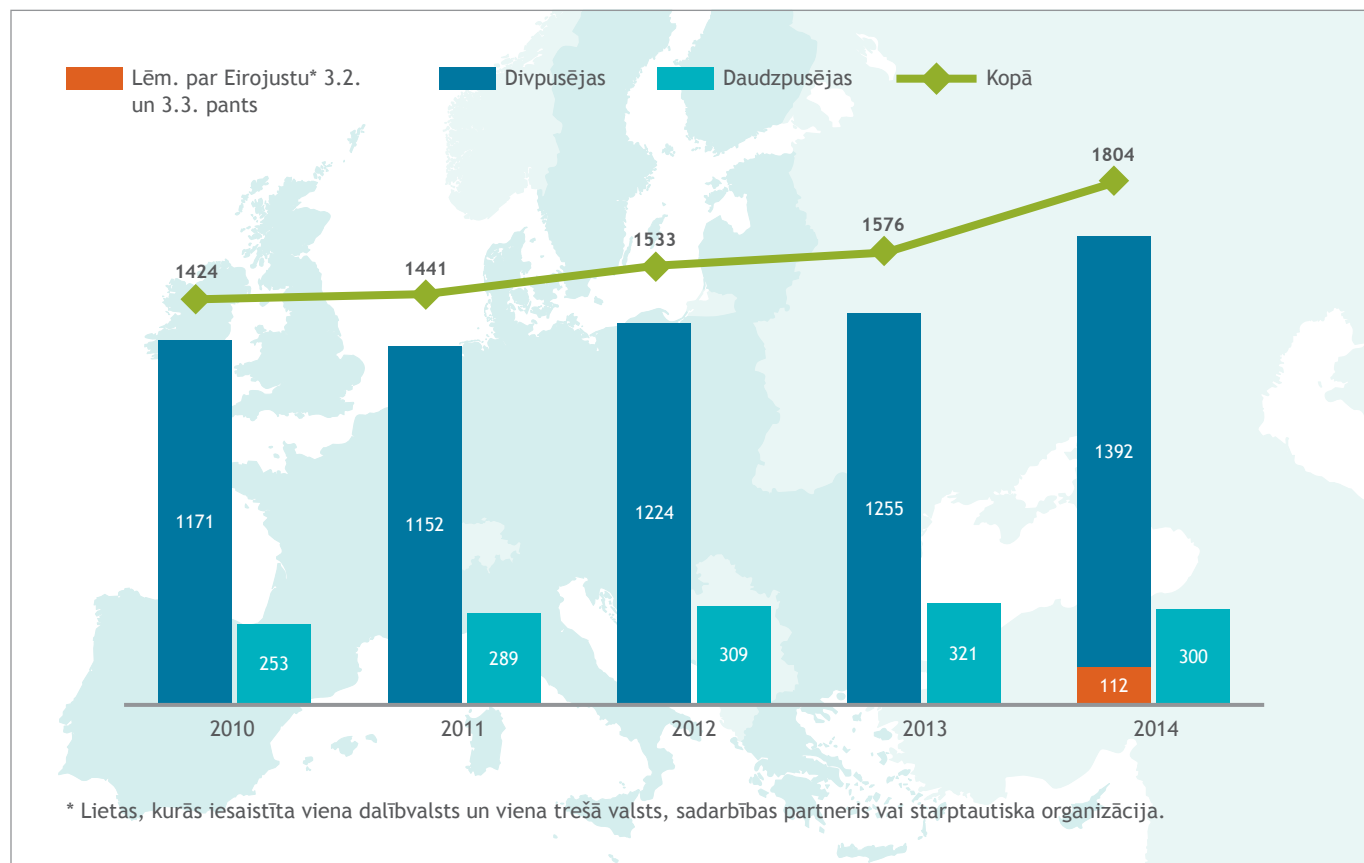
Kopsavilkums

- ▶ **Lietu skaits**, kurās dalībvalstis lūdza Eirojusta palīdzību cīņā ar smagiem pārobežu noziegumiem, ir palielinājies par 14,5 procentiem — no 1576 gadījumiem 2013. gadā; līdz 1804 gadījumiem 2014. gadā.
- ▶ Lai atbalstītu koordināciju un sadarbību starp valstu iestādēm, tika izmantotas **koordinācijas sanāksmes** (197), **koordinācijas centri** (10) un **apvienotās izmeklēšanas grupas**, un notika vairāk koordinācijas sanāksmju, kurās piedalījās Eiropols (98) un Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) (3). Eirojusta atbalstīto kopējo izmeklēšanas grupu skaits bija 122, no kurām 45 bija jaunas, izveidotas 2014. gadā. Eirojusts 67 kopējās izmeklēšanas grupas atbalstīja arī finansiāli.
- ▶ **Lietu apjoma pieaugumu** Eirojustā var atzīmēt šādās noziedzības jomās: narkotisko vielu nelikumīga tirdzniecība, krāpniecība, kibernetizācija, noziegumi, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses, nelegālā imigrācija, korupcija un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija.
- ▶ Eirojusta palīdzība ir lūgta 266 gadījumos **Eiropas apcietināšanas orderu** izpildei. Papildus tam Eirojusts savas darbības orientēja uz Eiropas apcietināšanas orderi, un ziņoja par savu darbu ar lietām un pieredzi, kā arī organizēja stratēģisko semināru par šo tematu.
- ▶ Ar sešām dalībvalstīm tikai izveidoti **droši tīkla savienojumi** — kopā ar to tagad ir 11 savienojumi, — lai atvieglotu drošu informācijas apmaiņu.
- ▶ Eirojusts piedalījās 2014.–2017. politikas cikla un 2015. gada **operatīvo rīcības plānu** izstrādē. Turklāt Eirojusts jūlijā norīkoja Kolēģijas locekli uz Eiropas Kibernetizācijas centru (EC3).
- ▶ Grieķijas prezidentūras un Itālijas prezidentūras laikā kopā ar **Konsultatīvā foruma sanāksmēm** Eirojusts organizēja **divus stratēģiskos seminārus**:
  - *“Eiropas apcietināšanas orderis: pa kuru ceļu virzīties uz priekšu?”* 10. un 11. jūnijā kopā ar Konsultatīvā foruma 7. sanāksmi;
  - un *“Ceļā uz ciešāku sadarbību nelikumīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanai un konfiskācijai: praktiku pieeja”* 11. un 12. decembrī kopā ar Konsultatīvā foruma 8. sanāksmi.
- ▶ Eirojusts organizēja arī trīs **stratēģiskās sanāksmes** un vienu **taktisko sanāksmi**:
  - *ikgadējā stratēģiskā sanāksme par terorismu* 4. jūnijā un *taktiskā sanāksme par terorismu* 5. jūnijā,
  - *stratēģiskā sanāksme par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību* 29.–30. septembrī,
  - *stratēģiskā sanāksme “Kibernetizācija — pieņemot 21. gadsimta izaicinājumus”* 19. un 20. novembrī.
- ▶ Eirojusts 16. un 17. oktobrī organizēja Eirojusta kontaktpersonu un sadarbības prokuroru sanāksmes, un 27. novembrī otro Eirojusta nacionālo korespondentu sanāksmi.
- ▶ Eirojusts cita starpā publicēja *CBRN-E* rokasgrāmatu, izdevumu *“Terrorism Convictions Monitor”* un ziņojumu par stratēģisko projektu attiecībā uz vides noziegumiem. Šajā gada pārskatā Eirojusts arī informē par uzdevumiem un paraugpraksi, kas identificēta attiecībā un kontrolētām piegādēm, jaunām psihoaktīvām vielām un (pre)prekursoriem, kā arī par pierādījumu vākšanu un pieņemamību kibernetizācijas lietās.
- ▶ Eirojusts 10. jūlijā parakstīja **Sadarbības nolīgumu** ar Moldovu, 15. jūlijā — **Saprašanās memorandu** ar EMCDDA un 3. novembrī — ar FRA.
- ▶ Eirojusta **budžets** 2014. gadam bija EUR 33,6 miljoni. Budžeta izpildes līmenis bija 99,8 procenti.
- ▶ Decembrī tika pabeigta sestā savstarpējā izvērtējuma kārta un Padome pieņēma galīgo pārskatu. 2014. gadā saskaņā ar Lēmuma par Eirojusta izveidošanu 41. pantu tika uzsākts ārējā novērtējuma projekts.
- ▶ Eirojusts publicēja jauno **Daudzgaļu stratēģiju 2016.–2018. gadam**.
- ▶ Kolēģija aprīlī iesniedza rakstveida priekšlikumus Eirojusta regulas projektam. Padome decembrī pieņēma daļēju vispārējo pieeju šim projektam.

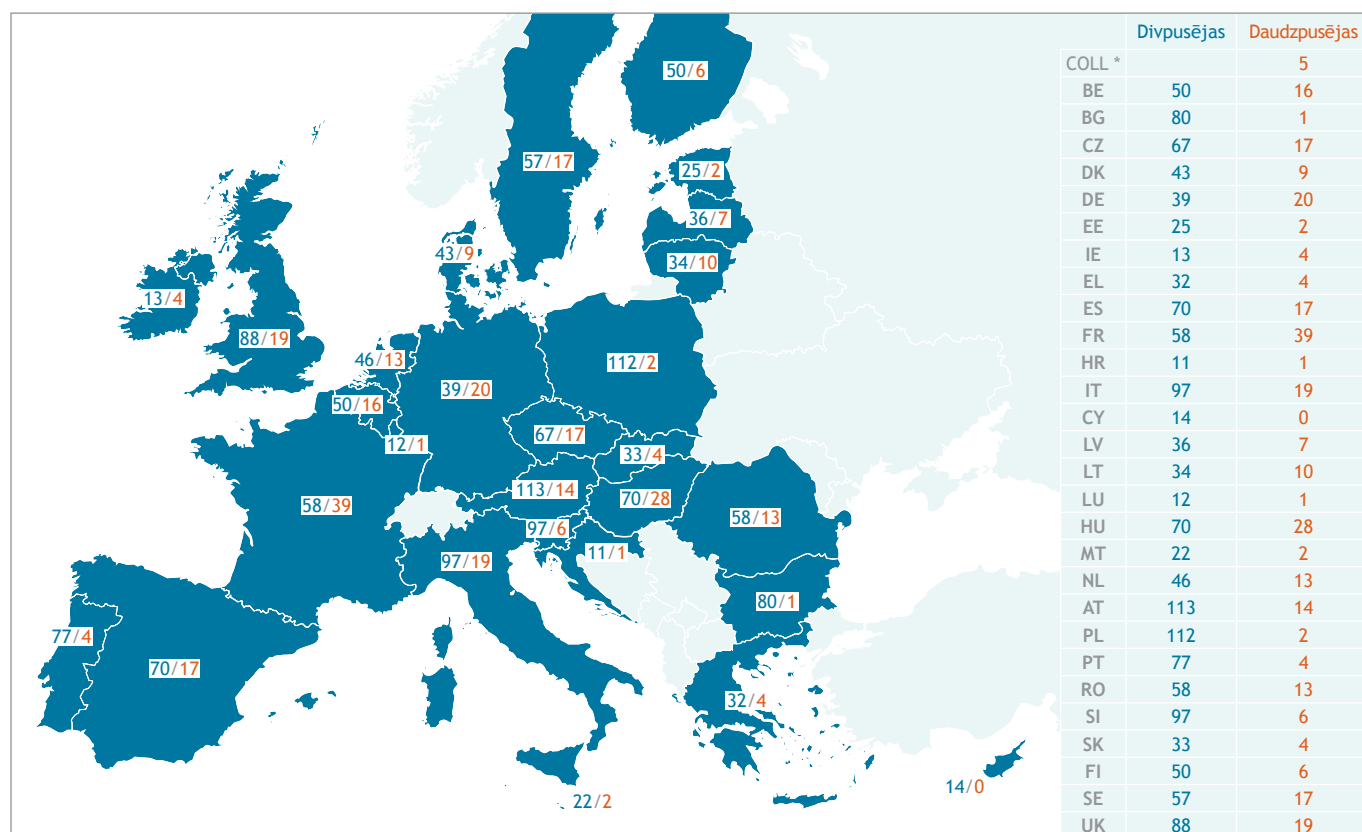
Darbs ar lietām 2001.-2014. gadā

Divpusējās un daudzpūsējās lietas 2010.-2014. gadā

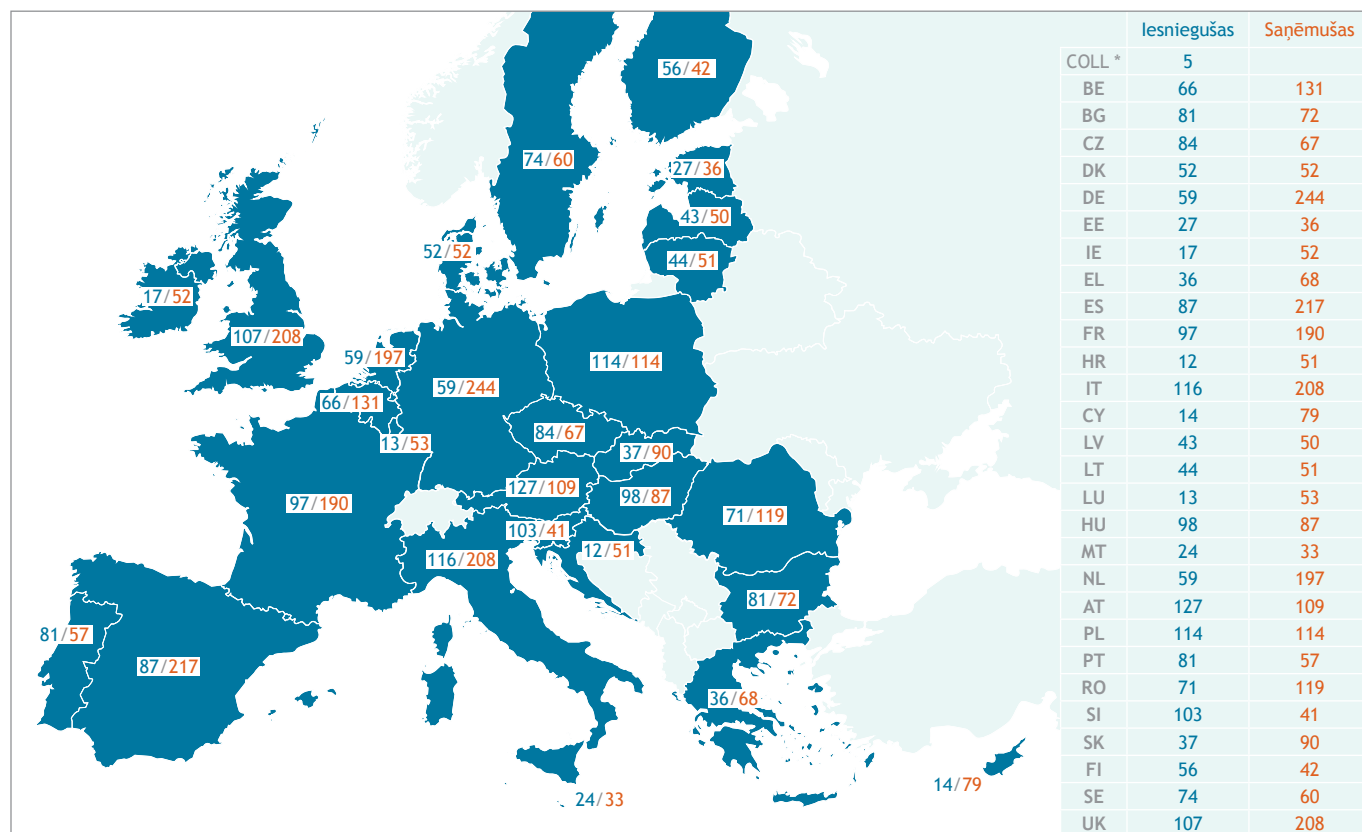

Divpusējo un daudzpusējo lietu skaits uz dalībvalsti

*Šīs lietas, ko reģistrējusi kolēģija, nav iekļautas kartē, bet tikai blakus esošajā tabulā.

Dalībvalstis, kas saņēmušas/iesniegušas lūgumus

*Šīs lietas, ko reģistrējusi kolēģija, nav iekļautas kartē, bet tikai blakus esošajā tabulā.

Eurojust College of National Members 2014

Michèle Coninsx, Belgium

Kamen Mihov, Bulgaria

Lukáš Starý, Czech Republic

Jesper Hjortenbergh, Denmark

Klaus Meyer-Cabri, Germany

Raivo Sepp, Estonia

Frank Cassidy, Ireland

Nikolaos Ornerakis, Greece

Francisco Jiménez-Villarejo, Spain

Frédéric Baab, France

Josip Čule, Croatia

Francesco Lo Voi, Italy

Katerina Loizou, Cyprus

Gunārs Bundzis, Latvia

Laima Čekelienė, Lithuania

Olivier Lenert, Luxembourg

László Venczl, Hungary

Donatella Frendo Dimech, Malta

Han Moraal, Netherlands

Ingrid Maschl-Clausen, Austria

Mariusz Skowroński, Poland

António Cluny, Portugal

Daniela Buruiană, Romania

Malči Gabrijelčič, Slovenia

Ladislav Hamran, Slovak Republic

Harri Tiesmaa, Finland

Leif Görts, Sweden

Frances Kennah, UK

Īsumā par Eirojustu / Eirojusta instrumenti

1.1 Īsumā par Eirojustu

Kas? Eirojusts ir Eiropas Savienības Tiesu iestāžu sadarbības iestāde. Kā Eiropas Savienības iestādei, kas izveidota 2002. gadā, Eirojusta mērķis ir sekmēt un uzlabot izmeklēšanas un kriminālvajāšanas koordināciju un sadarbību starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm, attiecībā uz smagiem pārobežu noziegumiem, jo īpaši, ja kriminālās darbības ir organizētas. Pēc dalībvalsts lūguma Eirojusts var palīdzēt arī tādās izmeklēšanās un kriminālvajāšanās, kas attiecas uz konkrēto dalībvalsti un tādu trešo valsti, kurai ar attiecīgo valsti ir noslēgts nolīgums par sadarbības izveidošanu ar Eirojustu, vai kurā ir ievērojama interese sniegt šādu palīdzību. Pēc dalībvalsts vai Komisijas lūguma Eirojusts var palīdzēt arī tādās izmeklēšanās un kriminālvajāšanās, kas attiecas tikai uz attiecīgo dalībvalsti un Kopienu.

Kurš? Eirojusta kolēģiju (Kolēģija) veido 28 nacionālie pārstāvji — attiecīgo dalībvalstu norīkoti prokurori, tiesneši vai policijas darbinieki ar līdzvērtīgu kompetenci. Nacionālo pārstāvju pastāvīgā darbavieta ir Eirojusta mītnē Hāgā.

Lielākajai daļai nacionālo pārstāvju palīdz vietnieks un/vai palīgs. Eirojusta atbalstu darbā nodrošina vadība, un Eirojusta mītnē atrodas Eiropas tiesiskās sadarbības tīkla (EJN), apvienoto izmeklēšanas grupu ekspertu tīkla (JIT tīkls) un Eiropas sakaru punktu tīkla attiecībā uz personām, kuras atbildīgas par genocīdu, noziegumiem pret cilvēci un kara noziegumiem (genocīda apkarošanas tīkla), sekretariāti. Papildus tam tagad Eirojustā ir norīkoti arī sadarbības prokurori no Norvēģijas un ASV. Kopējais Eirojustā nodarbināto cilvēku skaits, ieskaitot Kolēģijas locekļus, ir aptuveni 350.

Kā? Eirojusta galveno lomu un pilnvaru skaitā ir reāģēšana uz dalībvalstu kompetento iestāžu lūgumiem sniegt palīdzību. Eirojusts savukārt var lūgt dalībvalstīm uzņemties konkrētu darbību izmeklēšanu vai kriminālvajāšanu. Nacionālie pārstāvji īsteno Eirojusta pilnvaras koordinēt nacionālo iestāžu darbu katrā izmeklēšanas un kriminālvajāšanas stadijā.

Koordinācijas sanāksmes. Koordinācijas sanāksmes ir unikāls un efektīvs tiesu iestāžu sadarbības instruments. Tās sapulcē dalībvalstu un trešo valstu tiesu un tiesībsargāšanas iestādes un dod iespēju veikt uz informāciju pamatotas un mērķtiecīgas darbības pārobežu noziegumu lietās. Koordinācijas sanāksmju laikā var atrisināt juridiskās un praktiskās grūtības, kas izriet no atšķirībām Eiropas Savienībā pastāvošajās 30 tiesību sistēmās.

Koordinācijas centri. Koordinācijas centriem ir ļoti nozīmīga loma operācijās, veicinot atbalstu reāllaika režīmā kopīgu pasākumu dienās, un konfiskāciju, arestu,

dzīvesvietu vai uzņēmumu kratišanu, līdzekļu iesaldēšanas lēmumu un liecinieku pratināšanu koordināciju un tūlītējus turpmākos pasākumus.

Apvienotās izmeklēšanas grupas. Eirojusts nodrošina finansējumu un zināšanas apvienoto izmeklēšanas grupu izveidei un darbības vajadzībām. Apvienoto izmeklēšanas grupu veido prokurori, tiesneši un tiesībsargāšanas iestādes. Izveidotas uz noteiktu laika posmu un konkrētam mērķim ar rakstveida nolīgumu starp iesaistītajām valstīm, apvienotās izmeklēšanas grupas dod iespēju izmeklēšanu veikt daudz efektīvāk vienā vai vairākās iesaistītajās valstīs.

Ārējās attiecības. Eirojusta darba pamatā ir stabilas attiecības ar vairākiem partneriem. Uz nolīgumu pamata jo īpaši cieša sadarbība ir ar valstu iestādēm un ES institūcijām un partneriem: Eiropas Komisiju, Eiropas tiesiskās sadarbības tīklu (EJN), Eiropolu, Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (OLAF), Eiropas Aģentūru operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (*Frontex*), Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centru (EMCDDA), Eiropas Policijas akadēmiju (CEPOL), Eiropas Tiesiskās apmācības tīklu (EJTN), Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (FRA) un starptautiskajām organizācijām: Starptautisko Kriminālpolicijas organizāciju —INTERPOLU, Latīņamerikas, Spānijas un Portugāles starptautiskās tiesiskās sadarbības tīklu (*IberRed*) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Narkotiku un noziedzības novēršanas biroju (UNODC). Eirojusts ir parakstījis sadarbības nolīgumus ar Lihtenšteinu, Šveici, bijušo Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku, ASV, Norvēģiju, Islandi un Moldovu.

1.2 Eirojusta instrumenti

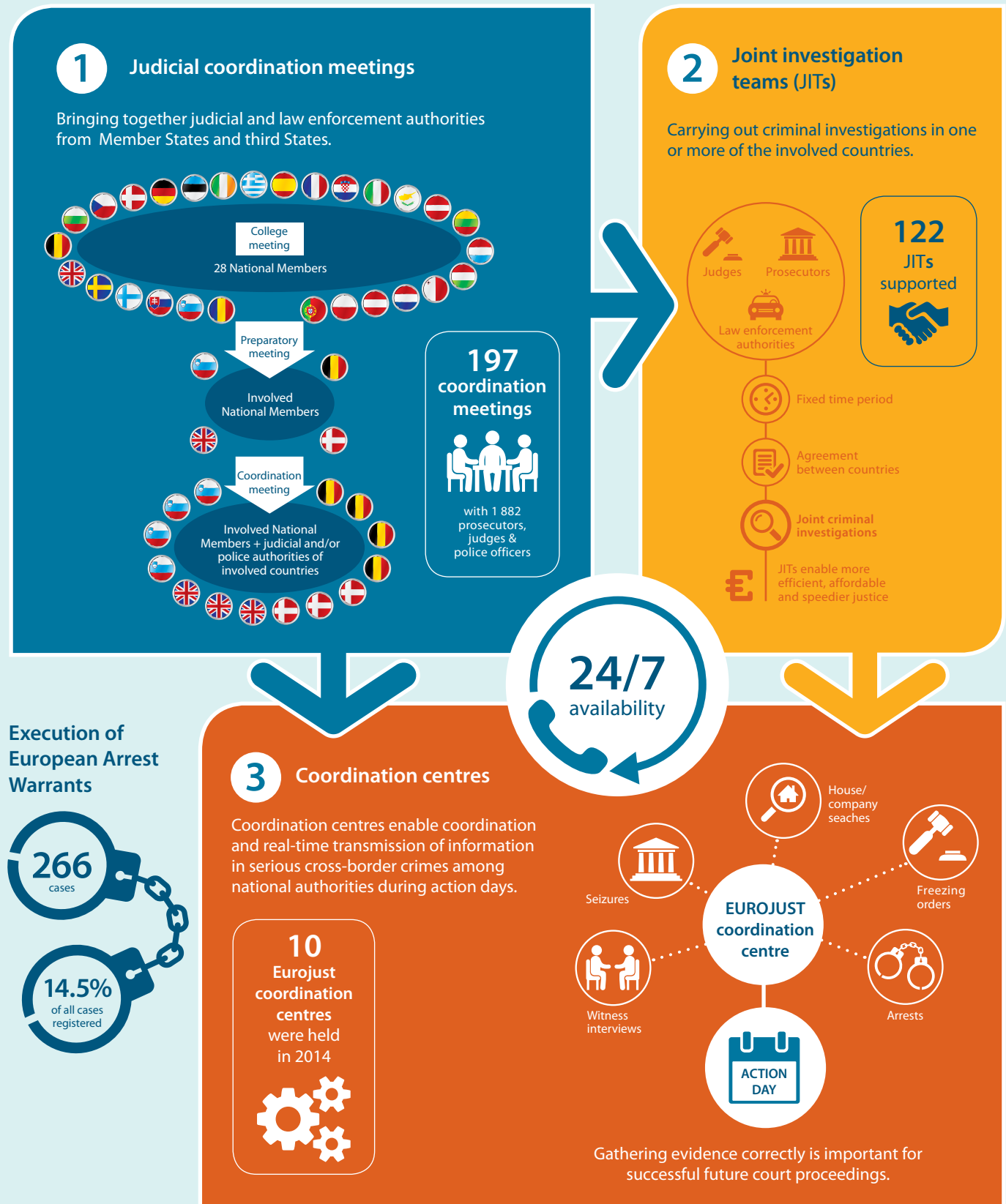
1.2.1 Koordinācijas sanāksmes

Eirojusta koordinācijas sanāksmes ir unikāls instruments starptautiskajā sadarbībā krimināllietās. Sniedzot juridiskās un praktiskās zināšanas līdz ar materiālo atbalstu (piemēram, sanāksmju telpas, augstas kvalitātes tulkošanas pakalpojumi, transporta izmaksu atlīdzināšana līdz diviem dalībniekiem no vienas valsts, izmitināšana), Eirojusts pulcē kopā tiesu un izmeklēšanas iestāžu pārstāvjus no dalībvalstīm un trešajām valstīm, virzoties tālāk par kādreiz revolucionāro principu — tiešu saziņu starp tiesu iestādēm — un veicinot savstarpēju uzticību.

Neformālā, tomēr profesionālā darba vidē izmeklētāji, prokurori un tiesneši var tieši apmainīties ar informāciju par saistītām izmeklēšanām, un bez valodas barjerām apspriest un uzreiz vienoties par stratēģijām izmeklēšanas labākai koordinācijai (piemēram, plānojot kopīgu

Eurojust at work

Eurojust's core business is to assist the competent authorities of EU Member States when they deal with serious cross-border organised crime.

pasākumu dienu, iespējams, ar koordinācijas centra atbalstu, izveidojot JIT, identificējot jurisdikcijas kolīzijas un vienojoties par to, kā novērst vai atrisināt šīs kolīzijas ar iespējamu tiesvedības nodošanu, vai vienkārši meklējot veidus, kā novērst vai likvidēt problēmas lūgumu par tiesu iestāžu sadarbību izpildē vai tiesas lēmumu un ārpus tiesas lēmumu savstarpējās atzīšanas instrumentu

Piemērs no izmeklētajām lietām

ONG tika turēts aizdomās par “skimminga” darbībām (maksājumu karšu datu zagšanu no Tirdzniecības vietām (TV) un kases aparātiem dažādās Eiropas valstīs) un krāpniecisku naudas izņemšanu, izmantojot karšu sagataves (izgatavotas, citu vietu starpā, Kambodžā, Panamā, Ekvadorā un Kolumbijā). Rumānijas birojs organizēja Eirojusta koordinācijas sanāksmi, lai pārbaudītu, vai ONG ir darbojies Francijā, Vācijā, Zviedrijā, Dānijā, Norvēģijā un Spānijā, un vai šajās valstīs notiek izmeklēšanas. Tā kā divas Rumānijas lietas bija saistītas, izmeklēšana bija diezgan steidzama; lai kriminālvajāšana būtu sekmīga, bija svarīga cieša sadarbība un darbību koordinācija ar citām iesaistītajām valstīm.

Koordinācijas sanāksmes laikā notika informācijas apmaiņa attiecībā uz lietām dalībvalstīs un tika apspriesti papildus pasākumi, lai sekmētu Rumānijas nosūtīto MLA lūgumu izpildi. Attiecībā uz MLA lūgumiem Apvienotajai Karalistei noteikt aizdomās turēto personu atrašanās vietu un veikt telefonsarunu noklausīšanos, Apvienotās Karalistes iestādes paskaidroja, ka ir nepieciešami papildu MLA lūgumi. Vācijas iestādes paskaidroja, ka ir nepieciešama kriminālvajāšana lietas uzsākšanai Vācijā, lai nodrošinātu, ka informācija, ar ko apmainās tiesībsardzības iestādes, varētu izmantot Rumānijas tiesvedībās. Šī informācija bija svarīga Rumānijas tiesvedībās.

Koordinācijas sanāksmē Eirojustsatzīmēja ONG pārvietošanos Eiropā un tajās valstīs, kuras tikai nesen bija kļuvušas par grupējuma mērķi, uzsverot turpmākas izmeklēšanas nepieciešamību.

Lieta turpinājās 2014. gadā.

realizācijā). Papildus operatīvajiem jautājumiem tiek risinātas vai efektīvi novērstas juridiskās problēmas (piemēram, informācijas, ar ko apmainās policija, izmantošana tiesā, bankas noslēpuma noteikumi, juridiskās konsultācijas pratināšanas laikā). Tādā veidā valstu iestādēm palīdz augstas kvalifikācijas praktiķi, no kuriem vairākums paši ir prokurori vai tiesneši, kuri var sniegt zināšanas, kas uzkrātas, strādājot Eirojustā, un atbalstīt savas valsts iestādes ar dažādu izmeklēšanu vispusīgu analīzi, kas veido plašāku ainu, kurā iederas katrs mozaīkas gabaliņš, atklājot agrāk neparedzētu vai nepamanītu veiktā darba dimensiju.

Eirojusts, apzinoties šā instrumenta unikalitāti un efektivitāti, pastāvīgi strādā tā attīstībai un uzlabošanai. 2014. gadā Eirojusta mītnē notikušo koordinācijas sanāksmju skaits saglabājās stabils pēc nozīmīga pieauguma 2011. gadā. Apvienotā Karaliste, Francija un Vācija bija dalībvalstis, kas iesniegušas visvairāk lūgumu, savukārt Nīderlande, Apvienotā Karaliste un Spānija bija dalībvalstis, kuras visbiežāk lūdza piedalīties. No 41 koordinācijas sanāksmes, kas bija saistītas ar trešajām valstīm, lielākā daļa sanāksmju attiecās uz ASV, Šveici un Norvēģiju. *Eiropols* piedalījās 98 šādās sanāksmēs, OLAF — trijās, un INTERPOLS — vienā.

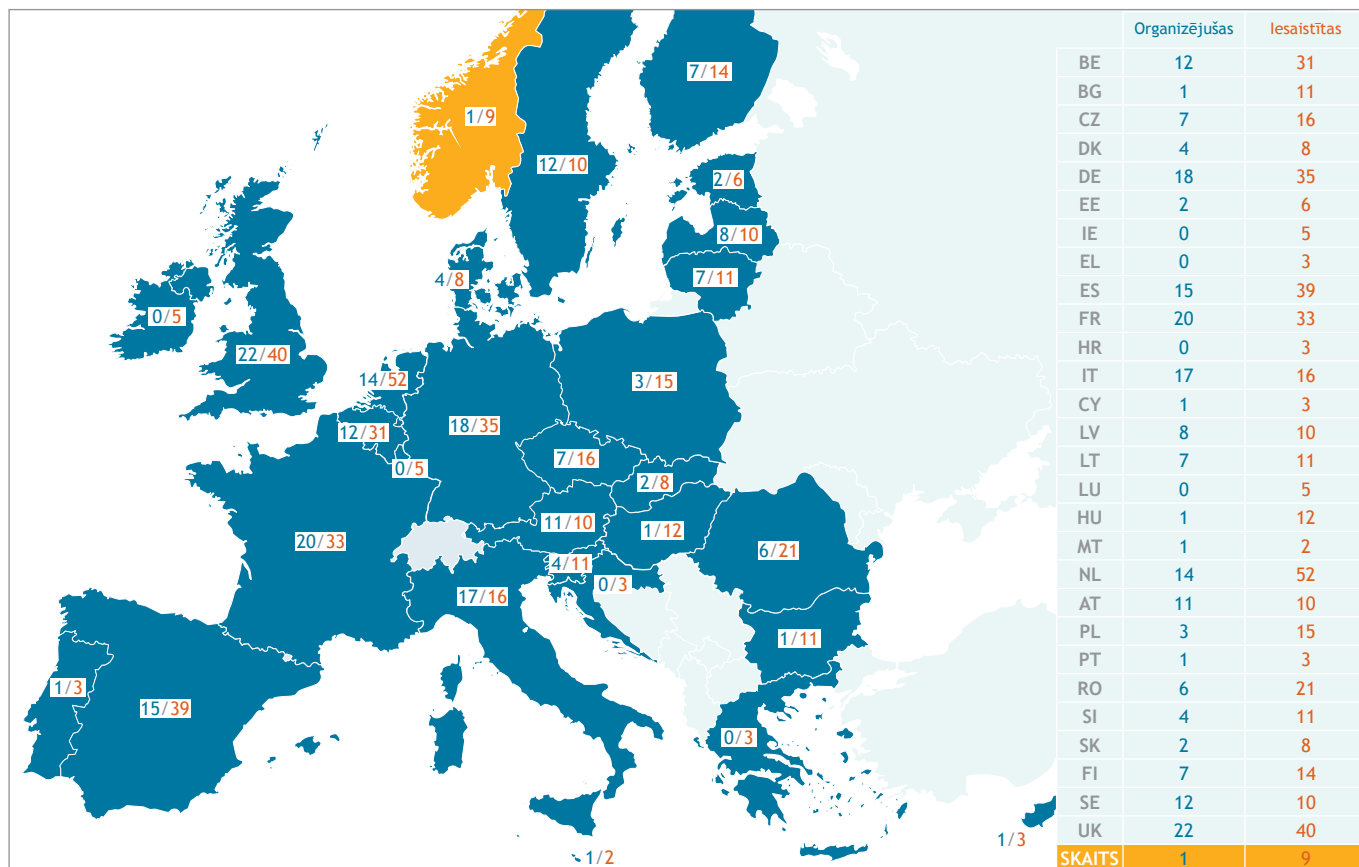
Fakts, ka tika noturēts neliels skaits koordinācijas sanāksmju, lai gan Eirojustā bija reģistrētas vairāk lietas, atspoguļo Eirojusta pastāvīgo darbu, lai attīstītu un uzlabotu šo instrumentu, atlasot koordinācijas sanāksmei piemērotas lietas. Vislabākais lēmums par to, kā risināt lietu, dažreiz nav organizēt koordinācijas sanāksmi, jo Eirojusta mērķus var sasniegt, izmantojot citus līdzekļus ar mazākām izmaksām. Tajā pašā laikā, ja koordinācijas sanāksme ir nepieciešama, bieži tiek izmantoti organizatoriski un izmaksas samazinoši instrumenti, piemēram: a) sanāksmes ar līdzpriekšsēdētājiem, kurās divi valstu biroji organizē kopīgu sanāksmi un izskata divas saistītas lietas; b) sanāksmes, ko organizē viens valsts birojs, lai vienlaicīgi risinātu vairākas saistītas lietas; un c) videokonferences, kas 2014. gadā dalībniekiem ļāva apmeklēt deviņas koordinācijas sanāksmes.

Kolēģija 8. aprīlī pieņēma “Pamatnostādnes par konfidencialitāti un informācijas izpaušanu Eirojusta koordinācijas sanāksmēs”, lai palīdzētu labāk risināt sensitīvus juridiskos jautājumus, kas rodas koordinācijas sanāksmēs.

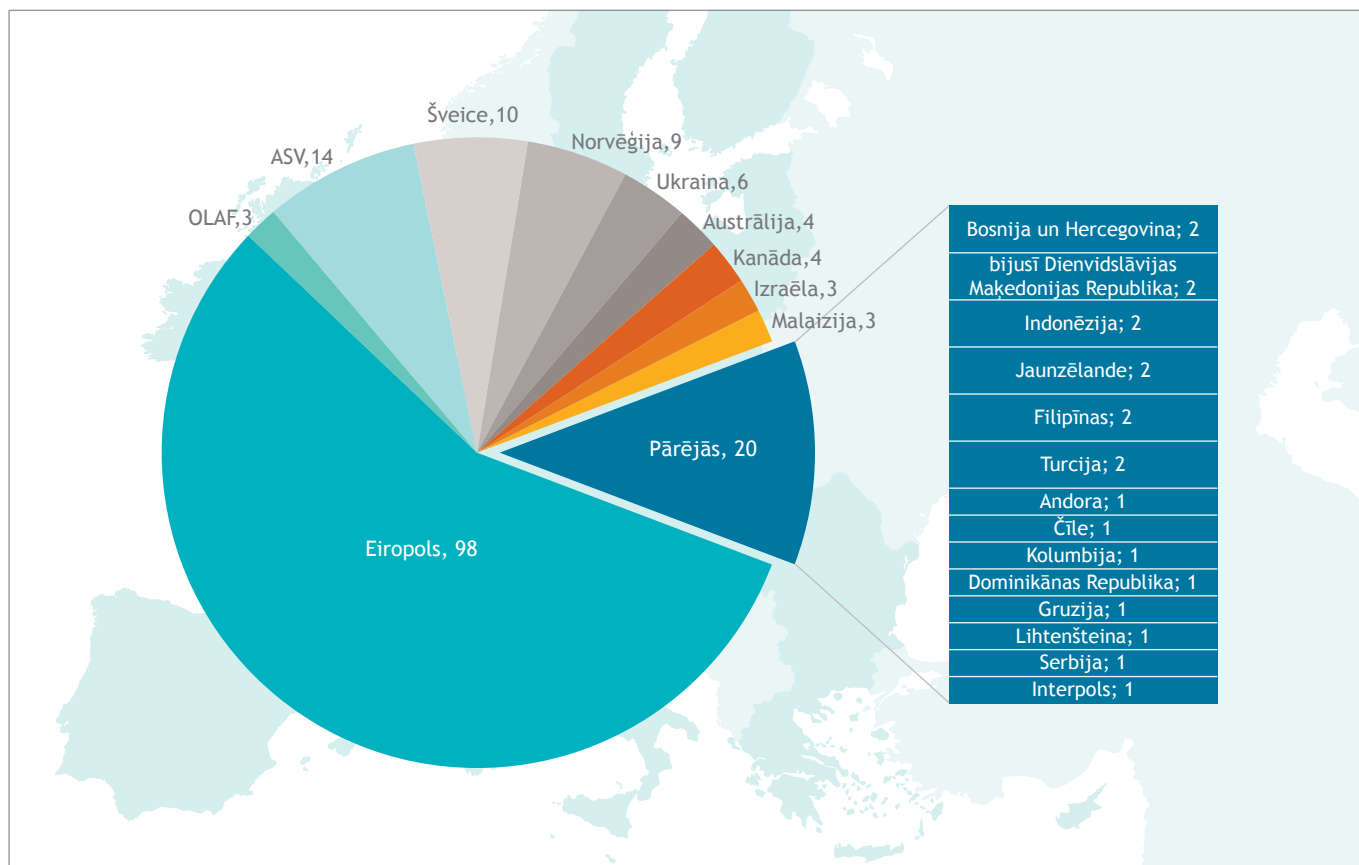
1.2.2 Koordinācijas centri

Koordinācijas centri nodrošina unikālu iespēju reāllaika režīmā veikt informācijas apmaiņu un, *inter alia*, apcietināšanas orderu, kratīšanu un konfiskāciju vienlaicīgas izpildes centralizētu koordināciju dažādās valstīs. Koordinācijas centri palīdz savlaicīgi pārsūtīt papildu infor-

Koordinācijas sanāsmēs iesaistītās trešās valstis, sadarbības partneri un starptautiskās organizācijas

Piemērs no izmeklētajām lietām

Beļģijas iestādes izmeklēja ONG, kas darbojās Beļģijā, Bulgārijā, Nīderlandē un Rumānijā. ONG iespējams nodarbojās ar krāpšanu lielā mērogā, tostarp pārkāpjot sociālā nodrošinājuma tiesību aktus. Kopš 2007. gada Nīderlandes un Rumānijas pilsoņi Beļģijas celtniecības nozarē bija nelikumīgi nodarbinājuši aptuveni 100 Rumānijas strādniekus, izmantojot „karuseļa” krāpšanas shēmā iesaistītus Beļģijas un Bulgārijas uzņēmumus. Vairāki Beļģijas būvuzņēmumi tika turēti aizdomās par šo Rumānijas strādnieku izmantošanu, pārkāpjot aizliegumu pieņemt darbā pagaidu darbiniekus. Šos Rumānijas strādniekus Nīderlandes uzņēmumi bija fiktīvi norīkojuši caur Bulgārijas uzņēmumiem vai fiktīvi reģistrējuši kā pašnodarbinātos Beļģijas uzņēmumos.

Pēc Beļģijas lūguma Eirojustrorganizēja divas koordinācijas sanāksmes. Pirmās sanāksmes laikā, kas notika 2013. gadā, Beļģijas iestādes izstrādāja izmeklēšanu, kas pašlaik notiek Beļģijā. Lai gan lietā bija iesaistītas vairākas valstis, sanāksmē noskaidrojās, ka izmeklēšanas notiek tikai Beļģijā un attiecīgi kriminālvajāšana citās valstīs visticamāk nenotiks. Papildus tam tika veiktas Beļģijas MLA lūguma izpildes izmaiņas. Nīderlandes iestādes noskaidroja, ka ir nepieciešama papildu informācija. Bulgārijas iestādes paskaidroja, ka Bulgārijā, piemērojamo noteikumu par bankas noslēpumu, lūgumam sniegt informāciju par Bulgārijas bankas kontiem pirms tā izpildes ir jāsaņem Augstākās tiesas atļauja.

Otrās sanāksmes laikā 2014. gada februārī tika veikts praktisko un juridisko sarežģījumu novērtējums saistībā ar vienlaicīgām nopratināšanām un kratišanām vienlaicīgi visās iesaistītajās dalībvalstīs. Viens no iespējamajiem juridiskajiem šķēršļiem attiecās un pratināšanām Nīderlandē, kas bija jāveic Beļģijas izmeklētāja klātbūtnē. Šis apstāklis radīja bažas par pasākuma atbilstību judikatūrai, kā noteikusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa “Salduz” lietā, un kā noteikts Beļģijas “Salduz” likumā (*Salduz Act*). Saskaņā ar šo likumu aizdomās turētajam ir tiesības uz advokātu pirmajā (policijas) pratināšanā. Apzinoties šā likuma iespējamās sekas attiecībā uz liecību izmantošanu kā pierādījumus, dalībnieki vienojās, ka pieprasījumu par advokāta klātbūtni pratināšanas laikā *ex officio* veiks Beļģijas izmeklēšanas tiesnesis. Novērtējuši vienlaicīgu darbību iespējamo rezultātu, dalībnieki nolēma 2014. gada aprīlī organizēt kopīgu pasākumu dienu un Eirojustā izveidot koordinācijas centru. Kopīgās operācijas mērķis bija novērst slepenu norunu iespēju un pierādījumu iznīcināšanu, un nepieļaut papildu zaudējumu rašanos Beļģijas un Nīderlandes iestādēm. Vienlaicīgu darbību rezultātā notika 19 kratišanas dzīvesvietās, 30 kratišanas būvlaukumos un tika nopratinātas 42 personas.

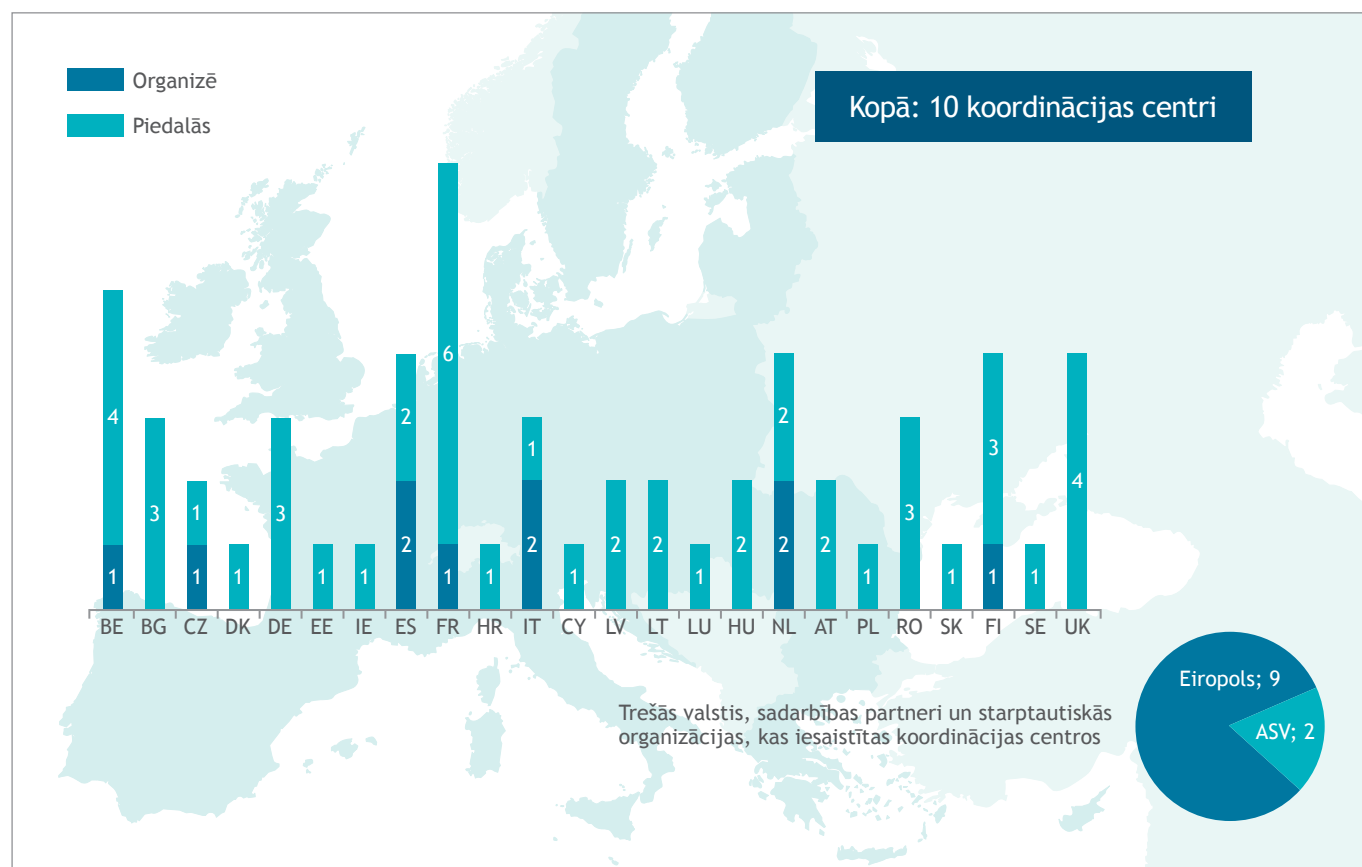
mācību, kas steidzami nepieciešama, lai izpildītu šādus pasākumus un jaunus MLA lūgumus.

Eirojustā tika izveidoti desmit koordinācijas centri kopīgu pasākumu dienu atbalstam; tos izveidoja: Beļģija (1), Francija (1), Somija (1), Čehijas Republika (1), Spānija (2), Itālija (2) un Nīderlande (2), iesaistot citas dalībvalstis, tai skaitā Beļģiju (4) un Apvienoto Karalisti (4). Eiropols (9) un ASV (2) arī piedalījās dažās no šīm kopīgo pasākumu dienām.

Koordinācijas centri tika izveidoti šādu noziegumu izmeklēšanai: krāpšana, kibernetiskie noziegumi, nelegālā imigrācija un narkotisko vielu nelikumīga tirdzniecība.

2014. gadā izveidotie 10 koordinācijas centri, salīdzinot ar septiņiem 2013. gadā, liecina par šā darba instrumenta augošo popularitāti Eirojusta vietējo iestāžu un nacionālo biroju vidū cīņā pret pārrobežu noziedzību Eiropā. Šīs kopīgās operācijas, iesaistot valstu prokuratūras, ir vēl viens apliecinājums Eirojusta pievienotajai vērtībai.

Papildus koordinācijas centriem var būt arī nozīmīga loma lietu iztiesāšanā, jo īpaši, palīdzot paredzēt un savlaicīgi risināt sarežģītus juridiskus jautājumus, kas rodas pirms un pēc kopīgo pasākumu dienām, piemēram, tos, kas izriet no atšķirīga vietējā tiesiskā regulējumiem attiecībā uz konfiskāciju un līdzekļu arestu vai procesuālās prasības, kas valsts līmenī noteiktas Eiropas apcietināšanas ordera izpildei.

Piemērs no izmeklētajām lietām

Tika atklāts, ka vairāku ONG tīkls izmanto sarežģītu "karuseļa" krāpšanas shēmu, kas saistīta ar alkoholiskajiem dzērieniem dažādās dalībvalstīs. Alkoholiskie dzērieni tika tirgoti visā Eiropā, izmantojot preču fiktīvu pārvietošanu, pamatojoties uz viltotiem elektroniskajiem pavaddokumentiem (e-AD), lai slēptu to patieso galamērķi, kas vairumā gadījumu bija Apvienotā Karaliste, kur dzērieni tika laisti tirgū. Aplēsts, ka nelikumīgi nesamaksātā akcīzes nodokļa summa ir desmitiem miljoni eiras. Itālijas lieta (*Operation Cocktail*) tika reģistrēta 2013. gada aprīlī un iesaistīja Beļģiju, Franciju, Vāciju, Nīderlandi, Rumāniju, Spāniju un Apvienoto Karalisti.

Lieta attīstījās divos posmos. Pirmā posma laikā 2013. gadā Eirojustssavāca un analizēja operatīvo informāciju no valstu iestādēm (piemēram, muitas un tiesībsardzības iestādēm), lai konstatētu ONG *modus operandi* un noziegumu modeļus, un piedāvātu iespējamās izvēles tiesu iestāžu reakcijai. Turklāt Eirojustskoordinēja MLA lūgumu sagatavošanu un izpildi, un organizēja divas koordinācijas sanāksmes.

Otrajā posmā 2014. gadā Eirojustskoordinēja tiesas iestāžu reakciju valstu līmenī pret ONG, organizējot divus koordinācijas centrus, kas atbalstīja divas dažādas kopīgu pasākumu dienas ar sešu mēnešu intervālu.

Pirmais koordinācijas centrs 2014. gadā kontrolēja vairākus arestus, kratīšanas un konfiskācijas Francijā un Vācijā un koncentrējās uz aizdomās turētajiem Beļģijas izmeklēšanās, kā rezultātā notika aresti, tostarp tika arestēti Beļģijas ONG vadītāji. Papildus notika trīs bankas kontu iesaldēšana Latvijā, 23 kratīšanas un skaidras naudas, datoru, klēpj datoru, mobilo tālrunu, transportlīdzekļu un citu vērtīgu mantu konfiskācija.

Otrais koordinācijas centrs 2014. gadā koncentrējās uz aizdomās turētajiem Itālijas krimināllietā, kā rezultātā tika arestēti 20 ONG dalībnieki, kā arī vadītāji. Aresti tika veikti uz 14 valsts aresta orderu pamata, kas tika izpildīti Itālijā, un uz sešu Eiropas apcietināšanas aresta orderu pamata, kas tika izpildīti Vācijā, Rumānijā un Apvienotajā Karalistē. Papildus tam 30 telpās tika veikta kratīšana un konfiscēti finanšu un nekustamā īpašuma aktīvi (tai skaitā vairāki bankas konti), ieroči, datori, transportlīdzekļi, mobilie tālruni un dokumenti.

Šā koordinācijas centra pievienotā vērtība kļūst acīmredzama, ja pievērš uzmanību apstākļiem, kādos izpildīja EAO, kas izdots attiecībā uz vienu no galvenajiem aizdomās turētajiem šajā lietā — Apvienotajā Karalistē dzīvojušu Itālijas pilsoni. Visi organizatoriskie pasākumi šim arestam tika veikti Apvienotās Karalistes teritorijā kopīgo pasākumu dienas laikā. Tomēr, kad sākās kopīgās operācijas, koordinācijas centrs uzzināja, ka šis pilsonis iepriekšējā naktī ir aizbraucis uz Spāniju. Koordinācijas centrs tūlīt informēja Spānijas biroju Eirojustā, kas savukārt nekavējoties iesaistīja attiecīgās Spānijas iestādes, lai mēģinātu noteikt aizdomās turētā atrašanās vietu. Lai gan Spānijas iestādes viņu aktīvi meklēja, aizdomās turētais netika atrasts. Agrī no rīta nākamajā dienā Apvienotās Karalistes iestādes uzzināja, ka aizdomās turētais ir pasažieru sarakstā reisam no Spānijas uz Apvienoto Karalisti, kam bija jāpienāk Getvikas (*Gatwick*) lidostā. Šī informācija caur koordinācijas centru tika paziņota Itālijas un Spānijas iestādēm. Tagad cikls bija pabeigts, un aizdomās turētais tika arestēts Getvikas lidostā pēc ierašanās no Spānijas.

Grūtības, ar kurām bija jāsaskaras šajā lietā, bija ONG izmantotās krāpnieciskās shēmas sarežģītība, spēja dalībvalstīs pārvietot lielus alkoholisko dzērienu apjomus gandrīz nemanāmi izmeklējošajām tiesībsargājošajām iestādēm, un dažādās iesaistītās tiesību sistēmas. Koordinācijas centru darbības laikā Eirojustspalīdzēja savlaicīgi un kopīgi veikt pasākumus, piemēram, arestus un konfiskācijas, vienlaikus ievērojot katras dalībvalsts procesuālos termiņus un prasības. Abos koordinācijas centros Eiropols izvietoja mobilo biroju, lai operācijai uz vietas sniegtu papildu palīdzību.

1.2.3 Informācijas apmaiņa un Eirojustalietu pārvaldības sistēma

Ar LPS saistīto politiku izstrāde un pieņemšana

LPS ir specializēta datu bāze ar lietu saistītu datu glabāšanai un apstrādei. Tā atvieglo Eirojusta koordinācijas darbu, dod iespēju iesaistītajām pusēm piekļūt datiem un salīdzināt tos, un atvieglo personas datu apstrādes likumības uzraudzību.

2014. gadā tika izstrādātas divas atjauninātas LPS versijas, lai uzlabotu to veiktspēju un lietojamību. 2014. gada pirmajā pusē tika izlaista versija LPS 3.5., lai nodrošinātu plašāku funkciju klāstu datu ievadīšanai un apstrādei un palielinātu atbilstību datu apstrādes noteikumiem. 2014. gada otrajā pusē tika izstrādāts un pārbaudīts otrais jauninājums — versija 4.0. LPS 4.0, ko paredzēts izlaist 2015. gada sākumā, piedāvā iespēju elastīgai pie-

kļuvei pie LPS dažādām lietotāju grupām un rada priekšnoteikumu ENCS lietotāju piekļuvei pie LPS. Tā atjaunina “viedās” 13. pantā paredzētās veidlapas automatisku importēšanu un uzlabo sistēmas reakcijas laiku. Nākamā LPS versija, LPS 4.1, kas arī tiks ieviesta 2015. gadā, ietver svarīgu jauninājumu, lai varētu pieņemt lēmumus par reģistrāciju uz *Eirojusta leikšējo noteikumu par personas datu apstrādi un aizsardzību* 19. panta pamata.

Kolēģija 2014. gadā apstiprināja jaunas politikas saistībā ar LPS izmantošanu un uzturēšanu. Jūlijā pieņemtā “pieeja datu ievadīšanai” ieviesa vienotus standartus datu ievadīšanai un vienādas darba metodes, kas jāizmanto nacionālajiem birojiem. Oktobrī pieņemtā “holistiskā pieeja” paplašināja LPS koncepciju, ietverot komponentus, kas sistēmai bija pievienoti dažādos tās attīstības posmos, un nodrošina pamatu daudzo sistēmas komponentu uzturēšanai un izmaiņu pārvaldībai vienotā veidā.

13. pantā paredzētā “viedā” veidlapa

Lēmuma par Eirojustu 13. pants nosaka, ka valstu iestādēm jāsniedz Eirojustam jebkāda informācija, kas nepieciešama tā uzdevumu veikšanai. 13. pantā paredzētā “viedā” veidlapa ir elektroniska veidne, ko Eirojusts ir izstrādājis šādas informācijas strukturētai pārsūtīšanai no valstu iestādēm uz Eirojustu. 2014. gadā Kolēģija pārskaatīja izmantoto procesu un uzkrāto pieredzi, un apsprieda iespējamo Eirojusta virzību Lēmuma par Eirojustu 13. panta īstenošanā. Savstarpējās novērtēšanas sestajā kārtā tika uzsvērtā nepieciešamība atvieglot 13. panta veidlapas lietošanu valstu iestādēm, un tā bija arī viens no Eirojusta nacionālo korespondentu 2. sanāksmes, kas notika 2014. gada novembrī, secinājumiem. 2014. gadā tika izlaistas trīs atjauninātas veidlapas versijas. Atjauninājumi ļāva Horvātijai ieviest un importēt veidlapu LPS un izdarīja vairākas korekcijas veidlapas tekstā, kas to padarīja skaidrāku. 2014. gada beigās Eirojusts uzsāka procedūru, lai vienkāršotu veidlapu.

ENCS un LPS tālsakaru tīkla savienojumi

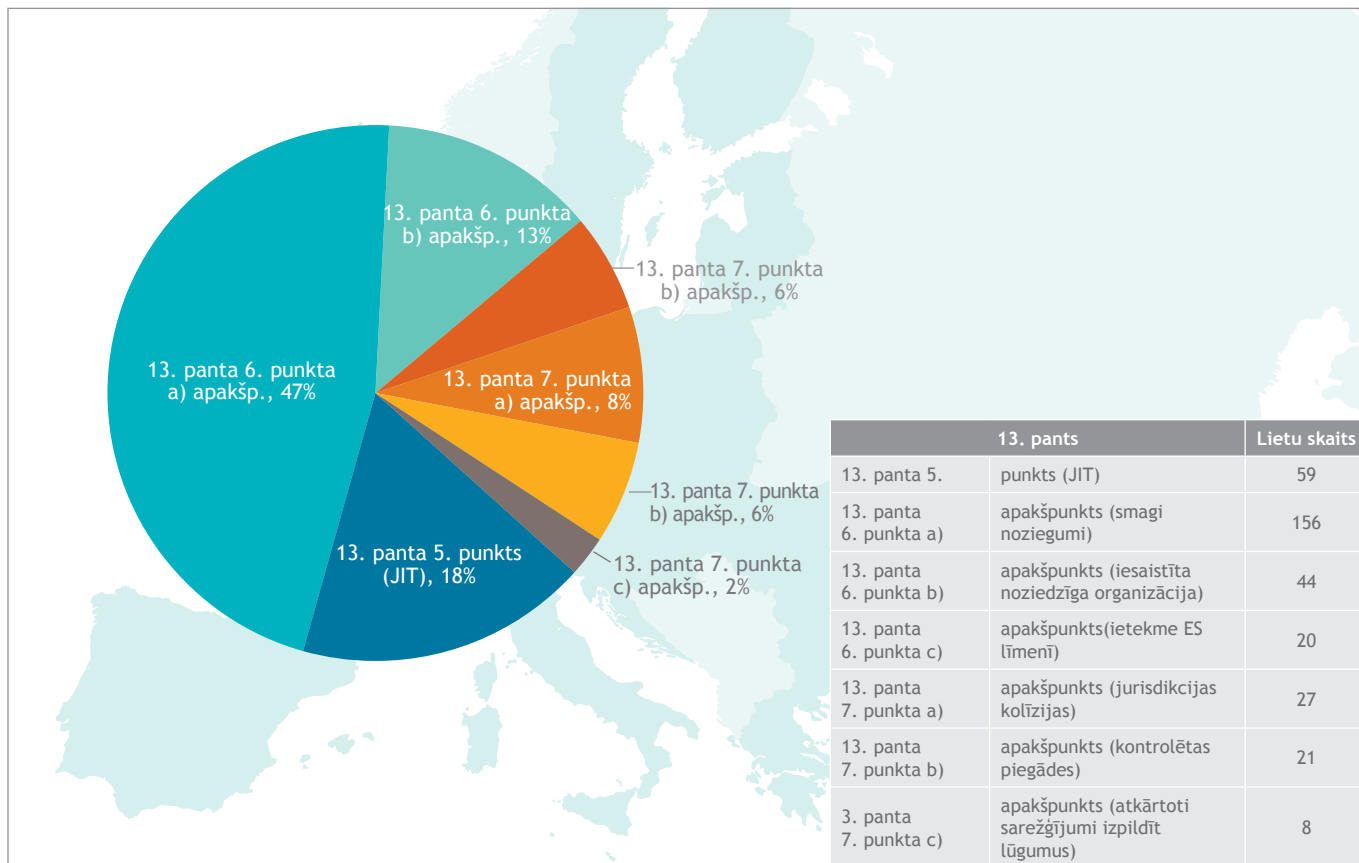
2014. gadā turpinājās droša tālsakaru tīkla savienojuma projekta īstenošana. Šā projekta mērķis ir izveidot drošu tīkla savienojumu starp Eirojustu un visām 28 da-

lībvalstīm. Savienojums sāka darboties ar Beļģiju, Ungāriju, Poliju, Slovēniju, Somiju un Zviedriju, palielinot līdz 11 to dalībvalstu kopējo skaitu, kurām ir izveidots un darbojas drošs savienojums (jau bija savienojumi ar Bulgāriju, Čehijas Republiku, Latviju, Nīderlandi un Rumāniju). Droši savienojumi ļauj īstenot prasības, kas izriet no Lēmuma par Eirojustu 12. panta (nodrošināt ENCS katrā dalībvalstī ar piekļuvi LPS) un 13. panta (apmaiņa ar “viedām” PDF veidnēm ar e-pasta palīdzību), un uzlabo drošu informācijas apmaiņu starp Eirojustu un dalībvalstīm.

1.2.4 Eirojusts un JIT

JIT ir efektīvs tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu darba instruments, lai atvieglotu juridisko palīdzību pārrobežu izmeklēšanās. Joprojām ir izrādījusies ļoti vērtīga JIT dalībnieku spēja tieši dalīties ar informāciju, bez nepieciešamības iesniegt formālus lūgumus, un tieši pieprasīt izmeklēšanas pasākumus savā starpā, kā arī Eirojusta iesaistīšana tieša atbalsta un palīdzības veidā. 2014. gadā nacionālie pārstāvji atbalstīja 122 JIT, 45 no tām bija pirmo reizi izveidotas 2014. gadā. Nacionālie pārstāvji piedalījās vai nu savā kā valstu kompetento iestāžu statusā vai Eirojusta vārdā saskaņā ar Lēmuma par Eirojustu 9. pantu.

13. panta lietu skaits

Saskaņā ar Lēmuma par Eirojustu 13. panta 5. punktu dalībvalstis nodrošina to, ka nacionālie pārstāvji ir informēti par kopējas izmeklēšanas grupas izveidošanu, kā arī par šo grupu darba rezultātiem. Eirojusts saņēma 59 paziņojumus. Eirojustu palīdzība ietvēra: i) JIT nolīgumu vai esošo nolīgumu pagarinājumu sagatavošanu; ii) konsultāciju sniegšanu par Eiropas Savienības un starptautiskajiem tiesiskajiem regulējumiem, izveidojot JIT; iii) informācijas sniegšanu par dažādām procesuālajām sistēmām, iv) JIT piemērotu lietu identificēšanu; v) koordinācijas sanāksmju organizēšanu JIT atbalstam; un vi) palīdzības sniegšanu attiecībā uz koordinētu darbību.

JIT darba atvieglošanai organizētās koordinācijas sanāksmes palīdzēja atrisināt problēmas, ar kurām jāsaškaras atkārtoti, piemēram: i) tiesību sistēmu atšķirības attiecībā uz noteikumiem par pierādījumu vākšanu; ii) pierādījumu pieņemamība; iii) informācijas izpaušana; un iv) datu glabāšanas laika ierobežojumi.

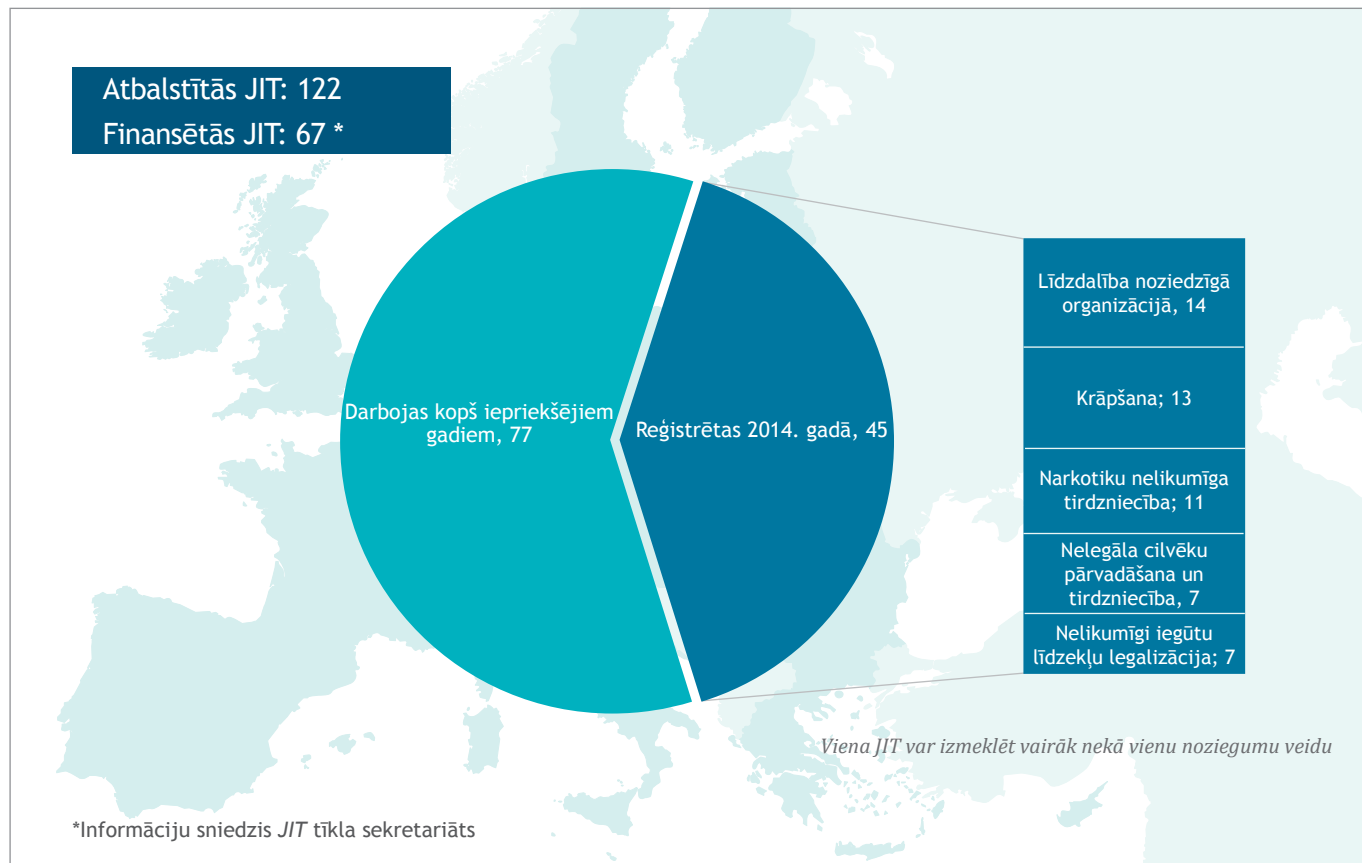
JIT ir kļuvis arī par ātru un elastīgu instrumentu sadarbībai ar trešajām valstīm. Eirojusts nodrošināja atbalstu septiņi JIT darbībai ar trešo valstu iesaistīšanu, no tām trīs tika pirmo reizi izveidotas 2014. gadā. Eirojusts palīdzēja pārvarēt juridiskos un praktiskos šķēršļus, kas jo īpaši ir saistīti ar trešo valstu piedalīšanos.

Fiches Suédoises

Fiches Suédoises nodrošina pārskatu par katras dalībvalsts ENCS struktūru un darbību. Eirojusts regulāri atjaunina šo rīku, lai atbalstītu ENCS īstenošanu un pieredzes un paraugprakses apmaiņu. Kopš novembra *Fiches* ir nodaļa ar pieejamo Lēmuma par Eirojustu 13. panta īstenošanas un lietu sadalījuma starp Eirojustu un EJN valstu pamatnostādņu krājumu.

Atzīstot nepieciešamību apsvērt risinājumus problēmām, kas traucē ciešākai sadarbībai ar trešajām valstīm, 2014. jūnijā Eirojusta mītnē notika JIT nacionālo ekspertu tīkla 10. ikgadējā sanāksme, ko organizēja JIT tīkla sekretariāts. Šīs sanāksmes nosaukums bija ["JIT ārpus Eiropas Savienības: ceļā uz JIT plašāku izmantošanu kopā ar valstīm ārpus Eiropas Savienības"](#), kurā, *inter alia*, galvenā uzmanība bija pievērsta juridiskajiem un

Eirojusta atbalstītās JIT un galvenie noziegumu veidi

praktiskajiem aspektiem, izveidojot un vadot JIT kopā ar trešajām valstīm, konkrētiem jautājumiem saistībā ar informācijas un pierādījumu apmaiņu ar trešajām valstīm, kā arī JIT tīkla sekretariāta ieguldījumam JIT veicināšanā un attīstībā kopā ar kaimiņvalstīm.

Eksperti atzina Eirojusta sniegtās palīdzības nozīmi, apsverot trešo valstu iesaistīšanu JIT, identificējot piemērotas lietas, uzsākot un atvieglojot saziņu, kā arī nodrošinot analīzi, kas var ietekmēt lēmumu izveidot JIT. Nozīmīgo tiesību sistēmu atšķirību dēļ eksperti uzskatīja, ka Eiropas Savienības parauglīgums par JIT izveidi nav pilnībā piemērots attiecībā uz trešajām valstīm, un tam var būt nepieciešamas dažas korekcijas. Eksperti ie-teica visām dalībvalstīm ieviest 1959. gada Konvencijas

par Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpēju palīdzību krimināllietās otro papildprotokolu.

Eksperti arī uzsvēra nozīmi, kāda ir drošai informācijas apmaiņai ar trešajām valstīm JIT ietvaros. Šajā sakarā Eirojusta tehniskā aprīkojuma aizdošana dod iespēju izveidot drošu sakaru kanālu starp JIT pusēm.

Jautājums par informācijas un pierādījumu izmantošanu ir rūpīgi jāapsver, jo īpaši saistībā ar tām trešajām valstīm, kuras izpilda nāvessodu. Turklāt JIT tīkla sekretariātam ir jāveicina kontakta izveide ar partneriem (piemēram, Eiropolu, CEPOL, EJTN un Dienvidaustrumeiropas Policijas sadarbības konvencijas sekretariātu), lai veiktu apmācību un palielinātu informētību par JIT ārpus Eiropas Savienības.

Praktiķi ir novērtējuši sasniegtos rezultātus, juridiskās problēmas un praktiskās grūtības, ar ko nācies saskar-ties dažādos JIT posmos. Vairāki JIT novērtējumi ir ie-sniegti JIT tīkla sekretariātam (skatīt 6.2. iedaļu).

Eirojusta finansiālais atbalsts JIT darbībām

Eirojusts turpināja sniegt finansiālo un loģistikas pa-līdzību no sava pamatbudžeta JIT darbībām, atbalstot 67 JIT, no kurām 48 bija finansētas pirmo reizi.

2014. gadā tika ieviesti vairāki JIT finansēšanas kārtības uzlabojumi, tostarp finansiālā palīdzība padarīta pieeja-ma trešajām valstīm, kas iesaistītas JIT kopā ar dalībval-stīm. Gada gaitā Eirojusts saņēma 12 pieteikumus no JIT, kurās bija iesaistītas trešās valstis. Papildus tam fi-nansējums tika piešķirts JIT, kuras izveidotas saskaņā ar juridiskajiem instrumentiem, kas nav 2000. gada Kon-vencija par Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpēju palīdzību krimināllietās un Pamatlēmums 2002/465/TI par apvienotajām izmeklēšanas grupām.

Piemērs no izmeklētajām lietām

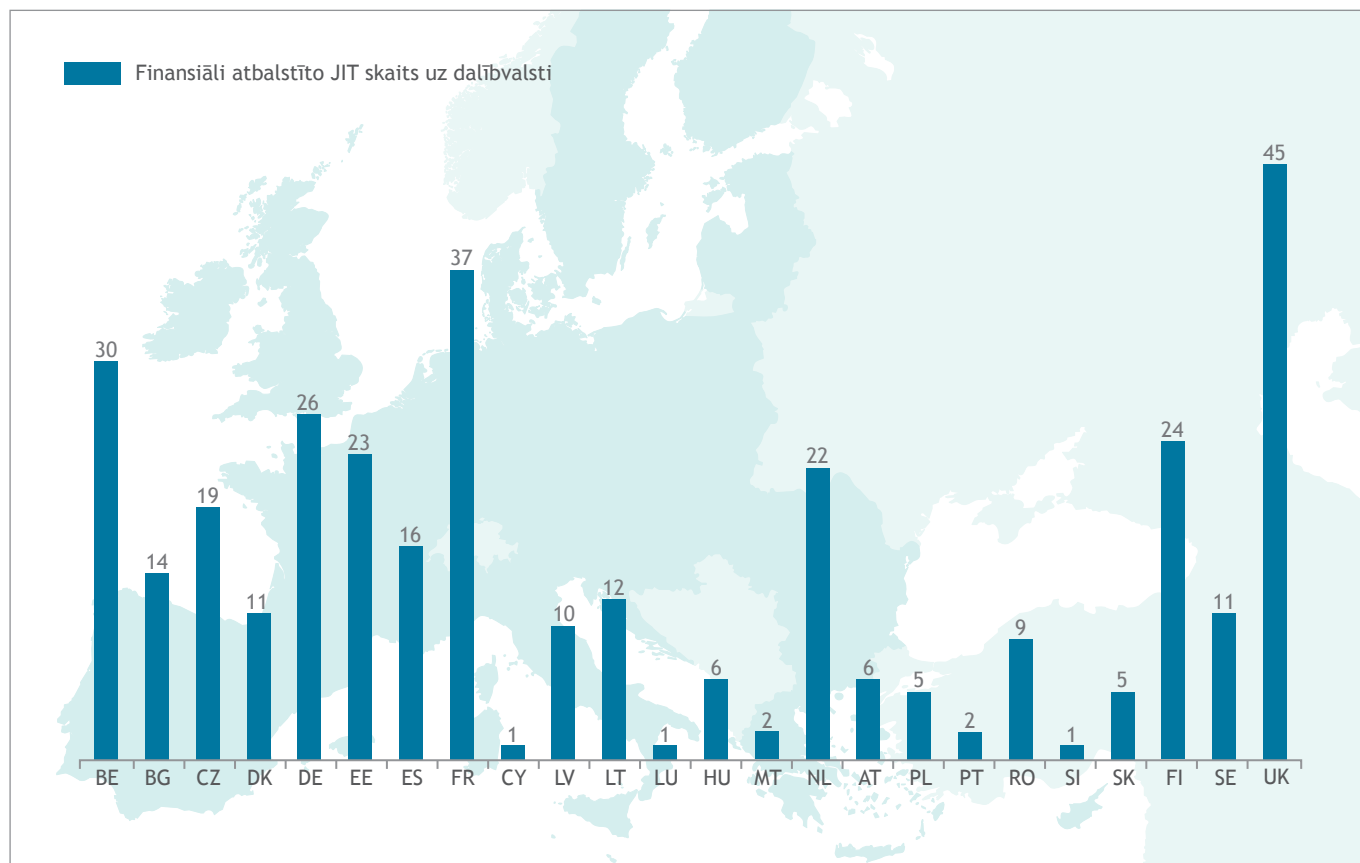
Saistībā ar reisa MH17 avāriju Ukrainā 2014. gada 17. jūlijā arEirojusta palīdzību tika izveidota Nīderlandes, Beļģijas, Austrā-lijas un Ukrainas apvienotā izmeklēšanas grupa. JIT dalībnieki vēlāk nolēma, ka arī Malaizijai jāklūst par JIT dalībnieci. Eiro-justs organizēja trīs koordinācijas sanāks-mes un palīdzēja i) noteikt juridisko pama-tu JIT attiecībā uz iesaistītajām trešajām valstīm; ii) paskaidrot trešo valstu lomu JIT dalībnieču statusā; iii) sagatavot JIT nolī-gumu; un iv) definēt trešo valstu, kas ir JIT dalībnieces atbilstību finansējuma saņem-šanai ar Eirojusta starpniecību.

Piemērs no izmeklētajām lietām

Tika izveidota JIT, lai likvidētu vairākus ONG no bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas, kas nodarbojās ar narkotisko vielu, galvenokārt heroīna un kokaīna, nelikumīgu transportēšanu lielos daudzumos uz Nīderlandi, Austriju un Vāciju. JIT rezultātā ONG darbības tika nozīmīgi samazinātas. Sadarbības rezultāts šajā lietā bija daudzi aresti un notiesājoši spriedumi Austrijā, Vācijā, Nīderlandē un bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā, kā arī ievērojamu daudzumu heroīna, kokaīna, narkotiku atšķaidīšanai paredzētu aktīvo vielu, marihuānas un skaidras naudas konfiskācija.

Eiropas Komisijai šajā lietā bija būtiska loma, koordinējot izmeklēšanas dalībvalstīs un veicinot izmeklēšanas un kriminālvajāšanas uzsākšanu bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā un Nīderlandē. Četrus gadus laikā Eiropas Komisija organizēja astoņas koordinācijas sanāksmes, kas veicināja diskusijas par notiekošajām izmeklēšanām, JIT izveidošanas un veikto darbību piemērotību. Šis sadarbības veids bija ļoti produktīvs, jo panāca to, ka nebija nepieciešami MLA lūgumi iesaistīto dalībvalstu un trešās valsts starpā. Turklāt bijušajai Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikai tas deva iespēju informēt iesaistītās dalībvalstis par telefonsarunu noklausīšanās rezultātiem, kamēr tās notika. Šāda iespēja nepastāvēja, iesniedzot parastu MLA lūgumu. Eiropas Komisija palīdzēja sagatavot JIT nolīgumu un palīdzēja paskaidrot juridiskās prasības, kā arī sniedza konsultācijas par konkrētiem JIT nolīguma noteikumiem. Sadarbībā ar iesaistītajām iestādēm Eiropas Komisija sagatavoja pārskatu par aizdomās turētajiem un tiesvedības stāvokli iesaistītajās dalībvalstīs. Papildus tam Eiropas Komisija piešķīra JIT finansiālu atbalstu.

Eiropas Komisijas finansējums JIT (2009./12 - 2014./8)

2014

gada hronika

4.-5. maijs, Hāga
Stratēģiskā sanāksme par terorismu.

10.-11. jūnijs, Hāga
Stratēģiskais seminārs par Eiropas apcietināšanas orderi un Konsultatīvā foruma sanāksme.

11.-12. jūnijs
Mārketinga seminārs Francijā.

24. februāris, Hāga
Eiropjustspiedalās Kodoldrošības samitā.

25.-26. jūnijs, Hāga
Apvienoto izmeklēšanas grupu nacionālo ekspertu 10. ikgadējā sanāksme.

JANVĀRIS

FEBRUĀRIS

MARTS

APRĪLIS

MAIJS

JŪNIJS

14. februāris, Hāga
Eiropas Parlamenta deputāta Axel Voss, referenta parEiropjusta-regulu, apmeklējums.

21.-22. maijs, Hāga
Eiropas sakaru punktu tīkla attiecībā uz personām, kas atbildīgas par genocīdu, noziegumiem pret cilvēci un kara noziegumiem, 16. sanāksme.

15.-16. maijs
Mārketinga seminārs Polijā.

26.-27. maijs
Mārketinga seminārs Ungārijā.

26. februāris, Hāga
Eiropas tiesiskās sadarbības tīkla (EJN) kontaktpersonu 35. kārtējā sanāksme.

3. novembris, Valleta

Saprašanās memorands starp Eirojustu un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru (FRA).

21. septembris
Hāgas 7. starptautiskā diena.

29.-30. septembris, Hāga
Starptautiskā sanāksme par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību.

19.-20. novembris, Hāga

Sanāksme "Kibernoziedzība — pieņemot 21. gadsimta izaicinājumus".

21. novembris, Brisele

Preses konference un iepazīstināšana ar Eirojustaziņojumu par stratēģisko projektu attiecībā uz vides noziegumiem.

JŪLIJS

AUGUSTS

SEPTEMBRIS

OKTOBRIS

NOVEMBRIS

DECEMBRIS

10. jūlijs, Hāga

Sadarbības nolīgums starp Eirojustu un Moldovas Republiku.

16.-17. oktobris, Hāga

Eirojustakontaktpersonu un sadarbības prokuroru sanāksme. "Papildināmība, sinerģija un sadarbība".

11.-12. decembris, Hāga

Stratēģiskais seminārs par nelikumīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju un Konsultatīvā foruma sanāksme.

15. jūlijs, Hāga

Saprašanās memorands starp Eirojustu un Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centru (EMCDDA).

Eirojusta darbs ar krimināllietām

2.1 Eirojusta darbs ar krimināllietām prioritārajās noziedzības apkarošanas jomās

Eirojusta darba prioritātes 2014.–2017. gadā būtībā atspoguļo Eiropas Savienības prioritātes cīņā pret smagiem noziegumiem un organizēto noziedzību, kā noteikusi Eiropas Savienības Padome, izņemot šaujamieroču nelegālu tirdzniecību. Tomēr Eirojusta prioritātes ietver dažus noziedzības veidus, kuru apkarošana nebija noteikta kā prioritāte Eiropas Savienības politikas ciklā, proti, korupciju, noziegumus, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses, un terorismu.

Eiropas daudznozaru platforma pret noziedzības draudiem (EMPACT)

Visas prioritātes, ko Padome apstiprināja Eiropas Savienībai 2014.–2017. gadam, tika iestrādātas daudzgadu stratēģiskajos plānos (DSP), definējot sasniedzamos stratēģiskos mērķus. Lai sasniegtu šos stratēģiskos mērķus, tika uzsākti deviņi EMPACT projekti (viens katrai Padomes prioritātei), lai koordinētu dalībvalstu un Eiropas Savienības organizāciju darbības cīņā pret identificētajiem draudiem. Katru gadu EMPACT projektiem tiek izstrādāti operatīvās rīcības plāni (ORP), lai sasniegtu šos stratēģiskos mērķus.

Eirojusts aktīvi piedalījās ORP sagatavošanā un projektu izstrādē 2015. gadam. Šajā sakarā Eirojusta pārstāvji piedalījās 33 sanāsmēs, tostarp valstu EMPACT koordinatoru sanāsmē novembrī (skatīt Padomes dokumentu 15930/14), kas notika par visām deviņām EMPACT prioritārajām noziedzības jomām: nelegālās imigrācijas veicināšana; cilvēku tirdzniecība; viltotas preces; krāpšana akcīzes nodokļu jomā un “pazudušā komersanta” krāpnieciskās darbības Kopienā; sintētiskās narkotikas; kokaīns un heroīns; šaujamieroču nelegāla tirdzniecība, organizēti noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu un kibernetiskie noziegumi.

Eirojusta līdzdalības pamats ORP izstrādē 2015. gadam bija Kolēģijas kopējā nostāja, kas tika pieņemta 2013. gadā un paredzēja Eirojusta iesaisti šādās sešās jomās: sadarbība ar trešajām valstīm; finanšu noziegumu izmeklēšanas

(tostarp līdzekļu atgūšana); informētības palielināšana; apmācība; juridiskie un praktiskie šķēršļi un koordinētu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu skaita palielināšana.

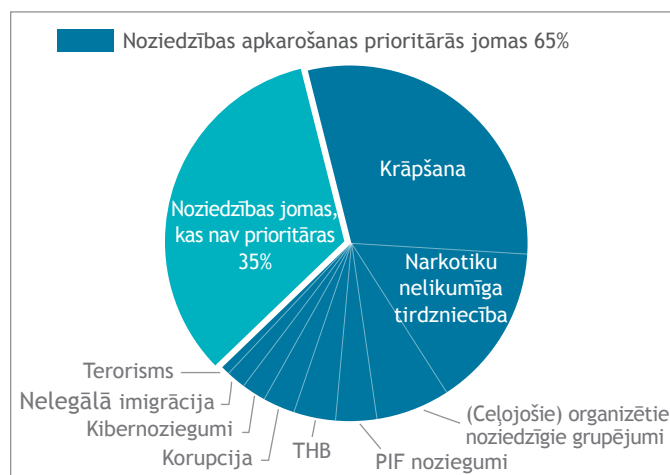
Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošana

Eirojusta darbs, lai atbalstītu praktiķus cīņā ar smagiem noziegumiem, ietvēra nelikumīgi iegūtu līdzekļu identifikāciju, meklēšanu, iesaldēšanu un konfiskāciju, sadalīšanu un atgūšanu.

Padomes 2003. gada 22. jūlija Pamatlēmums 2003/577/TI par to, kā Eiropas Savienībā izpilda īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanas lēmumus, un Padomes 2006. gada 6. oktobra Pamatlēmums 2006/783/TI par savstarpējās atzišanas principa piemērošanu konfiskācijas lēmumiem ir svarīgi instrumenti, lai nodrošinātu, ka noziegumi neatmaksājas. Abi lēmumi nodrošina praktiķus ar standartizētas formas sertifikātiem.

Lai atvieglotu lēmumu piemērošanu un ievērošanu, Eirojusts savā tīmekļa vietnē praktiķiem ir padarījis pieejamus [redīgējamus sertifikāta formātus](#).

Eirojusta darbs ar lietām noziedzības apkarošanas prioritārajās jomās

Kopējā statistika

Prioritārā noziedzības apkarošanas joma	Reģistrēto lietu skaits		Koordinācijas sanāksmju skaits		JIT skaits	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Krāpniecība	449	560	60	60	21	32
Korupcija	52	55	16	9	3	4
Noziegumi, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses	31	70	8	7	1	2
Ceļojošie ONG	257	128	66	13	8	13

Prioritārā noziedzības apkarošanas joma	Reģistrēto lietu skaits		Koordinācijas sanāksmju skaits		JIT skaits	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Narkotisko vielu nelikumīga tirdzniecība	239	283	56	52	26	31
Kibernoziedzība	29	42	10	15	9	6
Nelegālā imigrācija	25	32	5	10	7	9
Terorisms	17	14	3	4	1	2
Cilvēku tirdzniecība	84	71	24	12	15	18

2.1.1 Krāpniecība

Turpinājās nozīmīga krāpšanas lietu skaita palielināšanās, ievērojot tendenci, kas sākās 2012. gadā. Kopā 560 krāpšanas lietas veido gandrīz trešdaļu no Eirojusta lietām, kas reģistrētas 2014. gadā. Salīdzinot ar 2013. gadu koordinācijas sanāksmju skaits saglabājās nemainīgs (60), turpreti JIT skaits (32) nozīmīgi palielinājās.

Krāpšanas lietas galvenokārt tika izskatītas kā atsevišķi noziegumi (348) vai kā noziegumi vispārīgā kategorijā "citi krāpniecības veidi". No šīm apakškategorijām visbiežāk ziņotā ir krāpšana (157) un ar PVN saistīta krāpšana (141). Krāpšana parasti ir saistīta ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju (83), līdzdalību noziedzīgā organizācijā (48) un administratīvu dokumentu viltošanu (41).

Eiropā izskatītās lietas liecina, ka dalībvalstis, kas iesniegušas visvairāk lūgumu, ir Ungārija, Austrija un Slovēnija. Apvienotā Karaliste, Vācija un Spānija bija dalībvalstis, kuras saņēmušas visvairāk lūgumu.

Papildus operatīvajam darbam ar lietām Eirojūsts palielināja savu ieguldījumu darbā, kas uzsākts Eiropas Savienības līmenī, lai cīnītos ar visiem krāpniecības veidiem. Šajā nolūkā Eirojūsts organizēja tikšanās ar deleģācijām no Eiropas Revīzijas palātas, lai novērtētu Eiropas Savienības efektivitāti cīņā pret pārrobežu krāpšanu saistībā ar PVN, kā arī ar Veselības un patērētāju tiesību aizsardzības ģenerāldirektorāta, DG SANTE (agrāk DG SANCO) pārstāvjiem, lai apspriestu metodes sadarbības pastiprināšanai pret krāpšanu jomās, kas saistītas ar pārtiku, alkoholu, pesticīdiem un produktu marķējumu.

Eirojūsts sadarbojās ar uzņēmumu "Arcadia International", pārtikas ķēdes novērtēšanas konsorcijs dalībnieku, kam agrāk 2014. gadā DG SANTE uzdeva veikt pētījumu par pesticīdu nelegālo tirdzniecību un viltošanu, un *ad-hoc* pētījumu par oficiālo pārbaužu un tiesiskā regulējuma, kas pašlaik piemērojams krāpšanai pārtikas jomā, izpildes pasākumu ietekmi. Šie pētījumi ir paredzēti, lai

palīdzētu Komisijas pašreizējā darbā pastiprināt cīņu pret krāpnieciskām darbībām pārtikas ķēdē un jo īpaši — novērtētu, vai attiecīgā Eiropas Savienības politika un tiesiskais regulējums ir pietiekams un efektīvs, vai arī ir nepieciešama turpmāka rīcība.

Piemērs no izmeklētajām lietām

Vācijas iestādes vairākus gadus izmeklēja uzņēmumus, kurus turēja aizdomās par piedalīšanos sarežģītā krāpšanā saistībā ar PVN. Vācijas prokuratūra Ķelnē (*Cologne*) un Augsburgā (*Augsburg*) nosūtīja MLA lūgumus Nīderlandes iestādēm, lai veiktu kratīšanas. Saskaņā ar Nīderlandes Kriminālprocesa kodeksu ir nepieciešams tiesas lēmums, lai Nīderlandē konfiscētu dokumentus varētu nodot ārvalstu iestādei, un ieinteresētajām pusēm tiek dota iespēja iesniegt sūdzības. Šīs procedūras dēļ vairāki aizdomās turētie, no kuriem dažiem bija viens un tas pats advokāts, iesniedza sūdzību un uzvarēja apelācijas procesā pret konfiskāciju.

Tādēļ, lai paātrinātu vairāku ar vienām un tām pašām personām un/vai korporācijām saistītu MLA lūgumu izpildi, tika lūgta Eirojusta palīdzība un reģistrēta divpusēja lieta.

Eirojūsts 2014. februārī organizēja koordinācijas sanāksmi, kurā galvenā uzmanība bija pievērsta iespējai paātrināt izpildes procesu, vienlaikus ievērojot iesaistītajām procedūrām noteiktos ierobežojumus. Sanāksmē klātesošās Vācijas un Nīderlandes iestādes vienojās par sadarbības uzlabošanas metodēm:

- ▶ nosūtīt atsevišķus MLA lūgumus izdot orderus par vairāku korporāciju dokumentu izņemšanu un noliktavu kratīšanu tā vietā, lai apstrādātu divus lūgumus, kas ietverti vienā un tajā pašā dokumentā;
- ▶ uzzināt no valstu iestādēm, vai Nīderlandes iestādes agrāko izmeklēšanu laikā attiecībā uz šīm korporācijām ir konfiscējušas izmeklēšanai Augsburgā svarīgus dokumentus, un nosūtīt MLA lūgumu pār-sūtīt šos dokumentus, kā arī
- ▶ atcelt MLA lūgumus Ķelnei un izpildīt tikai divus lūgumus, kurus nosūtījusi prokuratūra Augsburgā. Vēlāk prokuratūra Ķelnē varētu pieprasīt Augsburgas lietu vajadzībām savāktu informāciju.

Iesaistīto valsts iestāžu kopējā interese un konstruktīvais dialogs bija galvenie faktori, lai nodrošinātu tiesu iestāžu sadarbību starp divām dalībvalstīm, vienlaikus ievērojot esošās procesuālās prasības.

2.1.2 Korupcija

Iepriekšējā gada laikā korupcijas lietu skaits (55) un šā noziedzības veida izmeklēšanai izveidoto JIT skaits (4) nedaudz palielinājās, bet ar to saistīto koordinācijas sanāksmju skaits (9) ievērojami samazinājās.

Korupciju bieži izmeklē kā atsevišķu noziegumu (26) vai kopā ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju (14), vai krāpšanu un krāpniecību (10).

Attiecībā uz korupcijas lietām dalībvalstis, kas iesniegušas visvairāk lūgumu, bija Spānija, Grieķija, Horvātija, Itālija un Latvija. Apvienotā Karaliste, Vācija un Nīderlande bija dalībvalstis, kas saņēmušas visvairāk lūgumu.

Lai pastiprinātu Eiropas Savienības dalībvalstu korupcijas apkarošanas jomā, notiek atbilstošas procedūras Eiropas asociācijas izveidošanai ar šādiem kontaktpunktiem: korupcija sportā un līdzekļu atgūšana.

Turklāt Eiropas Savienības dalībvalstis apmeklēja un uzstājās konferencē, ko organizēja Eiropas Savienības Pārrobežu kukuļošanas apkarošanas darba grupa. Darba grupu veido tiesību aizsardzības praktiķi un prokurori no dalībvalstīm, un

vada Londonas Sītijas (*City of London*) policijas Pārrobežu korupcijas apkarošanas vienība. Tā ir izveidota, lai sapulcētu kopā Eiropas Savienības aģentūras ar līdzīgām kompetences jomām, apmainītos ar informāciju par mūsdienu praksi un gadījumu pētījumiem, identificētu savstarpēji saistītas lietas un iespējas kopīgām izmeklēšanām, attīstītu tīklus un izveidotu darba attiecības ar kukuļošanas apkarošanas speciālistiem, un Eiropas Savienībā uzlabotu zināšanas par dažādu aģentūru tiesiskajiem, jurisdikcijas un operatīvajiem parametriem.

2.1.3 Noziegumi, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses (PIF noziegumi)

2014. gadā ieviesti kā prioritāra noziedzības apkarošanas joma, Eiropas Savienībā pieauga izskatīto PIF noziegumu lietu skaits, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu. 2014. gadā reģistrēto PIF noziegumu lietu skaits (70) bija vairāk nekā divreiz lielāks, nekā 2013. gadā (31). Ar PIF noziegumiem nodarbojās septiņas koordinācijas sanāksmes un divas JIT.

Eiropas Savienības izskatītajās lietās papildu visiem noziegumiem, kas nozīmīgi apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses, ir noziegumi, kas saistīti ar cigarešu kontrabandu un viltošanu. Vairumā gadījumu PIF noziegumi tiek izskatīti kā atsevišķi noziegumi vai kopā ar ļaunprātīgu maldināšanu un krāpšanu (35), vai nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu (8).

Dalībvalstis, kas iesniegušas visvairāk lūgumu, bija Ungārija, Bulgārija, Malta un Polija. Vācija, Apvienotā Karaliste un Slovākijas Republika bija dalībvalstis, kas saņēmušas visvairāk lūgumu.

Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzība bija arī aptaujas temats, kas bija izplatīta visās dalībvalstīs. Atbilstoši apkopojums 2014. gada decembrī tika iesniegts kolēģijai. Dalībvalstu atbildes kā galvenās juridiskās un praktiskās grūtības pārrobežu sadarbībā šajā jomā norādīja šādus faktorus: dažādu tiesību sistēmu pretrunas (piemēram, dažādas prasības attiecībā uz pierādījumu pieņemamību tiesā), MLA lūgumu izpildes kavēšana vai neizpilde un nekoordinēta apcietināšanas orderu izpilde. Atbildes arī pievērsa uzmanību Eiropas Savienības atbalsta nozīmei šajā jomā, jo īpaši spējai sniegt palīdzību MLA procedūru vai instrumentu sagatavošanā un/vai izpildē un atrisināt jurisdikcijas kolīzijas.

2.1.4 Ceļojošie organizētie noziedzīgie grupējumi

Nozīmīgi samazinājies ar ceļojošajiem ONG saistīto reģistrēto lietu skaits (128) un koordinācijas sanāksmju skaits (13), salīdzinot ar 2013. gadā reģistrēto skai-

Piemērs no izmeklētajām lietām

Izmeklēšana, ko veica Lietuvas muitas iestādes par kukuļošanu un dokumentu viltošanu, un tādu preču piederību, kurām piemērojams akcīzes nodoklis, liecināja, ka Lietuvas pilsoņi 2011. gadā ir apvienojušies ONG, lai nelikumīgi ievestu lielus cigarešu daudzumus Eiropas Savienības tirgū, izvairoties no akcīzes nodokļa un PVN nodokļa maksāšanas. ONG cigaretes transportēja no vienas akcīzes vai muitas noliktavas uz otru citā dalībvalstī, nemaksājot nodokļus, izmantojot vājās vietas akcīzes preču pārvietošanas un kontroles sistēmā (EMCS), kas bija izveidota, lai uzraudzītu akcīzes preču transportēšanu starp dalībvalstīm. Izmeklēšanā konstatēja, ka cigaretes daļēji bija paredzētas Zviedrijas un Apvienotās Karalistes tirgiem. Ar Lietuvā pāstrādātajiem noziegumiem saistītās noziedzīgās darbības bija atklātas arī Bulgārijā, Kiprā, Dānijā, Igaunijā, Vācijā, Grieķijā un Polijā.

Iesaistīto dalībvalstu lielā skaita dēļ, kā arī tādēļ, ka *modus operandi*, ko izmantoja ONG, pirms tam nebija konstatēts Lietuvā, Eiropjūsts tika lūgts atbalstīt tiesu iestāžu sadarbību. 2013. gada martā tika organizēta koordinācijas sanāksme, kurā piedalījās Beļģija, Dānija, Vācija, Zviedrija un Apvienotā Karaliste, lai apspriestu tiesu iestāžu proaktīvu sadarbību ar mērķi novērst turpmāku noziegumu izdarīšanu, izmantojot tādu pašu *modus operandi*, un sagraut organizēto noziedzīgo grupu, kā arī apsvērt JIT izveidi.

Tā kā Zviedrijā notika līdzīgu noziedzīgu darbību izmeklēšana, 2013. gada jūlijā starp Zviedriju un Lietuvu tika noslēgts JIT nolīgums uz vienu gadu, lai atklātu un vainīgos sauktu pie atbildības. JIT no Eiropjūsta saņēma finansējumu, ko izmantoja to dokumentu tulkošanai, kas bija nepieciešami tiesvedībā abās dalībvalstīs. JIT darbība tika pagarināta līdz 2015. gada janvārim.

Tiesā tika ierosināta lieta pret četrpadsmit aizdomās turētiem Lietuvas pilsoņiem, un Lietuva nodeva Zviedrijai tiesvedību pret diviem Lietuvā arestētiem Zviedrijas pilsoņiem. Papildus JIT darbam visu iesaistīto dalībvalstu tiesu iestāžu sadarbības rezultātā visā Eiropā nopratināja lieciniekus un konfiscēja miljoniem nelegālu cigarešu.

Lietuvas prokurors paziņoja, ka *“2014. gadā sasniegtie rezultāti nebūtu iespējami bez tiesu iestāžu sadarbības starp iesaistītajām dalībvalstīm”*.

tu. Šis samazinājums ir saistīts ar šīm noziegumu veidam izmantotās aprēķina metodes izmaiņām sākot ar 2014. gada 1. janvāri. Jaunās metodes sekas ir tādas, ka šis noziedzības veids vairs neietver (lietas saistītas ar) līdzdalību noziedzīgās grupās vai organizētajā noziedzībā, un ir ierobežots ar šādiem noziegumiem: organizēti noziegumi pret īpašumu (OPC), to skaitā organizēta laupīšana; ar transportlīdzekļiem saistīti noziegumi; nelegāla kultūras priekšmetu tirdzniecība. Salīdzinot ar 2013. gadu, nozīmīgi pieauga to JIT skaits, kas nodarbojās ar šo noziedzības veidu.

OPC lietu pamatā galvenokārt ir kāds no šādiem galvenajiem noziegumiem: ONG, kas cita starpā nodarbojas ar organizētu laupīšanu (58), ar transportlīdzekļiem saistīti noziegumi (15) vai nelikumīga kultūras priekšmetu tirdzniecība. Ja apvienoti ar citu noziedzīgu darbību, šie

noziegumi parasti ir saistīti ar līdzdalību noziedzīgā organizācijā (24) vai slepkavībām (9).

Dalībvalstis, kas iesniegušas visvairāk lūgumus attiecībā uz OPC lietām, bija Francija, Polija, Beļģija un Čehijas Republika, savukārt dalībvalstis, kas saņēmušas visvairāk lūgumu, bija Francija, Itālija un Rumānija.

Papildus darbam ar OPC lietām Eiropjūsts pievērsa uzmanību procesuālo un juridisko jautājumu analīzei ar ceļojošo ONG, kas specializējas OPC, saistītajās tiesvedībās, tādējādi realizējot daļu projekta, kas uzsākts 2014. gada EMPACT OPC prioritātes operatīvā rīcības plāna ietvaros.

Šajā sakarā 2014. gadā tika sagatavots ziņojums ar galveno mērķi — novērtēt tiesībsaizsardzības iestāžu viedokli,

cik lielā mērā juridiskie un procesuālie jautājumi ir OPC specializējošos ceļojošo ONG skaita pieaugumu veicinošs faktors, un kā šie jautājumi ietekmē policijas pret ceļojošām ONG vērstās operācijas, ja rezultātā faktiskā kriminālvajāšana vai notiesājoši spriedumi ir reti. Pēc 2014. gada ziņojuma, kas sagaidāms 2015. gadā, ir paredzēti papildu pasākumi, lai risinātu tos pašus jautājumus, kā pirmajā ziņojumā, bet no prokuroru un tiesnešu skata punkta.

Eiropas atbalstītajam projektam ir jābeidzas 2016. gadā, kad tiks organizēts seminārs, kurā piedalīsies prokurori, tiesneši un EMPACT pārstāvji OPC prioritātes jomā, lai nodrošinātu platformu apmaiņai ar viedokļiem un paraugpraksi. Pēc tam tiks publicēts galīgais ziņojums ar ieteikumiem dalībvalstīm.

2.1.5 Narkotisko vielu nelikumīga tirdzniecība

Nozīmīgi pieauga ar narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību saistīto lietu skaits (283), savukārt attiecīgo koordinācijas sanāksmju skaits nedaudz samazinājās (52).

Salīdzinot ar 2013. gadu, palielinājās to JIT skaits (31), kas nodarbojas ar šo noziedzības veidu. Narkotisko vielu nelikumīga tirdzniecība ir otrs izplatītākais noziedzības veids Eiropā izskatītajās lietās.

Turpinot iepriekšējā gadā novēroto tendenci, lielākā daļa 2014. gadā reģistrēto lietu, kas saistītas ar narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību, tika izskatītas kā atsevišķi noziegumi (233). Līdzdalība noziedzīgā organizācijā (37), organizētā noziedzība (19) un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija (16) bija visbiežāk sastopamie saistītie noziegumi. Kontrolētās vielas, kuras visbiežāk bija saistītas ar šīm lietām, bija kaņepes un kokaīns.

Dalībvalstis, kuras iesniedza visvairāk lūgumu *vis-à-vis* ar narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību saistītās lietās, bija Spānija, Itālija un Slovēnija. Spānija, Nīderlande un Itālija bija dalībvalstis, kuras saņēmušas visvairāk lūgumu.

Papildus operatīvajam darbam šajā prioritārajā noziedzības apkarošanas jomā Eiropas jo īpaši aktīvi darbojās stratēģiskā līmenī. Eiropas sadarbojās ar daudziem

Piemērs no izmeklētajām lietām

Sākot ar 2013. gadu izmeklēšanas tika veiktas Beļģijā, Francijā, Itālijā, Nīderlandē, Rumānijā un Apvienotajā Karalistē attiecībā uz juvelierizstrādājumu veikalu laupīšanām, kas bija veiktas kopš 2011. gada un vēlāk. Izmeklēšanas atklāja hierarhisku un disciplinētu ONG, ko veidoja Rumānijas pilsoņi, kuri iespējams darbojās daudzās dalībvalstīs. Viņi rūpīgi plānoja savas darbības, izmantojot vespērus un uzmanības novēršanas metodes, piemēram, Molotova kokteiļus, pārpildītas ielas un degošas automašīnas. Juvelierizstrādājumu veikali tika izvēlēti, pamatojoties uz bēgšanas maršrutiem. Tiek uzskatīts, ka laupīšanās iegūtā peļņa vairāku miljonu eiro apmērā tika pārsūtīta ONG Rumānijā. Informācijas apmaiņa policijas līmenī (ar INTERPOLA, Eiropas starpniecību un divpusēji), kā arī apģērbu un citu noziegumu vietās izņemto priekšmetu tiesu ekspertīze ļāva aizdomās turētos saistīt ar vairākām laupīšanām vairākās dalībvalstīs.

Eiropā tika reģistrētas vairākas lietas, un 2013. gada jūnijā tika organizēta koordinācijas sanāksme, kurā piedalījās Apvienotā Karaliste un Rumānija, kā rezultātā mēnesi vēlāk tika izveidota Apvienotās Karalistes un Rumānijas JIT. Piecus mēnešus vēlāk JIT pievienojās Beļģija. JIT saņēma finansējumu no Eiropas. Eiropas sniegtais atbalsts nodrošināja to, ka JIT dalībnieki varēja pragmatiski pieiet darbam ar pierādījumiem un viegli piekļūt informācijai, kas pieejama pašlaik notiekošajās izmeklēšanās. Ņemot vērā saiknes starp visā Eiropā pastrādātajām laupīšanām Itālija un Apvienotā Karaliste 2013. gada decembrī organizēja vēl vienu koordinācijas sanāksmi, kurā piedalījās Beļģija, Horvātija, Francija, Ungārija, Itālija, Nīderlande, Rumānija, Slovēnija, Spānija un Apvienotā Karaliste. Sanāksmē notika jaunākās informācijas apmaiņa par izmeklēšanām un kriminālvajāšanām. Pēc sanāksmes notika papildu informācijas apmaiņa un jaunolaupīšanas gadījumu novērtēšana, ko bija pastrādājuši tie paši ONG dalībnieki. Lai gan noziegumi bija pastrādāti Rumānijā, informācija, ko Rumānijas iestādes sniedza citām iesaistītajām valstīm, bija būtiska sekmīgai tiesu iestāžu sadarbībai šajā lietā.

Vairākas dalībvalstis izdeva EAO, un Beļģijā, Francijā, Itālijā un Apvienotajā Karalistē tika veikti aresti. Daudzi aizdomās turētie tika pieķerti darbībā un bieži, nonākot tiesā, atzina savu vainu. Līdz 2014. gada beigām iesaistītajās valstīs vairāk nekā 20 cilvēkiem bija pasludināts notiesājošs spriedums. Lietas izskatīšana turpinājās 2014. gadā, un 2015. gadā ir paredzamas papildu tiesvedības un notiesājoši spriedumi.

Piemērs no izmeklētajām lietām

2013. gadā Francijas muitas ierēdņi pārbaudīja divas kravas automašīnas ar Dānijas numuru zīmēm, kas brauca no Spānijas un kuras vadīja divi Nīderlandes pilsoņi. Pirmajā kravas automašīnā izmeklētāji atrada un konfiscēja 901 kilogramu kaņepju. Lai gan otrajā kravas automašīnā kaņepes netika atrastas, tika atklāta narkotiku slēptuve.

Francijas iestādes arestēja abus Nīderlandes pilsoņus, un pret viņiem tika uzsākta izmeklēšana par iespējamu slepenu noziedzīgu apvienību, lai importētu narkotikas. Saskaņā ar viņu liecībām, abi autovadītāji strādāja viena un tā pašanoziedzīgā tīkla interesēs, un kas darbojās trīs dalībvalstīs. Narkotikas tika paņemtas Spānijā, Francija bija tranzīta valsts, un Nīderlande — galamērķis. Aizdomās turētais tika identificēts kā šā narkotisko vielu nelikumīgās tirdzniecības tīkla vadonis, un pēc tam tika atklāts, ka Nīderlandē vienlaikus notiek izmeklēšanas attiecībā uz to pašu ONG par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

Tika lūgts Eirojusta atbalsts, lai koordinētu šīs paralēlās izmeklēšanas un atvieglotu MLA lūgumu izpildi, jo īpaši, lai izvairītos no saskaršanās ar *ne bis in idem* principu. 2014. gada martā tika organizēta koordinācijas sanāksme, kurā piedalījās Francija, Nīderlande un Spānija. Šajā sanāksmē, pirmkārt, vienojās nosūtīt MLA lūgumu no Nīderlandes Francijai, lai iegūtu Francijas lietas kopiju un veiktu izmeklēšanu saistībā ar diviem arestētajiem aizdomās turētajiem, un, otrkārt, par to, ka Francijai būtu jānosūta MLA lūgums Spānijai, lai pārbaudītu viena no diviem aizdomās turētajiem atzišanos un precīzi noskaidrotu tā uzņēmuma iesaisti, kas kalpoja kā narkotiku paņemšanas vieta. Spānijas iestādes apstiprināja saņemšanas vietu, kā arī tās īpašnieku, Nīderlandes pilsoni, kurš dzīvo Spānijā, un identificēja viņa saistību ar Francijā arestētajiem aizdomās turētajiem. Nīderlandes pilsonis tika arestēts kā izmeklētā ONG dalībnieks.

galvenajiem dalībniekiem šajā jomā, piemēram, EMCD-DA, Pompidū grupu un Eiropas sintētisko narkotiku un psihoaktīvo vielu jomas prokuroru tīklu (NPSDP).

Šajā sakarā Eirojusts piedalījās projektā, ko vadīja ENPSDP un Eiropas Padome (Pompidū grupa un HELP), lai izveidotu tīmekļa vietni prokuroriem, kuri specializējas sintētisko narkotiku jomā.

Sadarbība ar Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centru (EMCDDA)

EMCDDA direktors apmeklēja Kolēģijas 15. jūlija sēdi un apmainījās ar viedokļiem par sadarbību. Sēdes beigās Eirojusta priekšsēdētājs un EMCDDA direktors parakstīja Saprašanās memorandu. Saprašanās memorands būs pamats pastiprinātai sadarbībai starp divām iestādēm ar narkotikām saistītos jautājumos un tiks īstenots ar kopīgiem pasākumiem. Par šiem pasākumiem tiks pieņemti lēmumi, pamatojoties uz partneru attiecīgajām darba programmām. Septembrī EMCDDA piedalījās stratēģiskajā sanāksmē par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību, nolasīja referātu ar nosaukumu "*Stāvoklis Eiropas Savienībā narkotiku jomā. Sodi narkotiku nelikumīgas tirdzniecības jomā un indikatori*", un vadīja diskusijas darbseminārā, kas bija veltīts šai tēmai, iespējamajiem risinājumiem un problēmām, ko rada atšķirības tiesību aktos par jaunām psihoaktīvām vielām (JPV) un (pre)prekusoriem.

Starptautiskā sanāksme par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību

Stratēģiskā sanāksme par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību, ko organizēja Eirojusts, notika Hāgā 29. un 30. septembrī. Kopumā divu dienu ilgos darbsemināros un diskusijās piedalījās 80 prokurori, tiesībsargsardzības iestāžu pārstāvju un eksperti narkotisko vielu nelikumīgas tirdzniecības jomā no daudzām dalībvalstīm. Ieguldījumu deva arī pārstāvji no Brazīlijas, ASV un Norvēģijas, kā arī Eiropas Savienības iestādes un starptautiskās organizācijas, tostarp Eiropols, EMCDDA, Eiropas Padome (Pompidū grupa) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Narkotiku un noziedzības apkarošanas birojs (UNODC). Šajā stratēģiskajā sanāksmē, ko organizēja pēc Eirojusta stratēģiskajā semināra par narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību, kas notika 2011. gada oktobrī Krakovā Eiropas Savienības Padomes Polijas prezidentūras laikā, uzmanība bija

pievērsta tiesu iestāžu starptautiskās sadarbības efektivitātes palielināšanai narkotisko vielu nelikumīgas tirdzniecības gadījumos. Sanāksmes diskusijās jo īpaši tika apspriestas problēmas šādās jomās: kontrolētas piegādes, jaunas psihoaktīvās vielas un (pre)prekusori, kā arī sadarbība ar trešajām valstīm.

Ziņojums par sanāksmes rezultātiem kopā ar Narkotisko vielu nelikumīgas tirdzniecības apkarošanas rīcības plāna īstenošanas ziņojumu (Implementation Report of Action Plan on Drug Trafficking) un palīgmateriālu var atrast Eirojusta tīmekļa vietnē. Skatīt arī 3.2. iedaļu.

2.1.6 Kibernoziēdzība

Nozīmīgi ir palielināties Eirojustā reģistrēto lietu skaits, kas saistītas ar kibernoziēdzību (42), ar kibernoziēdzību saistīto koordinācijas sanāksmju skaits (15) ir pieaudzis par 50 procentiem, un ir izveidotas sešas JIT.

Lai gan 2014. gadā reģistrētās lietas parasti ir saistītas ar līdzdalību noziēdzīgā organizācijā (11), krāpšanu un ļaunprātīgu maldināšanu (16), tajās tika izskatīti arī kibernoziēdzumi kā atsevišķi noziēdzīgi nodarījumi (15).

Valstis, kas iesniedza visvairāk lūgumu saistībā ar kibernoziēdzību, bija Rumānija, Apvienotā Karaliste un Ungārija, savukārt valstis, kas saņēmušas visvairāk lūgumu, bija Francija, Dānija un Nīderlande.

Eirojusts ir saistīts ar projektu nelikumīgas tirdzniecības apkarošanai tiešsaistes tirgos (ITOM), kas ir Nīderlandes vadīta iniciatīva, ko finansē Eiropas Savienība, lai veicinātu integrētu pieeju cīņā ar nelikumīgu tirdzniecību anonīmās tirdzniecības vietās internetā, uzsākot koordinētas intervences ciešā sadarbībā ar starptautiskajām un valstu tiesībaizsardzības aģentūrām, to skaitā Eiropas Kibernoziēdzības centru (EC3), tiesu iestādēm, citām sabiedriskām organizācijām, un privāto sektoru Eiropas Savienībā.

Eirojusts ir saistīts arī ar projektu "Apmācības apmācītājiem un sertifikācijas programma" (TOT), kas ir Eiropas Savienības finansēts Spānijas projekts, lai nozīmīgi uzlabotu tiesībaizsardzības iestāžu un prokuroru darba efektivitāti, sadarbību un savstarpēju sapratni cīņā pret kibernoziēdzību. Projekta galvenie mērķi ir organizēt mācību kursu "apmācīt apmācītāju" tiesībaizsardzības

iestāžu darbiniekiem un prokuroriem, un izveidot sertifikācijas sistēmu Eiropas izmeklētājiem un prokuroriem, kuri specializējas kibernoziēdzības jomā.

Sadarbība ar Eiropas Kibernoziēdzības centru (EC3)

Eirojusts turpināja atbalstīt EC3 darbu, apmeklējot programmas valdes sēdes, un no 2014. gada jūlija norīkoja Kolēģijas locekli pārstāvēt Eirojustu EC3, lai atvieglotu informācijas apmaiņu. Papildus tam, lai uzlabotu sadarbību ar EC3 tika pabeigtas sarunas un apstiprināts Eirojusta un Eiropola nolīguma par Eirojusta pārstāvja pagaidu pārcelšanu uz Eiropas Kibernoziēdzības centru projekts. Mērķis Eirojusta pārstāvja pagaidu pārcelšanai uz EC3 ir atvieglot informācijas apmaiņu, palīdzēt nodrošināt pierādījumu pieņemamību tiesvedībā, veicināt Eirojusta savlaicīgu iesaistīšanu un optimizēt tiesu darbības dimensijas atspoguļojumu EC3. Eirojusta pārstāvju klātbūtne var palielināt kriminālvajāšanas efektivitāti un attiecīgos gadījumos — līdzekļu konfiskāciju kibernoziēdzumu lietās. Lai to panāktu, Eirojusta pārstāvis var apmeklēt EC3 organizētās operatīvās sanāksmes un veicināt Eirojusta lomu un uzdevumus, izveidojot JIT, kā arī palīdzēs valstu iestādēm, jo īpaši, ja ir nepieciešama izmeklēšanas un tiesu vienlaicīgu darbību koordinācija. Decembrī Eirojusts izsludināja konkursu nacionālajiem ekspertiem (NVE) Eirojusta pārstāvēšanai EC3.

Stratēģiskā sanāksme par kibernoziēdzību

Eirojusts 19. un 20. novembrī organizēja stratēģisko sanāksmi ar nosaukumu "Kibernoziēdzība — pieņemot 21. gadsimta izaicinājumus", kurā piedalījās tiesu un policijas eksperti no dalībvalstīm, kuri interaktīvu darbsemināru sesiju laikā dalījās ar savām zināšanām un viedokļiem. Sanāksme galvenā uzmanība bija pievērta ar kibernoziēdzību saistītām tēmām: e-pierādījumu pieņemamība, pārrobežu piekļuve datiem un datu saglabāšana.

Pēc Eirojusta stratēģiskās sanāksmes par kibernoziēdzību 21. novembrī notika Eiropas Savienības prokuroru, kuri specializējas kibernoziēdzības jomā, "prāta vētras" sesija, kas deva iespēju izpētīt metodes un instrumentus sadarbības pastiprināšanai šajā jomā. Skatīt arī 3.3. iedaļu.

Piemērs no izmeklētajām lietām

Eirojusta 2013. gada pārskatā ir sniegts lietas piemērs par tiesvedību pret Bulgārijas izcelsmes ONG, kas specializējās krāpšanā un viltošanā, jo īpaši, izmantojot kredītkaršu kopēšanu, uz bankomātiem novietojot elektroniskas ierīces. ONG savāca finanšu datus no bankomātiem Spānijā un citās dalībvalstīs, lai izgatavotu viltotas kredītkartes un debetkartes, kas pēc tam tika izmantotas, lai izņemtu lielas naudas summas, tai skaitā no bankomātiem.

Eirojusts 2013. gada aprīlī organizēja koordinācijas sanāksmi, kurā piedalījās Spānijas un Bulgārijas iestādes un Eiropols. Tika izveidota JIT no visām iesaistītajām pusēm, lai veicinātu sadarbību un apmaiņu ar pierādījumiem. Kopīgu pasākumu dienā 2013. gada oktobrī Spānijas austrumos notika trīs kratīšanas dzīvesvietā, sešu personu aresti, kā arī konfiscētas 15 ierīces, kas bija izmantotas, lai nokopētu PIN, vairākas ierīces informācijas ierakstīšanai kredītkaršu vai debetkaršu magnētiskajās joslās, vairāki klēpj datoru un dokumentu ar bankomātu atrašanās vietu shēmām.

Šā pirmā sekmīgā pasākuma mudināta, JIT paralēli turpināja darbu pie izmeklēšanām, kas notika gan Bulgārijā, gan Spānijā, ar mērķi pilnībā atklāt grupas struktūru un to sagraut. Informācijas un pierādījumu apmaiņa ar JIT palīdzību izmeklēšanas iestādēm deva iespēju identificēt galvenos aizdomās turētos Bulgārijā un Spānijā, atrast to dzīves vietas un savākt inkriminējošus pierādījumus. Nākamais solis bija veikt vienlaicīgas darbības, lai arestētu aizdomās turētos un savāktu papildu pierādījumus, veicot personu pārmeklēšanas un objektu kratīšanas.

Viens no galvenajiem jautājumiem šajā sakarā bija izlemt, vai aresti būtu veicami uz EAO pamata, ko izdevušas abu valstu iestādes, pamatojoties uz to attiecīgajām tiesvedībām, vai viena dalībvalsts uzņemtos vadošo lomu un vajadzības gadījumā izdotu EAO attiecībā uz otru pusi. Lēmums par pēdējo izvēli būtu jāpieņem pēdējā brīdī, ņemot vērā jaunākos notikumus un izmeklēšanā iegūtos pierādījumus. Šajā sakarā Eirojustā 2014. gada janvārī tika izveidots koordinācijas centrs, ko vadīja Spānijas un Bulgārijas nacionālie biroji, lai nodrošinātu, ka tiesu lēmumi tiek pieņemti savlaicīgi un saskaņotā veidā un nekavējoties izpildīti. Pēc Bulgārijas nacionālā biroja ieteikuma pirms koordinācijas centra izveides ar Eirojusta palīdzību tika sagatavots un iztulkots Spānijas iestāžu izdots EAP, jo saskaņā ar Bulgārijas tiesību aktiem pēc pieprasītās personas aizturēšanas termiņš EAO izdošanai ir tikai 24 stundas. Informētība par šo tiesību aktu īpatnību un nacionālo biroju proaktīvā pieeja Eirojustā nodrošināja savlaicīgu EAO izdošanu koordinācijas centra darbības laikā.

Koordinācijas centrs darbojās ciešā sadarbībā ar EC3. Kopējo pasākumu rezultātā tika veikti 16 aresti, kā arī 14 dzīvesvietu un divu uzņēmumu kratīšanas. Konfiscēto lietu skaitā bija 19 mobilie tālruņi, 21 debetkartes, vairāki klēpj datori un citas elektroniskās ierīces — arī tās, kas bija paredzētas maksājumu karšu datu zagšanai. Eksperti no EC3 un Eiropola sadarbības koordinatori bija aprīkoti ar mobilo biroju, kas ļāva salīdzināt, analizēt un apmainīties ar izmeklēšanas informāciju reāllaika režīmā. Vienlaikus Bulgārijā un Spānijā tika izvietoti Eiropola pārstāvji, lai atbalstītu operāciju uz vietas. Papildus kopīgo pasākumu dienā februārī tika veikti trīs aresti un četras kratīšanas dzīvesvietās. Tika pārmeklētas trīs rūpnīcas un konfiscētas maksājumu karšu datu zagšanai izmantotās iekārtas, tostarp karšu sagataves, kameras un karšu nolasītāji.

Pēc taktiskajām darbībām Eirojusta loma paplašinājās līdz palīdzībai valstu kompetentajām iestādēm apspriest vispiemērotākos turpmākos pasākumus tiesā, un 20. februārī tika sasaukta koordinācijas sanāksme, kurā piedalījās Bulgārijas un Spānijas izmeklēšanas iestādes, lai apspriestu esošos pierādījumus, valstu tiesvedību virzību uz priekšu un valstīs piemērojamās procesuālās un materiālās krimināltiesības. Puses vienojās, ka Spānijas iestādes var labāk veikt kriminālvajāšanu, jo to izmeklēšanas ir vairāk pavirzījušās uz priekšu, ko pastiprinātu pierādījumi, kas iegūti Bulgārijas tiesvedībās. Šajā nolūkā Bulgārijā konfiscētie pierādījumu materiāli tika nodoti Spānijai. Puses vienojās, ka Spānijas iestādēm saviem Bulgārijas kolēģiem jāiesniedz oficiāls lūgums nodot visas esošās tiesvedības, lai izmeklēšana attiecībā uz visiem aizdomās turētajiem notiktu tikai Spānijā. Šīs sanāksmes laikā tika ap-

spriestas formalitātes un juridiskās prasības, lai izdotu aizdomās turētos pirmstiesas apcietinājumā Bulgārijā, izmantojot EAO.

2.1.7 Nelegālā imigrācija

2014. gadā palielinājās Eirojustā reģistrēto ar nelegālo imigrāciju saistīto lietu skaits (32). Šo pozitīvo tendenci apstiprināja ar šīm lietām saistīto koordinācijas sanāksmju skaita (10) un JIT skaita (9) pieaugums, kas ir divreiz lielāks, nekā 2013. gadā.

Lielākajā daļā no šīm lietām tika izskatīti noziegumi nelegālās imigrācijas jomā (22), bet dažos gadījumos lietas bija saistītas ar līdzdalību noziedzīgā organizācijā (5).

Dalībvalstis, kas saistībā ar nelegālās imigrācijas lietām iesniedza visvairāk lūgumu, bija Beļģija, Apvienotā Karaliste, Ungārija un Itālija, savukārt dalībvalstis, kas saņēmušas visvairāk lūgumu, bija Itālija, Francija un Apvienotā Karaliste.

Eirojusts iecēla kontaktpersonu Starptautiskās Migrācijas organizācijas projektam *“Cīņas pastiprināšana pret cilvēku tirdzniecību un migrantu kontrabandu Rietumbalkānos”* un apmeklēja pirmo darbsemināru, kas 17. un 19. decembrī notika Skopjē (*Skopje*) bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā. Projekta, ko finansē Itālijas valdība, mērķis ir pastiprināt Rietumbalkānu ieinteresēto personu kapacitāti un pārrobežu sadarbību cīņā ar pārrobežu noziegumiem, piemēram, cilvēku tirdzniecību un migrantu kontrabandu.

Pēc Eiropas Komisijas 2013. gada 4. decembra Paziņojuma par Vidusjūras reģiona darba grupas darbu Eiropas Patvēruma atbalsta birojs (EASO) maijā uzsāka izmēģinājuma projektu, lai vairāk uzzinātu par palīdzību personām, kuras meklē starptautisku aizsardzību. Eurojusts pievienojās projektam novērotāja statusā.

2.1.8 Terorisms

Lai gan Eurojustā reģistrēto ar terorismu saistīto lietu skaits (14) ir nedaudz samazinājies, salīdzinot ar 2013. gadu, koordinācijas sanāksmju skaits (4) un JIT skaits (2) ir palielinājies.

Darbs ar lietām galvenokārt bija pievērsts terorismam kā atsevišķam noziegumam, lai gan bija gadījumi (2), kad ar lietu bija saistīta arī slepkavība.

Dalībvalstis, kas iesniedza visvairāk lūgumu, bija Spānija, Nīderlande, Portugāle un Apvienotā Karaliste, turpretī Vācija, Francija un Beļģija bija dalībvalstis, kas saņēma visvairāk lūgumu.

Ikgadējā stratēģiskā sanāksme par terorismu

Stratēģiskā sanāksme 4. jūnijā, kurā piedalījās Eirojustanacionālie korespondenti terorisma jomā, bija veltīta tēmai *“Eurojusta loma cīņā pret terorismu — Eurojustapretterorisma publikācijas”*. Dalībnieki apmainījās ar informāciju par terorisma noziegumiem un terorisma apkarošanas stratēģijām, un apsprieda efektīvas datu apmaiņas metodes. Šajā sanāksmē dalībnieki tika iepazīstināti ar jaunāko pieejamo Eurojusta izdevumu *“Terrorism Convictions Monitor”* (TCM) (*skatīt turpmāk*) un *“Maritime Piracy Judicial Monitor”* (MPJM) (*skatīt 2.3.3. apakšiedaļu*), Memorandu par terorisma finansēšanas apkarošanu, *CBRN-E* rokasgrāmatu, kā arī ar Eiropola TE-SAT 2014.

Taktiskā sanāksme par terorismu

Taktiskā sanāksme par terorismu 5. jūnijā bija veltīta tēmai *“Pašreizējās tendences Eiropas Savienības terorisma apkarošanas sistēmā — ārvalstu kaujinieki Sīrijā — tiesu iestāžu sadarbība ar trešajām valstīm šajā jomā”*. Rīta sesijā piedalījās eksperti no dalībvalstīm, delegāti no ASV un Norvēģijas, kā arī pārstāvji no Eiropola un Eiropas Savienības Terorisma apkarošanas koordinatora biroja. Dalībnieki tika iepazīstināti un apsprieda Eurojusta ierobežotas pieejamības (*RESTRICTED*) ziņojumu par ārvalstu kaujiniekiem Sīrijā, tā secinājumiem un jaunāko notikumu analīzi šajā jautājumā. Pasākuma pēcpusdienas sesijā galvenā uzmanība bija pievērsta tiesu iestāžu sadarbībai ar trešajām valstīm, lai izvērstu pret darbību pret ārvalstu kaujiniekiem. Terorisma apkarošanas eksperti no Rietumbalkāniem un Turcijas pievienojās sesijai un dalījās ar savu pieredzi saistībā ar savām izmeklēšanām un tiesvedībām.

Ārvalstu kaujinieki: Eirojusta izpratne par šo parādību un krimināljustīcijas reakcija – atjaunināts ziņojums

2014. gadā Eirojusts vāca un analizēja attiecīgo informāciju, lai atjauninātu klasificēto ziņojumu par ārvalstu kaujiniekiem, kas izdots 2013. gadā. Atjauninātajā ziņojumā ir identificētas problēmas, kas izriet no personu, kuras cenšas kļūt par ārvalstu kaujiniekiem un atgriežas, vervētāju un veicinātāju izmeklēšanām un kriminālvajāšanām, un uzsvērtas dažas būtiskas valstu prakses. Ziņojumā iekļauti Eirojusta apsvērumi attiecībā uz iespējamajām metodēm, lai uzlabotu dažus mehānismus un instrumentus ar mērķi padarīt efektīvāku Eiropas Savienības un valstu kriminālpolicijas reakciju uz šo parādību. Kolēģija pieņēma ziņojumu un klasificēja kā ierobežotas pieejamības (RESTRICTED) ES un Eirojustā.

CBRN-E rokasgrāmata

CBRN-E rokasgrāmata nodrošina Eiropas Savienības praktiskus ar specializētu daudznozaru juridisko atbalstu izmeklēšanās un kriminālvajāšanās par starptautiskiem noziegumiem saistībā ar “ķīmiskām, bioloģiskām, radioloģiskām, kodolvielām un sprāgstvielām” (*CBRN-E*). Tajā sniegts pārskats par galvenajiem Eiropas un starptautiskajiem administratīvajiem un krimināltiesību aktiem, kas piemērojami *CBRN-E* vielām, tostarp atkritumiem. *CBRN-E* rokasgrāmata katru gadu tiek atjaunināta un izplatīta attiecīgajiem ārējiem dalībniekiem.

Memorands par terorisma finansēšanas apkarošanu

Eirojusta Memorandā par terorisma finansēšanas apkarošanu ir sniegts pārskats par juridiskajiem instrumentiem un standartiem, kas starptautiskā un Eiropas Savienības līmenī ir pieņemti cīņai ar terorisma finansēšanu, un iekļauts šo noteikumu kopsavilkums. Tajā izklāstīts arī Eirojusta pašreizējā iesaiste tiesu iestāžu sadarbībā terorisma finansēšanas apkarošanas jomā. Eirojusta memorandu pirmo reizi publicēja 2006. gadā. Memoranda ceturrtā atjauninātā versija tika publicēta 2014. gadā pēc iepriekšējiem atjauninājumiem 2008. un 2011. gadā.

Izdevums “Terrorism Convictions Monitor” (TCM)

Kopš 2008. gada Eirojusts regulāri publicē TCM. TCM ir Eirojusta ierobežotas pieejamības (LIMITED) iekšējais ziņojums, kura pamatā ir no publiskiem avotiem iegūta informācija, kā arī dati, ko sniegušas valstu iestādes, īstenojot Padomes Lēmumu 2005/671/TI. Ziņojumā tiek sniegts regulārs pārskats par notiesājošiem un attaisnojošiem spriedumiem saistībā ar terorismu visā Eiropas Savienībā, kā arī analītiskā un statistiskā informācija.

Eirojusts deva ieguldījumu 2014. gada Ziņojuma par terorisma situāciju un tendencēm (TE-SAT) sagatavošanā, nodrošinot informāciju par notiesājošiem spriedumiem un sodiem par terorisma noziegumiem dalībvalstīs un būtiskiem grozījumiem valstu tiesību aktos attiecībā uz terorismu.

2.1.9 Cilvēku tirdzniecība

Eirojusta cilvēku tirdzniecības lietu dokumentācijā fiksēts gan reģistrēto lietu skaits (71), gan koordinācijas sanāksmju skaits (12) samazinājums.

Ar cilvēku tirdzniecību saistītiem jautājumiem izveidoto JIT skaits pieauga līdz 18 no 15, kas reģistrētas 2013. gadā. Tāpat kā 2013. gadā galvenais Eirojustā izskatīto cilvēku tirdzniecības lietu veids bija seksuālā ekspluatācija, un parasti tās bija lietas attiecībā uz atsevišķu noziegumu, lai gan dažreiz bija saistītas ar līdzdalību noziedzīgā organizācijā (12).

Bulgārija, Apvienotā Karaliste un Rumānija bija dalībvalstis, kas iesniedza visvairāk lūgumu, savukārt Rumānija, Vācija un Itālija bija dalībvalstis, kas saņēma visvairāk lūgumu.

2012. gadā Eirojusts uzsāka stratēģisku projektu ar nosaukumu “*Eirojusta rīcība pret cilvēku tirdzniecību*” (Cilvēku tirdzniecības apkarošanas projekts). Cilvēku tirdzniecības apkarošanas projekts identificēja un pievērsa uzmanību iemesliem, kas ir pamatā nelielajam par cilvēku tirdzniecības noziegumiem ierosināto kriminālvajāšanu skaitam Eiropas Savienībā, un tiesu iestāžu sadarbības problēmām cilvēku tirdzniecības lietās. Projektā tika analizēta arī Eirojusta iesaistes cilvēku tirdzniecības lietās pievienotā vērtība un konstatēti citi pasākumi, ko Eirojusts varētu veikt, lai vainīgos cilvēku tirdzniecībā efektīvi sauktu pie atbildības.

Eirojusts uzrauga rīcības plāna īstenošanas attīstību, un ir sagatavojis tā rezultātu starpposma novērtēšanas ziņojumu. Šis ziņojums tiks apspriests stratēģiskajā sanāksmē par cilvēku tirdzniecību, ko Eirojusts paredzējis organizēt 2015. gadā.

Lai informētu par Eirojusta pasākumiem šajā jomā, aprīlī tika izveidota Cilvēku tirdzniecības apkarošanas projekta tīmekļa lappuse, ko var atrast Eirojusta tīmekļa vietnē. Tīmekļa lappusē ir vairāki projektam svarīgi dokumenti, piemēram, Eirojusta [stratēģiskā projekta ziņojums un rīcības plāns, kā arī ziņojums par 2012.](#) gada stratēģisko sanāksmi.

17. oktobrī, atzīmējot Eiropas Savienības 8. cilvēku tirdzniecības izskaušanas dienu, Eiropas Komisija publicēja *Starpposma ziņojumu par Eiropas Savienības Stratēģijas*

cilvēku tirdzniecības izskaušanai 2012.–2016. gadam īstenošanu. Starpposma ziņojuma pielikumā ir iekļauts *Ziņojums par kopīgiem pasākumiem cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā*, ko laika posmā no 2012. gada oktobra līdz 2014. gada decembrim izstrādāja septiņas tieslietu un iekšlietu aģentūras (CEPOL, EASO, Eiropols, Eirojusts, FRA, *Frontex* un EIGE). Kā turpmākos pasākumus pēc Komisijas ziņojuma ar mērķi papildināt ziņojumu tieslietu un iekšlietu aģentūras kopīgi sagatavoja dokumentus, kurā uzskaitīti galvenie pasākumi, ko katra aģentūra šajā laika posmā izstrādājusi cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā. Šādu kopīgu pasākumu piemērs ir CEPOL mācību modulis par cilvēku tirdzniecības apkarošanu, kas tika sagatavots ar *Frontex*, Eiropola Eirojusta, FRA un EIGE atbalstu, un 2013. gada martā publicēts CEPOL tīmekļa vietnē.

Piemērs no izmeklētajām lietām

Izmeklēšanas Nīderlandē, Beļģijā un Ungārijā pierādīja, ka Ungārijas izcelsmes personu grupa bija iesaistīta piespiedu prostitūcijas organizēšanā Nīderlandē un Beļģijā. Tīkls melīgi solīja labi apmaksātas darbavietas romi izcelsmes sievietēm no Rumānijas un organizēja viņu braucienu un Nīderlandi un Beļģiju. Pēc ierašanās cietušās tika piespiestas nodarboties ar prostitūciju. Lielākā daļa no viņu ienākumiem tika nodota tīkla dalībniekiem un pārsūtīta uz Ungāriju.

Šo lietu 2013. gadā ierosināja Nīderlande EMPACT cilvēku tirdzniecības apkarošanas projekta ietvaros, kas 2014. gadā deva pozitīvus rezultātus. Lai gan visas lūgumus saņēmušās valstis — Beļģija, Ungārija, Vācija, Austrija un Apvienotā Karaliste — piedalījās pirmajā no četrām 2013. gadā organizētajām koordinācijas sanāksmēm, vēlāk kļuva skaidrs, ka pietiekami spēcīgi pierādītas ir tikai saiknes ar Beļģiju un Ungāriju, lai šajās dalībvalstīs uzsāktu izmeklēšanas.

Eirojustā tika sasauktas četras koordinācijas sanāksmes. Gan pirms, gan pēc koordinācijas sanāksmēm notika II līmeņa sanāksmes, lai informētu iesaistīto valstu nacionālos birojus par agrākajām un turpmākajām Nīderlandes izmeklēšanām un apspriestu JIT izveidošanas iespēju.

Trešajā koordinācijas sanāksmē tika apspriests JIT nolīguma projekts un apsvērtā iesaistīto pušu gatavība parakstīt nolīgumu. Eiropola *Phoenix* programmas kontaktpunkts koordinācijas sanāksmes dalībniekiem nodrošināja kontrolpārbaudes ziņojumus. Eiropolā tika organizēta arī darba sanāksme, lai noteiktu galveno aizdomās turēto grupu, uz ko jākoncentrējas izmeklēšanai. Pēdējā koordinācijas sanāksmē 2013. gada decembrī Nīderlande, Beļģija un Ungārija parakstīja JIT nolīgumu. 2014. gadā JIT saņēma finansējumu.

2014. gada februārī tika sasaukta Nīderlandes un Apvienotās Karalistes valstu biroju divpusēja II līmeņa sanāksme, lai nodrošinātu JIT izmeklēšanas efektīvu turpināšanu. Iespējamais cilvēku tirdzniecības upuris gatavojās doties uz Apvienoto Karalisti un bija jāpārbauda uz robežas. Sazinoties ar Apvienotās Karalistes policiju, lai saņemtu apliecinājumu, ka pārbaude uz robežas būtu vienkārši parastā procedūra, Apvienotās Karalistes valsts birojs mazināja šajā sanāksmē izteiktās bažas, ka šis pasākums varētu apdraudēt visu izmeklēšanu.

12. un 13. martā Ungārijā un Bulgārijā notika kopīgu pasākumu diena, kā rezultātā vienlaicīgi tika veiktas sešas kratīšanas dzīvesvietā. Tika konfiscēti liels skaidras naudas daudzums vietējā valūtā, septiņas luksuss klases automašīnas, juvelierizstrādājumi, mobilie tālruņi, pases un citi svarīgi pierādījumi. Astoņi aizdomās turētie tika arestēti Ungārijā un astoņi — Beļģijā. Lieta turpinājās 2014. gadā.

2.2 Eirojusta palīdzība citās noziedzības apkarošanas jomās

2.2.1 Nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizācija

Lai gan nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizācija nav viena no Eirojusta noziedzības apkarošanas prioritārajām jomām 2014.–2017. gadā, tā tomēr veidoja 220 no visām Eirojustā reģistrētajām lietām, kas ir acīmredzams pieaugums, salīdzinot ar 2013. gadā reģistrētajiem skaitļiem (193), un nostiprina pieaugumu šajā Eirojusta operatīvā darba jomā, kas sākās 2012. gadā (144).

Nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizācijas lietas galvenokārt tiek izskatītas kopā ar saistītiem noziegumiem, piemēram, krāpšanu (84) vai līdzdalību noziedzīgā organizācijā (52). Tomēr tajās uzmanība pievērsta arī nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizācijai kā atsevišķam noziegumam (71).

Dalībvalstis, kas iesniegušas visvairāk lūgumu, bija Francija, Spānija un Itālija. Spānija bija dalībvalsts, kas saņēmusi visvairāk lūgumu, pēc tam ierindojās Vācija un Apvienotā Karaliste.

2.2.2 Noziegums pret vidi

Eirojustā reģistrēto noziegumu pret vidi lietu skaits (5) samazinājās, salīdzinot ar 2013. gadu (8). Šajās lietās noziegumus pret vidi izskatīja kā atsevišķu noziegumu (3) vai saistībā ar krāpšanu (1) un nelikumīgu tirdzniecību (1). Noziegumu pret vidi jomā dalībvalstis, kas iesniegušas visvairāk lūgumu, bija Nīderlande, Vācija, Čehijas Republika un Zviedrija. To dalībvalstu skaitā, kas saņēmušas visvairāk lūgumu, bija Francija, Grieķija, Īrija, Latvija, Nīderlande un Polija.

Novembrī Eirojusts publicēja [*Ziņojumu par stratēģisko projektu noziegumu pret vidi jomā*](#). Ziņojumā apkopoti Noziegumu pret vidi apkarošanas stratēģiskā projekta konstatējumi, ko Eirojusts publicēja 2013. gadā. Tajā pievērsta uzmanību galvenajām problēmām, ar kurām saskaras valstu iestādes kriminālvajāšanā saistībā ar noziegumiem pret vidi, un mēģināts sniegt ieteikumus dažu problēmu risināšanai, jo īpaši saistībā ar pārrobežu sadarbību, īpašu uzmanību pievēršot nelegālai atkritumu pārvadāšanai, apdraudēto dzīvnieku un augu sugu nelikumīgai tirdzniecībai un virszemes ūdeņu piesārņošanai. Ziņojumā aprakstītas arī dažādās valstu organizatoriskās struktūras noziegumu pret vidi apkarošanai un piekļuve pie speciālistu zināšanām dalībvalstīs.

Aprīlī Eirojusts deva ieguldījumu Komisijas paziņojumā par Eiropas Savienības pieeju savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgas tirdzniecības apkarošanai, nosūtot savu informāciju Vides ģenerāldirektorātam.

Jūras pirātisms

Pēc Eirojusta pirmā “Maritime Piracy Judicial Monitor” (MPJM) izdevuma publicēšanas 2013. gada jūlijā Kolēģija apstiprināja MPJM turpinājumu un nolēma uzsākt īpaši šā jautājuma risināšanai paredzētu lietu visām dalībvalstīm.

Nākamā MPJM izdevumu ir paredzēts publicēt 2015. aprīlī. Saglabājot MPJM pirmajam izdevumam noteiktos mērķus, tajā paredzēts piedāvāt instrumentu praktiķiem, lai palīdzētu risināt problēmas, kas rodas ar pirātismu saistītu noziegumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā.

Nākamā MPJM sagatavošanas darbā Eirojusts sadarbojās ar vairākiem galvenajiem dalībniekiem ar mērķi sadarboties un sekot to reģionālo un starptautisko struktūru darbam, kas darbojas pirātisma apkarošanās jomā. Šo struktūru skaitā ir Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD), Eiropas Drošības un aizsardzības koledža (EDAK), Apvienoto Nāciju Organizācija, INTERPOLS, Somālijas piekrastes pirātisma jautājumu kontaktgrupa (OGPCS), kurā prezidentūra 2014. gadā bija Eiropas Savienībai.

2.2.3 Eirojusta kontaktpersona bērnu aizsardzības jautājumos

Bija reģistrētas divdesmit deviņas lietas, kurās cietušie bija bērni. Šajās lietās parasti tika izskatīti noziegumi saistībā attēliem, kuros redzama bērnu seksuālā izmantošana (7), un personas nolaupīšanu (7). Apvienotā Karaliste un Spānija bija dalībvalstis, kas iesniedza visvairāk lūgumu, savukārt Vācija Rumānija, Francija un Grieķija bija dalībvalstis, kas saņēma visvairāk lūgumu.

Eirojusta apņemšanos cīnīties ar jebkādu vardarbīgas izturēšanās veidu pret bērnu pastiprina kontaktpersonas darbs bērnu aizsardzības jautājumos. Kontaktpersona ir pilnvarota pārstāvēt Eirojustu bērnu aizsardzības jautājumos un saistītos jautājumos *vis-à-vis* valstu iestādēs, tiesībaizsardzības organizācijās un citās valsts vai starptautiskās struktūrās, kas darbojas bērnu aizsardzības jomā. Šajā sakarā kontaktpersona apmeklēja ekspertu konferenci “*Bērnu pazušas trauksmes sistēmas Eiropas Savienībā — glābjot apdraudētu pazudušu bērnu dzīvības*”, kas notika Eiropas Parlamentā, un piedalījās konferencē “*Juristi Eiropā par bērna nolaupīšanu, ko izdara vecāki*” (LEPCA), kas notika Hāgā.

Kontaktpersonas loma ietver informēšanu par Eirojusta nacionālo biroju instrumentiem un pasākumiem, kas īpaši paredzēti krimināllietu izmeklēšanām un tiesvedībai saistībā ar bērniem, piemēram, liecinieka vai cietušā aizsardzību, kā arī INTERPOLA datu bāzi par pazudušiem bērniem, un šo instrumentu un pasākumu izmantošanas atbalstīšanu.

Operācija BlackShades — gada lieta

BlackShades bija organizācija, kas izgatavoja un pārdeva ļaunprogrammatūras, kuras pircējiem ļāva inficēt datorus un attālināti pārņemt kontroli pār inficēto datoru darbībām, un cita starpā veica sadalītās servisa atteices (DDoS) kiberuzbrukumus. Federālā izmeklēšanas biroja (FIB) izmeklēšanas atklāja saiknes ar vairākām dalībvalstīm. Piemērs, kā ļaunprogrammatūru var izmantot noziedzīgiem mērķiem, bija 18 gadus veca vīrieša darbība Nīderlandē, kurš inficēja vismaz 20000 datorus un kontrolēja cietušo tīmekļa kameras, lai uzņemtu sieviešu un meiteņu attēlus.

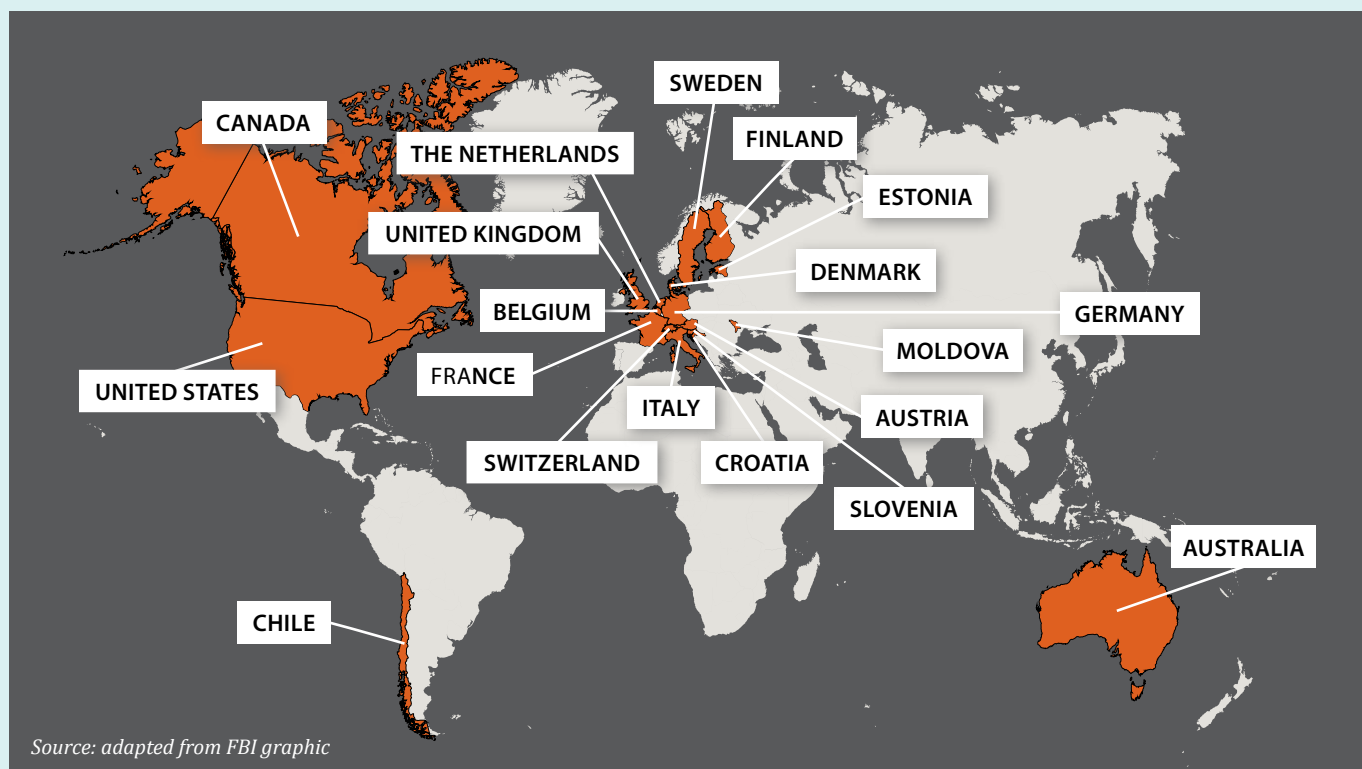
Pie Eiropas tiesībsargājošajām iestādēm ar Nīderlandes prokurora starpniecību, kuram saistībā ar *BlackShades* lietas izmeklēšanu bija kontakti ar FIB un ASV Prokuratūru. Lai gan ASV iestādes gribēja likvidēt *BlackShades* serveri, tām nebija nodoma celt apsūdzību pret ārvalstu subjektiem kriminālvajāšanai ASV. *BlackShades* ļaunprogrammatūras izstrādātājiem, pārdevējiem un lietotājiem pievērsās tiesībsargājošās iestādes 16 dalībvalstīs izmeklēšanās, kas notika visā pasaulē, tiesu iestāžu sadarbības pievienotā vērtība bija acīmredzama, un Nīderlande 2013. gada novembrī uzsāka lietu; tajā pašā mēnesī tika sasaukta koordinācijas sanāksme. Trīs papildu koordinācijas sanāksmes tika noturētas 2014. gada janvārī, aprīlī un jūlijā.

Sākotnējās koordinācijas sanāksmēs mērķis bija noskaidrot, kuras valstis varētu veikt tiesu pasākumus pret identificētajiem subjektiem, un izpētīja iesaistīto valstu kopējas tiesiskās pieejas iespēju. Lai gan sanāksme bija organizēta samērā īsā laikā, to apmeklēja iestādes no Nīderlandes, ASV, Rumānijas, Beļģijas, Vācijas, Francijas un E3 pārstāvji Eiropolā. Dažas valstis bija veikušas savas izmeklēšanas par šo ļaunprogrammatūru un atzina tiesu iestāžu sadarbības nepieciešamību starptautiskā līmenī. Bija acīmredzams, ka bija ietekmētas arī valstis, kas nepiedalījās sanāksmē, un šīs valstis tika uzaicinātas uz nākamo sanāksmi.

ASV iestādes savās izmeklēšanās jau bija krietni attīstīta stadijā un informēja šo pirmo sanāksmi par divpakāpju plānu — *BlackShade* organizācijas sagraušana un servera iznīcināšana starptautiskā līmenī, lai apturētu programmatūras tirdzniecību. Koordinācijas sanāksme deva ieguldījumu ASV izmeklēšanās, identificējot 20 *BlackShade* organizācijas klientus.

Iesaistītajās dalībvalstīs izmeklēšanas bija dažādās stadijās, kas nenovēršami nozīmēja to, ka bija vajadzīgs laiks, lai saskaņotu dažādu valstu iestāžu darbu. Vairākas valstis norādīja, ka lai arī daži aizdomās turētie bija identificēti, bija vajadzīgs vairāk informācijas, lai varētu

International cooperation in the BlackShades case

vai nu uzsākt lietu, vai papildināt jau esošos datus. Sanāksmes dalībnieki tika informēti, ka ne tikai ASV, bet arī dalībvalstīs aizdomās turētie jau ir zināmi vai arī tos var saistīt ar citiem kibernetizētiem. Vienai dalībvalstij jaunprogrammatūras kopijas glabāšana pati par sevi bija svarīga, turpretī citai dalībvalstij programmatūras glabāšana vien nebija pietiekama, un bija jāpierāda, ka programmatūra ir izgatavota galvenokārt nelikumīgai lietošanai.

Izmeklēšana 2014. gada maijā beidzās ar divu dienu kopīgo pasākumu, ko Eirojusts koordinēja no koordinācijas centra, kas atradās Eirojustā un ko atbalstīja EC3. Divu dienu pasākuma laikā visā pasaulē tika veiktas 359 kratīšanas dzīvesvietās un arestēti 97 cilvēki. Tika konfiscētas vairāk nekā 1100 datu glabāšanas ierīces, par kurām bija aizdomas, ka tās izmantotas nelikumīgām darbībām, tai skaitā datori, klēpjatori, mobilie tālruņi, maršrutētāji, ārējie cietie diski un USB atmiņas kartes. Tika konfiscēti ievērojami skaidras naudas, nelikumīgu šaujamieroču un narkotiku daudzumi. Iestādēm izdevās konfiscēt arī *BlackShades* tīmekļa vietnes domēnu. Valstis, kas veica pasākumus, bija Nīderlande, Beļģija, Francija, Vācija, Apvienotā Karaliste, Somija, Austrija, Igaunija, Dānija, Itālija, Horvātija, ASV, Kanāda, Čīle, Šveice un Moldova.

Eirojusts palīdzēja iesaistītajām valstīm, piegādājot pārskatus par izmeklēšanu stāvokli katrā valstī un sniedzot juridisko palīdzību. Eirojusta izveidotajā centrā atradās Eiropola un FIB pārstāvji, un EC3 nodrošināja analītiķu atbalstu reāllaika režīmā. EC3 bija uzdots atbalstīt arī cietušo pārraudzību un identifikāciju, kā arī veicināt tehniskos risinājumus, lai aizsargātu datorus pret šo jaunprogrammatūru.

Dānijas prokurors, kurš bija atbildīgs par lietu, un Nīderlandes nacionālais pārstāvis kopīgi informēja par sasniegtajiem panākumiem: *“Operācija BlackShades ir lielisks piemērs tiesu iestāžu pārrobežas sadarbībai praksē. Internets nav droša vide noziedzniekiem. Šī lieta, kas iesaistīja tik daudz dalībvalstis un trešās valstis ar kopīgu mērķi — apturēt turpmākus kiberuzbrukumus — pierāda visā pasaulē kopīgo pasākumu potenciā-*

Lodewijk van Zwieten un Koen Hermans

lu un rāda ceļu uz turpmāko kopējo darbu. Mēs esam ļoti apmierināti ar rezultātu.”

Pamatojoties uz sanāksmju ziņojumiem un novērtējumu pēc kopīgo pasākumu dienām bija iespējams konstatēt dažas juridiska un praktiska rakstura problēmas, kas ietekmēja lietas termiņu un rezultātu. Tika identificētas vairākas gūtās pieredzes un paraugprakses.

Juridiskie un praktiskie jautājumi

- Problēma visā lietā bija tas, ka izmeklēšanas iesaistītajās valstīs bija dažādās stadijās — pirmajā koordinācijas sanāksmē kļuva skaidrs, ka dažām valstīm bija nepieciešams papildu laiks — līdz pat diviem mēnešiem, lai saņemtu papildu informāciju par iespējamajām noziedzīgajām darbībām.
- Priekšrocības, ko deva lietas paplašināšana līdz liela valstu skaitam, aptverot tik daudz noziedzīgas darbības, cik iespējams, bija jānovērtē attiecībā pret zaudējumiem, ko radīja tempa palēnināšanās valstīs, kurās izmeklēšanas bija attīstītākā stadijā.
- Eirojusta lietas sākumā dažām valstīm bija jāpapildina savi dati, izmantojot MLA, lai būtu pietiekami pierādījumu lietas ierosināšanai valsts līmenī.
- Dažās valstīs programmatūras glabāšana vien nebija pietiekama, lai uzsāktu tiesvedību pret aizdomās turēto, bija jāpierāda, ka jaunprogrammatūra ir radījusi kaitējumu un ir identificēti cietušie. Citām valstīm bija jāpierāda, ka programmatūra ir radīta galvenokārt nelikumīgai izmantošanai.
- Vairākas valstis norādīja, ka informācija to izmeklēšanām nepieciešama ātri, lai ievērotu datu saglabāšanas termiņus, kas dažādās valstīs bija atšķirīgi un atkarīgi no tā, vai termiņš attiecās tikai uz IP adresēm vai arī uz citiem datiem.
- Dažās valstīs attiecībā uz *BlackShades* bija uzsāktas vairākas lietas, kas padarīja sarežģītāku lietas koordināciju. Piemēram, Francijā, kur nav valsts prokurora, kas specializējas kibernetizētas jomā, koordinācija bija jānodrošina starp astoņām specializētām starpreģionālām jurisdikcijām, kas pārstāv 161 prokurora iecirkni.
- Dažos gadījumos no vairāk nekā vienas iestādes ir nepieciešama atļauja publicēt informāciju presei. Precīza informācija par kontaktpersonām un agri uzsākta saziņa nodrošināja to, ka savlaicīgi tika publicēta informācija presei.

Izmeklēšanas kulminācija divu dienu koordinācijas centrā Eirojustā 2014.gada maijā. Foto © Eurojust

Gūtā pieredze

- ▶ Kopīgo pasākumu dienas tajā laikā izrādījās metode iespējami vislabāko rezultātu iegūšanai. Tomēr, tā kā ziņas internetā izplatās ātri, turpmāk vēlams sinhronizēt kratīšanu, konfiskāciju un arestu laiku, jo īpaši, ja ir iesaistītas liela mēroga operācijas.
- ▶ Tika uzsvērtā nozīme, kāda ir informācijas vākšanas par cietušajiem un ļaunprogrammatūras radītajiem finansiālajiem zaudējumiem, jo, lai kibernetizācijas lietās pasludinātu notiesājošu spriedumu, liela nozīme ir cietušajiem un zaudējumiem, jo īpaši ASV.
- ▶ Tā vietā, lai koncentrētos tikai uz represīviem pasākumiem, Apvienotā Karaliste uzsāka liela mēroga profilaktisku pasākumu, lai atturētu zemākā līmeņa *BlackShades* pircējus no iesaistīšanās kibernetizācijā. Šis pasākums ietvēra brīdinājuma e-pasta vēstuļu nosūtīšanu apmēram 500 pircējiem un Valsts noziedzības apkarošanas aģentūras un policijas darbinieku (*National Crime Agency — NCA*) brīdinājuma vizītes pie apmēram 100 pircējiem.

Paraugprakse

- ▶ Pirmās koordinācijas sanāksmes laikā dalībnieki norādīja uz pozitīviem rezultātiem, ko devusi sanāksmes noturēšana tiesu iestāžu līmenī lietas agrīnā stadijā, jo lielākajā daļā dalībvalstu lēmumi par kratīšanām, konfiskācijām un arestiem tiek pieņemti tiesu līmenī. Savlaicīga koordinācija tiesu iestāžu līmenī deva iespēju arī atrast vienotu pieeju dalībvalstu vidū, lai nodrošinātu pietiekamu informāciju notiesājošu spriedumu pasludināšanai vairākās dalībvalstīs.
- ▶ Par ļoti lietderīgu tika atzīta apspriežamo jautājumu izplatīšana pirms koordinācijas sanāksmes tās produktivitātes palielināšanai un konkrētu rezultātu iegūšanai.
- ▶ Lai uzlabotu un vienkāršotu kratīšanas dzīvesvietās un nopratināšanas par attiecīgo ļaunprogrammatūru, Eiropols, izmantojot savu drošas informācijas apmaiņas tīkla lietojumprogrammu (*SIENA*), iesaistītajām iestādēm izplatīja FIB Nopratināšanas un kratīšanas rokasgrāmatu. Ņemot vērā grūtības, kas saistītas ar pierādījumu iegūšanu kibernetizācijas lietās, šī rokasgrāmata tika uzskatīta par ļoti vērtīgu.
- ▶ Apspriedes organizēšana pēc koordinācijas centra darbības bija noderīga, lai noteiktu šā koordinācijas instrumenta pievienoto vērtību un gūtu pieredzi no sadarbības kopīgo pasākumu dienās.
- ▶ Lietas izvērtēšana noslēguma sanāksmē liecināja, ka Eirojusta analīze par tiesu iestāžu situāciju iesaistītajās valstīs lietas sākuma stadijās bija labvēlīga lietas rezultātiem, jo valstu iestādēm deva iespēju ierasties sagatavotām uz koordinācijas sanāksmēm.
- ▶ Vēstule no Nīderlandes iestādēm, kas tika pārsūtīta ar Eirojusta starpniecību un apstiprināja, ka šajā lietā sniegtā informācija varētu tikt izmantota kā pierādījums tiesvedībā, tika uzskatīta par derīgu atbalstu tiesvedībā, kas pašlaik notiek dažādās iesaistītajās valstīs.
- ▶ Gatavība dalīties ar informāciju iesaistīto valstu vidū lielā mērā veicināja lietas iespaidīgos rezultātus un tika atzīta par galveno faktoru turpmākās kibernetizācijas lietās.

2.3 Eirojusta partneri

2.3.1 Sadarbības partneris — Eiropols

Eirojusts un Eiropols turpināja savu darbu, lai stiprinātu sadarbību un informācijas apmaiņu, kā [paredzēts to 2009.](#) gada nolīgumā un Lisabonas līgumā, kurā noteikts, ka Eirojusts pilda savu koordinācijas uzdevumu, “pamatojoties uz dalībvalstu iestāžu un Eiropola veiktajām darbībām un sniegto informāciju”.

Operatīvā sadarbība

Eirojusts iesaistīja Eiropolu 44 lietās un 98 Eirojusta organizētajās sanāsmēs. Nozīmīgs to Eirojusta koordinācijas sanāsmju skaita pieaugums, kurās piedalījās Eiropols (75 2013. gadā) norāda, ka Eirojusta darbs, lai stiprinātu operatīvās saites ir devis rezultātus. Šis darbs ietvēra arī regulāru un savstarpēju apmaiņšanos ar Eiropolā organizēto operatīvo sanāsmju un Eirojusta organizēto koordināciju sanāsmju sarakstiem.

Turklāt Eirojusts ieviesa politiku, kas paredzēta, lai vadītu to Eiropola lūgumu izskatīšanu, kas iesniegti ar *SIENA* palīdzību, lai veiktu ar pašreiz notiekošajām izmeklēšanām saistīto personas datu salīdzināšanu ar visiem datiem LPS. Šo politiku pozitīva uzņēma Apvienotā uzraudzības iestāde.

Eirojusts deva savu ieguldījumu 2015. gada smagās un organizētās noziedzības starpposma novērtējuma (SOCTA) un ziņojuma par terorisma situāciju ES un terorisma tendencēm (TE-SAT) sagatavošanā, un aktīvi piedalījās 2014.–2017. gada politikas cikla daudzgadu stratēģiskā plāna (DSP) un operatīvo plānu (OP) sagatavošanā un projektu izstrādē. *Skatīt 2.1. iedaļu.*

Eirojusts arī sekoja septembrī notikušajai operācijai “Arhimēds” un apmeklēja ikdienas apspriežu sesijas Eiropolā. Operācija “Arhimēds” bija liela mēroga starptautiska tiesībsardzības iestāžu operācija, kuras mērķis bija smagi un organizēti noziegumi Eiropas Savienībā, tostarp cilvēku tirdzniecība, narkotisko vielu un šaujamieroču nelikumīga tirdzniecība.

Eirojusts parakstīja vienu jaunu asociācijas nolīgumu — ar kontaktpunktu šaujamieroču jomā — palielinot šādu asociāciju kopējo skaitu līdz 21. Notiek procedūra Eirojusta asociācijas nolīguma noslēgšanai ar kontaktpunktiem terorisma jomā, kā arī ar jauniem kontaktpunktiem saistībā ar ceļotājiem, korupciju sportā un līdzekļu atgūšanu.

Stratēģiskā sadarbība

Eirojusta un Eiropola pārstāvji darba un vadības līmenī turpināja noturēt regulāras sanāksmes, kurās apsprieda dažādus tematus, piemēram, *SIENA* izmantošanu informācijas apmaiņai, sadarbība ar EC3 un Eiropola Terorisma apkarošanas vienību, JIT finansēšanu un asociācijas līgumu noslēgšanu ar kontaktpunktiem, kā arī Eiropola regulas projektu. Papildus tam Eiropola amatpersonas piedalījās Eirojusta stratēģiskajos semināros, un Eirojusta pārstāvji piedalījās Eiropola nacionālo vienību vadītāju sanāsmēs. 2014. gadā notika vairākas Eiropola un Eirojusta darbinieku apmaiņas programmas sesijas, lai informētu dalībniekus par to struktūru un funkcijām, un palielinātu informētību par abu organizāciju nodrošinātajiem pakalpojumiem.

24. jūnijā Padomei un Komisijai tika iesniegts 2013. gada kopīgais gada pārskats (skatīt Padomes dokumentu 11305/14) par Eirojusta un Eiropola sadarbību.

2.3.2 Sadarbības partneris — Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF)

Eirojusta un OLAF sadarbību regulē 2008. gada [Praktiskais nolīgums par sadarbības kārtību](#). Eirojusts un OLAF turpināja sadarbīties cīņā pret krāpšanu, korupciju un citiem noziegumiem, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses, un regulāri apmainījās ar lietu kopsavilkumiem un Eirojusta un OLAF kopīgo lietu sarakstu.

Operatīvā sadarbība

Eirojusts un OLAF kopīgi strādāja ar četrām lietām, un Eirojusts reģistrēja trīs papildu lietas saistībā ar lietām, ko OLAF jau bija ierosinājis iepriekšējos gados. OLAF piedalījās trīs koordinācijas sanāsmēs, kurās apsprieda lietas, kas bija saistītas ar ļaunprātīgu maldināšanu, krāpšanu akcīzes nodokļu jomā un korupciju. Lai arī neliels, tomēr lietu un koordinācijas sanāsmju skaita pieaugums (attiecīgi 2 un 1), salīdzinot ar 2013. gadu, liecina par to, ka abu aģentūru sadarbība gūst labumu no regulāras apmaiņas ar operatīvo informāciju (lietu kopsavilkumiem un kopīgo lietu sarakstiem).

Stratēģiskā sadarbība

2014. gada sākumā notika divpusēja sanāksme starp Eirojusta priekšsēdētāju un OLAF direktoru. Šī sanāksme deva iespēju apspriest kopīgajās interesēs esošās praktiskās lietas un panākt vispārīgu vienošanos par apmai-

nīšanas ar lietu kopsavilkumiem, kā noteikts Praktiskā nolīguma 5. punktā.

2014. gadā turpinājās regulāras sadarbības grupas sanāksmes. Šīs sanāksmes kalpoja kā platforma lietu kopsavilkumu apmaiņas nianšu noteikšanai un formalizēšanai. Tajās galvenā uzmanība bija pievērsta papildu apmācības sesiju organizēšanai OLAF izmeklētājiem, pamatojoties uz pozitīvajām atsauksmēm, kas saņemtas pēc pirmās apmācības sesijas, kas notika 2013. gada decembrī.

2.3.3 Tieslietu un iekšlietu aģentūru (TI) sadarbība

Februārī deviņas tieslietu un iekšlietu aģentūras (CEPOL, FASO, EIGE, EMCDDA, Eirojusts, Eiropols, FRA, [Frontex](#) un *eu-LISA*) publicēja divus kopīgus dokumentus: Jauno

daudzgadu TI programmu un *“TI aģentūru kopējie vispārējie apsvērumi”*, kur identificēti jautājumi par savstarpēji saistītiem kopīgo interešu jautājumiem un tas, kā sadarbība starp aģentūrām var palīdzēt efektīvi īstenot jaunās pamatnostādnes. Novembrī tika publicēts otrais kopīgais paziņojums: *“No stratēģiskajām pamatnostādņēm līdz pasākumiem — TI aģentūru ieguldījums Eiropas Savienības brīvības, drošības un tiesiskuma telpas praktiskajā izveidē.”* Šajā otrajā paziņojumā ir izklāstīta Eirojusta loma un atbalsts Eiropas Savienības prioritāšu un mērķu īstenošanai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā. Šie dokumenti ir iesniegti Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam un Eiropas Savienības Padomei.

Eirojusts un citas TI aģentūras ir devušas ieguldījumu arī sabiedriskajā apspriešanā attiecībā uz atjaunoto *Iekšējās drošības stratēģiju* 2015.–2020. gadam. Decembrī Pastāvīgajai komitejai operatīvai sadarbībai iekšējās

Eirojusts un apmācības

Padomes stratēģiskajās pamatnostādnes, kas tika pieņemtas jūnijā, uzsvērta nepieciešamība uzlabot praktiķu apmācību un akcentēta — citu praktiķu starpā — prokuroru, tiesnešu, praktizējošo juristu un policistu apmācības kā būtiska savstarpējas uzticības elementa nozīme.

Eirojusts veicināja apmācības, parakstot saprašanās memorandus ar [CEPOL](#) (2010. gadā) un [EJTN](#) (2008. gadā). Papildus tam Eirojusts organizēja tematiskus seminārus, kuros praktiķi apmainījās ar pieredzi un paraugpraksi.

Turpinājās Eirojusta un EJTN sadarbība tiesiskās apmācību jomā. Vienpadsmit prokurori untiesneši no Bulgārijas (2), Čehijas Republikas, Vācijas, Spānijas, Ungārijas, Austrijas, Polijas un Slovēnijas (2) piedalījās ilgtermiņa stažēšanās programmā un bija iesaistīti savu izcelsmes valstu nacionālo biroju ikdienas darbā. Jūlijā Eirojusta pmeklēja EJTN ģenerālsēkretārs tiesnesis Postulskis (*Postulski*). Eirojusts un *EJTN* apstiprināja, ka trīs mēnešu apmaiņas programmas laikā ir iegūta vērtīga praktiskā pieredze. Eirojusts un *EJTN* arī oficiāli vienojās par vienādu izpratni attiecībā uz īstermiņa (vienas nedēļas) mācību vizītem un to atkārtotu ieviešanu 2015. gadā.

Papildus tam nacionālo biroju dalībnieki aktīvi piedalījās sešos *EJTN* semināros, kas bija organizēti krimināljustīcijas projektā I *“Starptautiskā tiesu sadarbība krimināllietās praksē — Eiropas apcietināšanas ordera un savstarpējās tiesiskās palīdzības simulācija”*. Šie veiksmīgie semināri, kas notika Vācijā, Bulgārijā, Kiprā, Francijā, Itālijā un Slovākijā, ir balstīti uz principa “mācīties darot”. Tiek nodrošināti praktiski lietu piemēri, lai sasniegtu augstu savstarpējās uzticības un palāvības līmeni Eiropas prokuroru un tiesnešu vidū, un stiprinātu kopējo tiesu kultūru ar mērķi panākt efektīvāku taisnīgas tiesas spriešanu Eiropas Savienības pārrobežu kriminālvajāšanās.

Sadarbībā ar CEPOL tika pabeigtakopējo mācību programmapar Eirojustu. Šā mācību moduļa mērķis ir labāka izpratne par pievienoto vērtību, ko rada Eirojusta iesaistīšana pārrobežu izmeklēšanās un operācijās, kā rezultāts ir ciešāka sadarbība starp tiesu un tiesībsardzības iestādēm efektīvai cīņai pret smagiem pārrobežu noziegumiem.

Tāpat kā iepriekšējos gados sadarbības rezultātā ar CEPOL tika organizēti vairāki tiešsaistes semināri (vebināri). Eirojusts palīdzēja organizēt — citastarpā — kursus par nelegālo imigrāciju, bērnu aizsardzību, ceļojošiem ONG, narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību, krāpšanu un *JTS*.

drošības jautājumos tika iesniegts galīgais ziņojums par TI pasākumiem 2014. gadā un to novērtējuma tabula (skatīt Padomes dokumentu 16286/14).

Eirojusts turpināja savu praksi apmainīties ar savu darba programmu ar citām TI aģentūrām.

3. novembrī Maltā notikušās tieslietu un iekšlietu aģentūru vadītāju sanāksmes beigās Eirojusts parakstīja saprašanās [memorandu ar FRA](#). 15. jūlijā tika parakstīts arī saprašanās memorands ar [EMCDDA](#) (skatīt 2.2.5. apakšiedaļu).

2.3.4 Trešās valstis un organizācijas ārpus Eiropas Savienības

Sadarbības nolīgumi

Jūlijā tika parakstīts [sadarbības nolīgums ar Moldovas Republiku](#), kas stāsies spēkā, kad puses rakstveidā paziņos viena otrai, ka ir pabeigtas visas iekšējās procedūras. Kā prioritāte tika apstiprināta sadarbības nolīguma noslēgšana ar Ukrainu. Eirojusts informēja Padomi par plānu uzsākt sarunas, lai noslēgtu sadarbības nolīgumu ar Melnkalni.

Turpinājās kontaktēšanās ar Albāniju, Bosniju un Hercegovinu, Izraēlu, Serbiju un Turciju, lai novērtētu datu aizsardzības tiesību aktu īstenošanu un izpētītu iespēju uzsākt sarunas par sadarbības nolīgumiem.

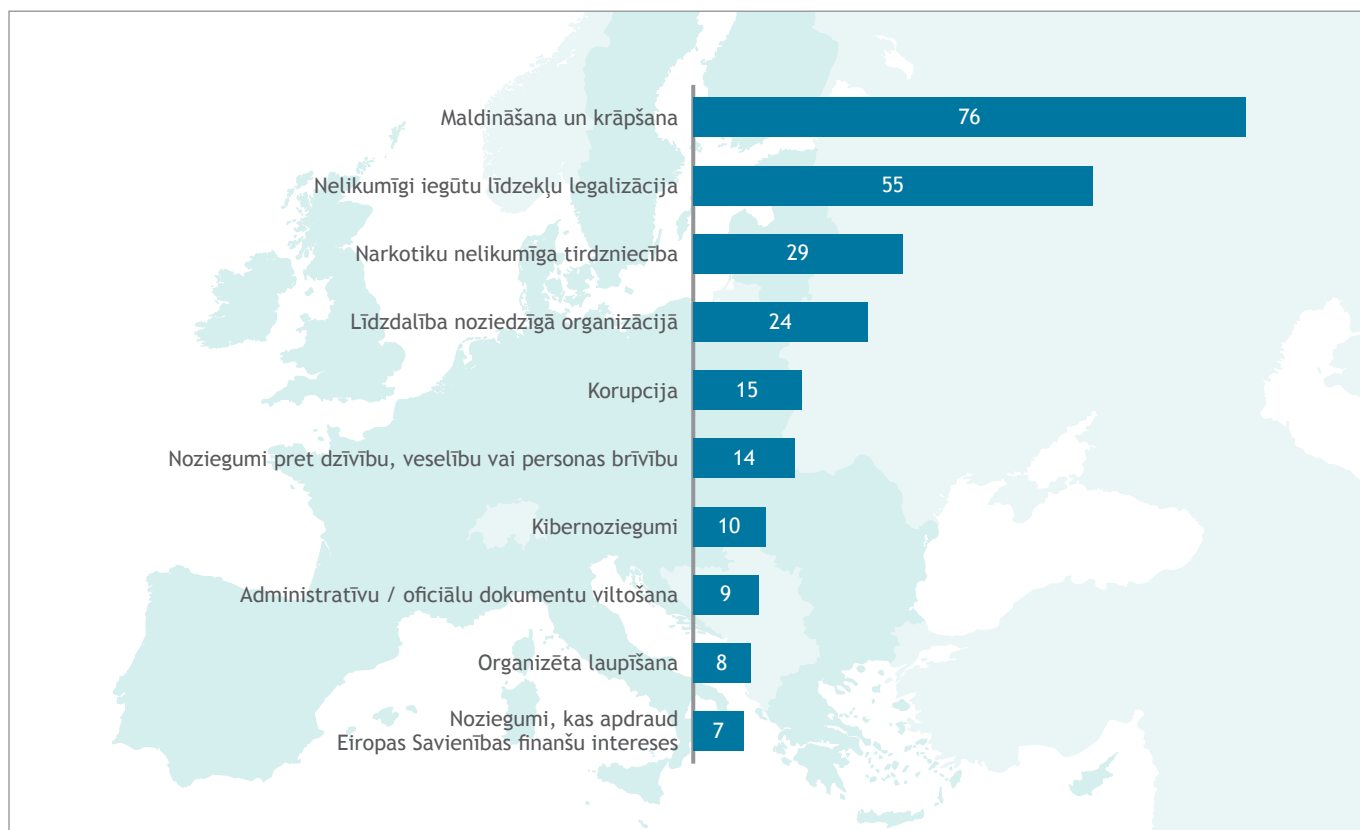
Darbs ar lietām, kuras saistītas ar trešajām valstīm

Eirojusts sniedza palīdzību 208 lietās, kurās bija iesaistītas trešās valstis. Galvenie noziedzības veidi šajās lietās bija: ļaunprātīga maldināšana un krāpšana, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, kas saistīta ar organizētām noziedzīgām grupām un narkotisko vielu nelikumīgu tirdzniecību. Visbiežāk iesaistītās trešās valstis bija Šveice, Norvēģija un ASV. Trešās valstis bija pārstāvētas 41 koordinācijas sanāksmē, ko organizēja Eirojusts. Valstis, kas visbiežāk bija iesaistītas Eirojusta koordinācijas sanāksmēs, bija ASV (14), pēc tam ierindojās Šveice (10), Norvēģija (9) un Ukraina (6).

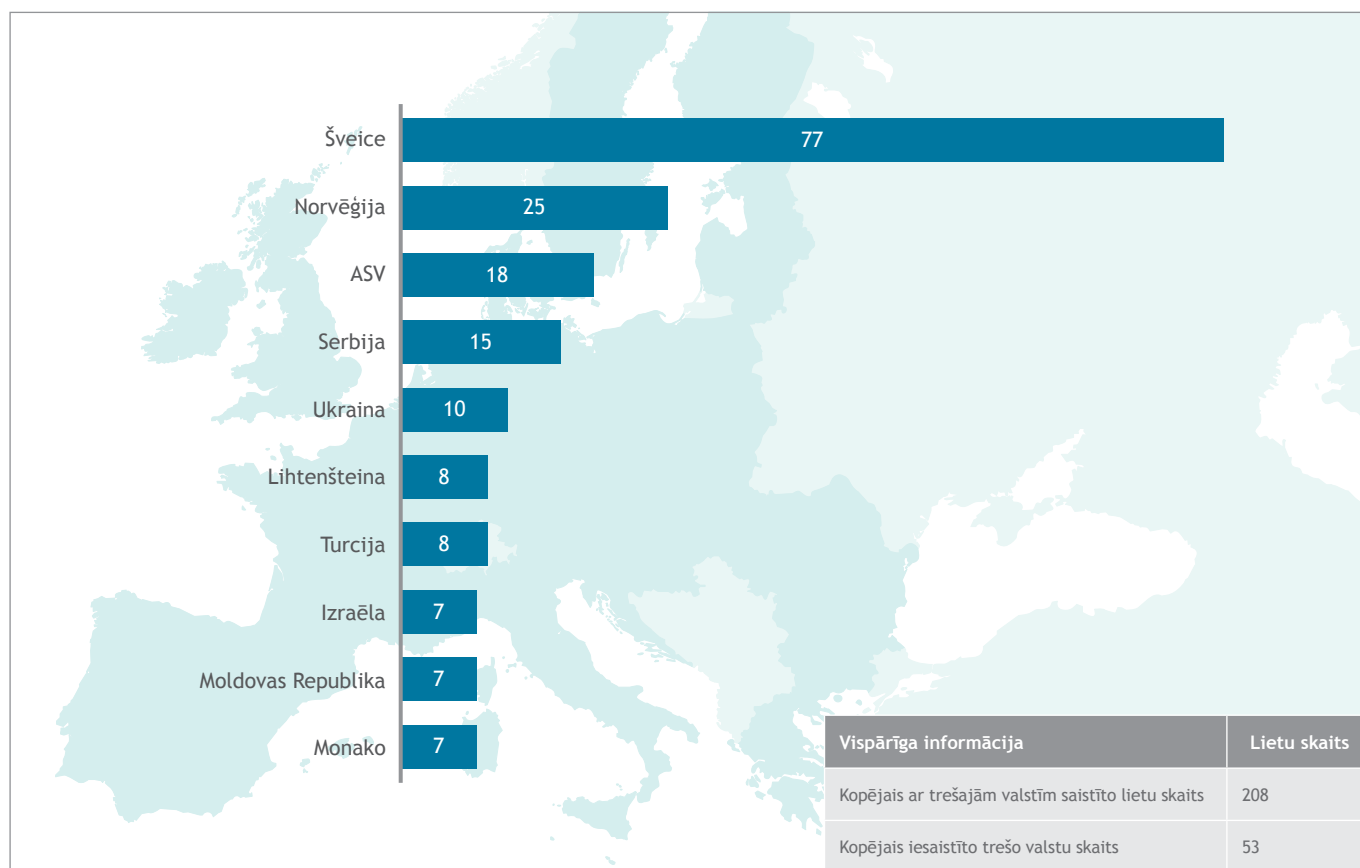
Sadarbības prokurori Eirojustā

Norvēģijas un ASV sadarbības prokuroru klātbūtne Eirojustā tika uzskatīta par lietderīgu, jo veicināja tiesisko sadarbību starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm un attiecīgajām trešajām valstīm. 2014. gadā Eirojusts un Šveice vienojās par sadarbības prokuroru norīkošanu uz Eirojustu no 2015. gada marta. Sadarbības prokurors no Norvēģijas reģistrēja 52 lietas, galvenokārt attiecībā uz narkotiku nelikumīgu tirdzniecību, krāpšanu nodokļu jomā un slepkavībām, organizēja vienu koordinācijas sanāksmi un piedalījās deviņās koordinācijas sanāksmēs. Sadarbības prokurors no ASV piedalījās 14 koordinācijas sanāksmēs.

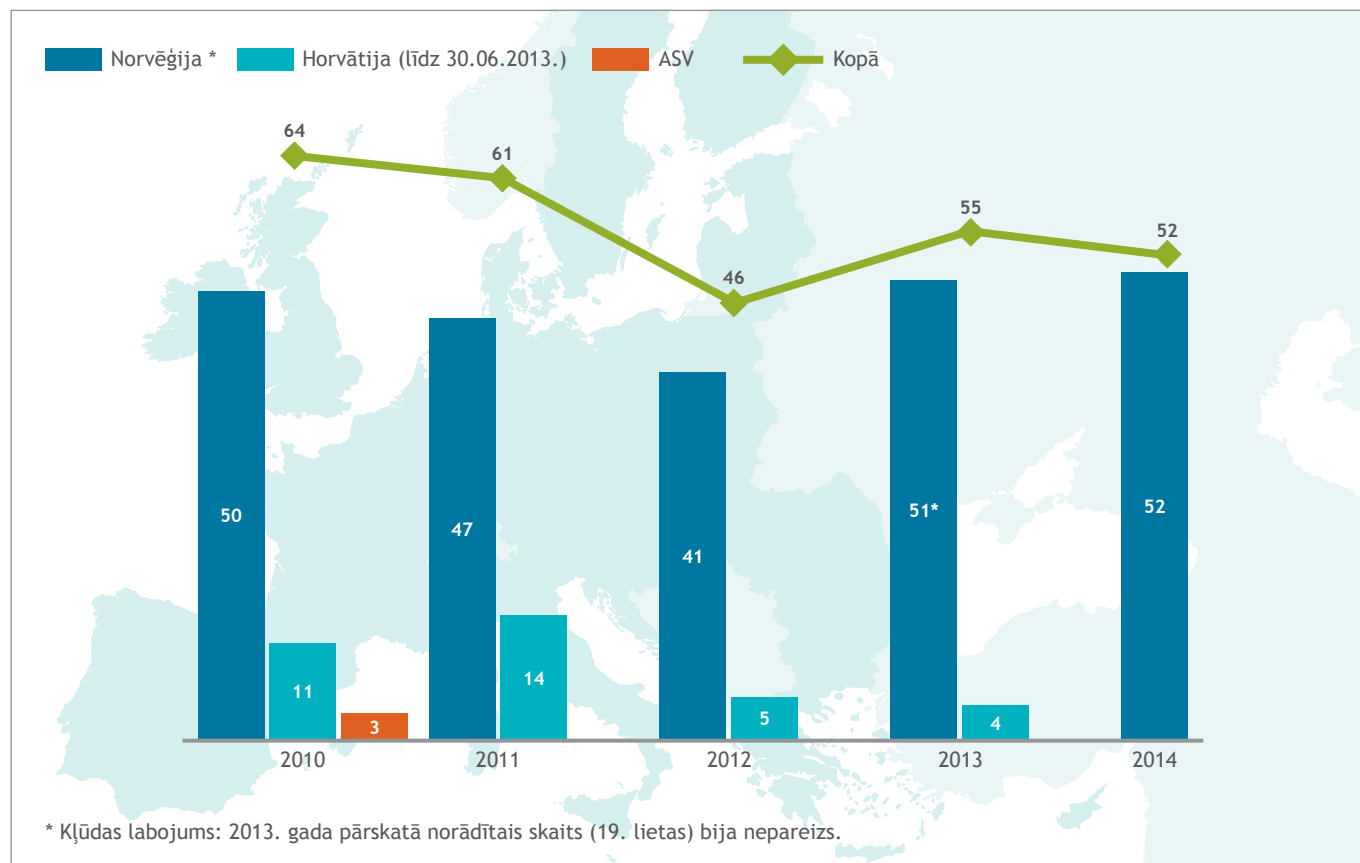
Galvenie noziedzības veidi, kas saistīti ar trešajām valstīm

Pirmās desmit Eirojosta darbā ar lietām iesaistītās trešās valstis

Sadarbības prokuroru lietas 2010.-2014. gadā

Eirojusta kontaktpersonas trešajās valstīs

Eirojusta kontaktpersonu norīkošana uz trešajām valstīm ir bieži izmantots instruments, lai ar Eirojusta palīdzību uzlabotu sadarbību starp dalībvalstīm un trešajām valstīm. Kontaktpersonas parasti norīko trešās valstis no ģenerālprokuratūras vai vietējās prokuratūras, valsts tiesām vai Tieslietu ministrijas, vai personas, kuras ieņem diplomātiskus amatus ārpus valsts. Pašlaik 32 valstis ir norīkojušas kontaktpersonas uz Eirojustu. 2014. gadā šim tīklam tika pievienota Bolīvija un Peru.

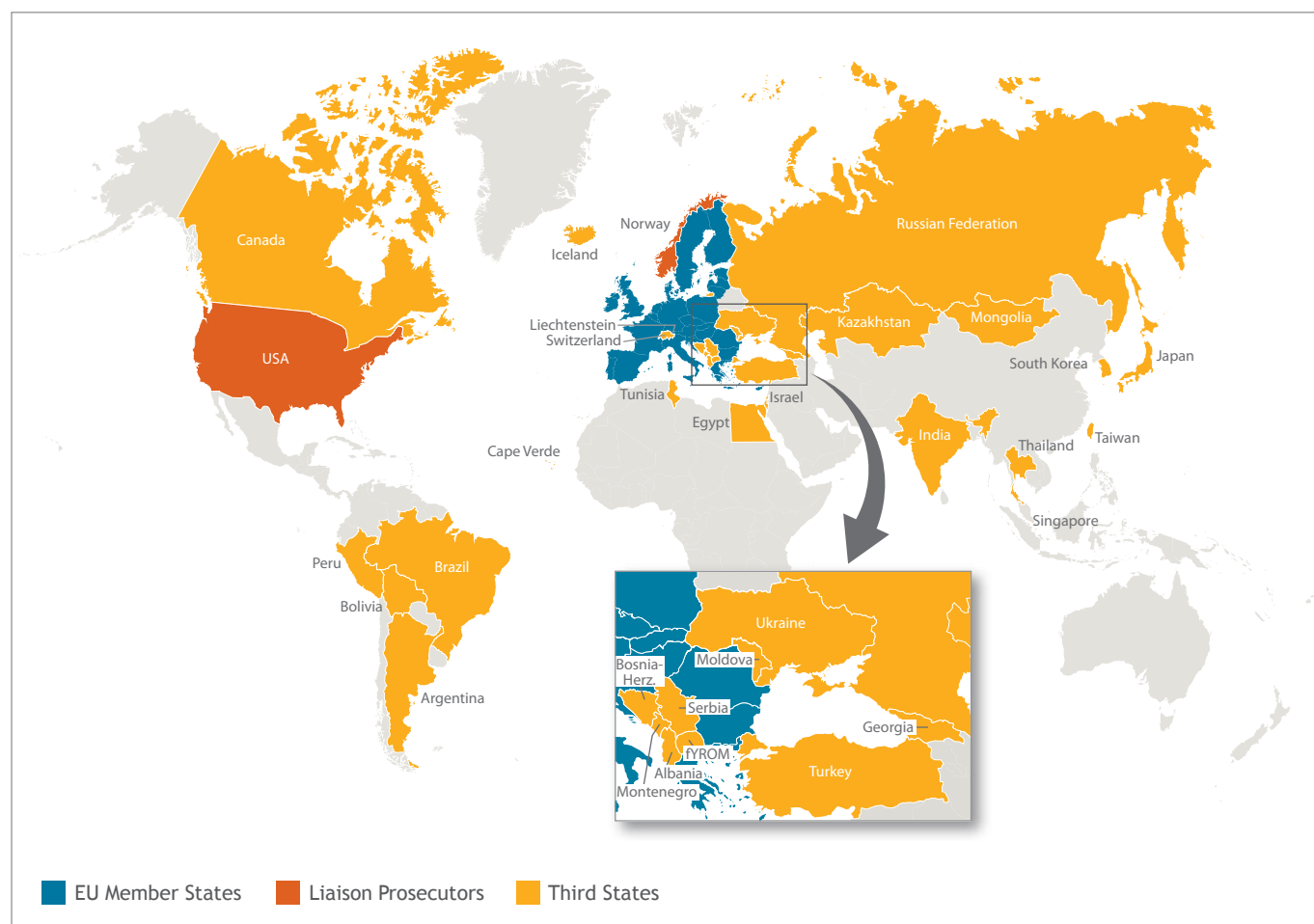
Atbalsts ārējiem projektiem

Eirojusts turpināja atbalstīt iniciatīvas Rietumbalkānos, tostarp Eiropas Savienības finansēto Starptautiskās politikas asociācijas (IPA) 2010. gada projektu “*Cīņa pret organizēto noziedzību un korupciju — prokuroru tīkla stiprināšana*”, līdz projekta noslēgumam 2014. gadā. Saistībā ar šo projektu 20. janvārī tika organizēta sanāksme starp Eirojustu un Eirojusta kontaktpersonām no Rietumbalkāniem, un 3. aprīlī Eirojustā notika apmācība šīm jaunajām ieceltajām Eirojusta kontaktpersonām. Papildus tam Eirojusts piedalījās vairākos datu aizsardzības apmācības semināros Rietumbalkānos.

Sanāksme Eirojusta kontaktpersonām un sadarbības prokuroriem, ko iecēlušas dalībvalstis

16. un 17. oktobrī Eirojusts organizēja sanāksmi Eirojusta kontaktpersonām un sadarbības prokuroriem, ko iecēlušas dalībvalstis. Sanāksmes mērķis bija apspriest papildināmību, sinerģiju un sadarbību, apmainoties ar viedokļiem par lietu piemēriem, palielinot informētību par Eirojusta lomu lietās, kas saistītas ar trešajām valstīm, ka arī informācijas apmaiņu ar trešajām valstīm, un identificējot iespējamās metodes darba metodiku uzlabošanai. Sanāksmē piedalījās 17 Eirojustakontaktpersonas un 20 sadarbības prokurori, ko iecēlušas dalībvalstis. Bija pārstāvētas astoņpadsmit trešās valstis.

Eurojust contact points

Eiropas Komisija bija iesaistīta arī projektā cilvēku tirdzniecības apkarošanai Rietumbalkānos, veicinot JIT izmantošanu vietējā līmenī, un Starptautiskās migrācijas organizācijas reģionālajā projektā *“Cīņas pastiprināšana pret cilvēku tirdzniecību un migrantu kontrabandu Rietumbalkānos”*. Skatīt 2.2.9. apakšsadaļu.

Eiropas Komisija deva ieguldījumu EDAK darbā, sniedzot informāciju par Eiropas Komisijas sadarbību institucionālā un operatīvā līmenī ar Eiropas kaimiņattiecību politikas (EKP) partnervalstīm.

Piemērs no izmeklētajām lietām

2013. gada pavasarī Čehijas un ASV iestādes sazinājās ar Zviedrijas policiju sakarā ar aizdomām, ka Čehijas Republikā izgatavoti materiāli, kur attēlota bērnu ļaunprātīga izmantošana (CAM), ir izplatīti ASV un citās valstīs, izmantojot starpnieku Zviedrijā. Tika uzsāktas iepriekšējās izmeklēšanas Zviedrijā attiecībā uz bērnu pornogrāfiju vainu pastiprinošos apstākļos un piedalīšanos bērnu seksuālā izmantošanā pornogrāfiskiem mērķiem vainu pastiprinošos apstākļos. Zviedrijas izmeklēšana atklāja aizdomās turētos Zviedrijā un Spānijā. Čehijas Republikā kriminālapsūdzībās galvenā uzmanība bija pievērsta cilvēku tirdzniecībai. Saistībā ar *modus operandi* atklājās, ka pornogrāfisko materiālu pircēji pasūtīja īpašus, pēc pasūtījuma izgatavotus fotoattēlu un video komplektus. Pircējs veica maksājumus starpniekam Zviedrijā, kurš pēc tam naudu pārsūtīja fotogrāfiem. Pēc tam notika CAM apmaiņa šifrētā formātā, izmantojot mākoņdatošanas pakalpojumus. Šifrētās komunikācijas metodes un aizdomās turēto izpratne par drošības pasākumiem nozīmēja to, ka bija būtiska cieša tiesiskā sadarbība starp valstu iestādēm, lai identificētu aizdomās turēto iespējamās kļūdas un vājas puses, plānojot savas noziedzīgās darbības.

Kopā ar operatīvo sanākumi, kas bija organizēta Eiropolā, lai apmainītos ar policijas informāciju, Eiropas Komisija sasauka koordinācijas sanākumu, kā rezultātā izveidoja Zviedrijas un Čehijas Republikas JIT, ko finansēja Eiropas Komisija. Apvienotās izmeklēšanas konstatēja, ka CAM ir bijuši izplatīti daudz plašāk, tostarp Spānijā. Tika uzsākta tiesu iestāžu sadarbība, izdodot MLA lūgumus attiecībā uz identificēto aizdomās turēto. Pēc tam JIT pievienojās Spānija, kas atviegloja sadarbību ar citiem JIT dalībniekiem.

Pēc dažiem sākotnējiem novērošanas un īpašiem izmeklēšanas pasākumiem, tostarp starp aizdomās turētajiem veikto finanšu transakciju analīzes, tika organizēta kopīgopasākumu diena JIT valstīs, kā arī ASV un Francijā, kur bija identificēti papildu aizdomās turētie. Tika arestētas astoņas personas un atgūts un nodrošināts nozīmīgs datu apjoms. Pēc kopīgo pasākumu dienas iesaistītajās dalībvalstīs ilgu laiku notika izmeklēšanas, kuraskavēja šifrēti cietie diskus un aizdomās turēto nevēlēšanās sadarbīties. Tika izdoti vairāki MLA lūgumi trešajām valstīm, lai iegūtu informāciju par dažiem aizdomās turēto izmantotajiem digitālajiem pakalpojumiem.

Tika organizētas vairākas papildu koordinācijas sanāksmes, lai veicinātu sadarbību dalībvalstīs veiktajos pasākumos, un organizētu diskusijas par to, kuras valstis ir izdevīgākā stāvoklī, lai aizdomās turētos sauktu pie atbildības. Šīs sanāksmes laikā kriminālvajāšanas iestādes apsprieda arī to, kā savākt pierādījumus, lai pēc iespējas labāk atbalstītu gaidāmās tiesvedības dažādās valstīs.

Papildu analīze, ko izmeklēšanas laikā veica valstu iestādes, palīdzēja veikt papildu arestus Apvienotajā Karalistē, ASV, Kanādā un Krievijā, un tika identificēts liels skaits cietušo bērnu, kurus bija ekspluatējuši dažādi fotogrāfi. Visi iesaistītie prokurori un izmeklēšanas tiesneši piekrita, ka cieša sadarbība ar Eiropas Komisiju un Eiropolu bija galvenais pamats veiksmīgajam darbam un lietas sākotnējā stadijā panāktajiem rezultātiem. Lietas izmeklēšana turpinās un tiesvedības, kā arī lietas rezultātu plašāka analīze, ir sagaidāma 2015. gadā.

Uzdevumi un paraugprakse

3.1 Ievads

Tāpat kā iepriekšējos gados, Eirojusts turpināja operatīvu darbu un stratēģiskās iniciatīvas, lai identificētu uzdevumus un paraugprakses dažādos aspektos saistībā ar tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās. Šādi aspekti var būt saistīti ar MLA lūgumu izpildi, EAO, iesaldēšanas lēmumiem vai citiem instrumentiem, ar ko nosaka savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu, un var būt identificēti arī attiecībā uz konkrētu noziedzības viedu, īpašu izmeklēšanas metodi vai saistībā ar sadarbību ar trešajām valstīm.

Mērķis ir uzlabot sadarbību starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm saistībā ar izmeklēšanām un kriminālvaldīšanām, kur Eirojusts ir kompetents sniegt palīdzību.

Šajā nodaļā izklāstīti uzdevumi un paraugprakse, kas identificēta attiecībā un kontrolētām piegādēm, jaunām psihoaktīvām vielām un (pre)prekursoriem, kā arī par pierādījumu vākšanu un pieņemamību kibernetizēto lietās.

3.2 Narkotisko vielu nelikumīga tirdzniecība

2014. gadā kontrolēto pārrobežu piegāžu tiesiskie aspekti un sadarbība lietās, kas saistītas ar jaunām psihoaktīvām vielām un (pre)prekursoriem, bija divi galvenie temati stratēģiskajā projektā *“Eirojusta darba uzlabošana narkotiku nelikumīgas tirdzniecības lietās”*. Ar visu dalībvalstu kompetento iestāžu aptauju palīdzību tika apkopotas paraugprakses un šķēršļi tiesu iestāžu sa-

darbībai šajās jomās. Eirojusta stratēģiskajā sanāsmē par narkotiku nelikumīgu tirdzniecību, kas notika 29. un 30. septembrī, tika analizētas un ar praktiķiem apspriestas atbildes uz aptauju jautājumiem. Lai rezultātus varētu plaši izplatīt praktiķiem visās dalībvalstīs, tie tika apkopoti [ziņojumā](#).

Piemērs no izmeklētajām lietām

2013. gadā Eirojusta atbalsts tika lūgts cilvēku tirdzniecības lietā, kurā bija iesaistīta Apvienotā Karaliste un Zviedrija. 2013. gada martā tika izveidota JIT uz vienu, un 2013. gada aprīlī tika organizēta koordinācijas sanāksme. 2014. gada augustā Apvienotajā Karalistē tiesvedība bija tikai sākusies, turpretī Zviedrijā jau bija pabeigta. Šajā lietas stadijā Eirojustā notika vēl viena koordinācijas sanāksme, lai novērtētu sadarbību kopējā izmeklēšanas grupā un apmainītos ar informāciju. Īpaša uzmanība bija pievērsta telefonsarunu noklausīšanās izmantošanai Zviedrijā, un tās rezultātu kā pierādījumu izmantošanai Apvienotajā Karalistē.

Diskusija uzsvēra pastāvošās kriminālprocesa noteikumu atšķirības. Telefonsarunu noklausīšanās Zviedrijā ir atļauta ar tiesas lēmumu pēc prokurora pieprasījuma. Noklausītās telefonsarunas tiek atšifrētas un paziņotas tiesai, un pēc tam nolasītas vai atskaņotas tiesas procesā. Vēl viens svarīgs jautājums šajā lietā bija datu glabāšanas termiņš. Pēc lietas pabeigšanas materiāli, kas nav izmantoti iepriekšējā izmeklēšanā, ir jāiznīcina. Parasti, tiklīdz izmeklēšana ir pabeigta, Zviedrijas iestādēm ir aizstāvībai rakstveidā jāatklāj noklausīšanās laika posms un noklausīto tālrunu numuri.

Apvienotajā Karalistē telefonsarunu noklausīšanās rezultātā iegūtu pierādījumu izmantošana ir reta. Apvienotās Karalistes iestādes vēlējas zināt, vai informācija, ko Zviedrijas iestādes ieguvušas no telefonsarunu noklausīšanās, varētu izmantot kā pierādījumus Apvienotās Karalistes tiesā. Koordinācijas sanāksmes Eirojustā veicināja diskusijas par šo jautājumu, un tika ierosināti iespējamie risinājumi — Zviedrijas policijas pārstāvis vai pilnvarotais pārstāvis varētu liecināt Apvienotās Karalistes tiesā. Liecībā būtu iekļauts fakts, ka noklausīšanās bija izmantota un tehniski īstenota likumīgi, un ierakstītie materiāli ir likumīgi atļauta pasākuma rezultāts. Zviedrijas iestādes uzskatīja šo priekšlikumu par reālu risinājumu. Lai gan netika pieņemts konkrēts lēmums, tika apsvērta arī Apvienotās Karalistes iestāžu iespēja doties uz Zviedriju, lai izskatītu visus materiālus, kas iegūti ar telefonsarunu noklausīšanās palīdzību, un iespējamie ieguvumino šādas vizītes. Līdz 2014. gada beigām joprojām bija jāapspriež materiālu izskatīšanas nepieciešamība.

Kontrolētās piegādes

Analīze un diskusijas pievērsa uzmanību nozīmīgām atšķirībām dalībvalstu tiesību sistēmās attiecībā uz kontrolēto piegāžu atļaušanu un izpildi. Šīs atšķirības bieži ir šķērslis tiesu iestāžu sadarbībai, jo īpaši attiecībā uz: i) kontrolēto piegāžu atļaušanu, ja narkotiku sūtījuma maršruts vai laiks nav zināms; ii) atļaujas saņemšanu GPS ierīču ievietošanai transportlīdzekļos, par kuriem ir aizdomas, ka tos izmanto narkotiku transportēšanai, iii) kompetento iestāžu identifikāciju dalībvalstīs vai atļauju saņemšanas no tām; iv) narkotisko vielu aizstāšanu ar nekaitīgām vielām; v) narkotiku konfiscēšanas atlikšanu; vi) slepenpolicistu izvietošanu citās dalībvalstīs; vii) ar kontrolēto piegāžu palīdzību iegūto pierādījumu pieņemamību; viii) informētāju iesaistīšanu; ix) bruņotu policistu izvietošanu citās dalībvalstīs un x) apmaiņu ar deklasificēto informāciju, kas iegūta ar kontrolēto piegāžu palīdzību. Sadarbība ar trešajā valstīm attiecībā uz kontrolētajām piegādēm bieži ir problemātiska, un kopējām izmeklēšanas grupām ir maza pieredze par kontrolēto piegāžu izmantošanu.

Šo problēmu risinājumu skaitā bija paplašināta saziņa un savstarpēja uzticība starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kontrolētas piegādes regulējošo tiesību aktu saskaņošana; kompetento iestāžu apzināšana un juridisko prasību attiecībā uz kontrolētām piegādēm apzināšana visās dalībvalstīs; apsvērumu apkopošana par vienu prasību kopumu attiecībā uz kontrolētām piegādēm; lielāka Eiropas un Eiropas iesaistīšanās pārrobežu operācijās, jo īpaši operatīvo sanāksmju un koordinācijas sanāksmju organizēšanā; kontrolētu piegāžu kontaktpersonu identifikācija dalībvalstīs; informācijas analīze, kā arī juridiskais, taktiskais un tehniskais atbalsts.

Ziņojuma iedaļā *“Pirmais aktuālais jautājums”* būs iekļauta informācija par to, vai MLA lūgumi ir priekšnoteikums kontrolēto piegāžu atļaušanai dalībvalstīs, un saraksts ar kompetentajām iestādēm un attiecīgā gadījumā centrālie kontaktpunkti kontrolēto piegāžu atļaušanai dalībvalstīs.

Jaunas psihoaktīvās vielas un (pre)prekursori

Narkotiku nelikumīgas tirdzniecības lietas, kas nodotas Eiropas tiesībsargājošajām iestādēm, ir kļuvušas par nopietnu problēmu kriminālvajāšanā ar sintētiskajām narkotikām saistītās lietās, kurās iesaistītas jaunās psihoaktīvās vielas

un (pre)prekursori, jo īpaši tad, ja šīs vielas nav kontrolētas Eiropas Savienības vai starptautiskā līmenī. Šajās lietās dalībvalstīs bieži atšķiras tiesību akti un pieejas, tādēļ atkārtoti rodas tiesiskās sadarbības problēmas. Vēl citas specifiskas grūtības, ar ko saskaras praktiķi, kuri atbildējuši uz Eiropas aptauju, ir jaunu vielu identifikēšana, un ar to saistītais zināšanu un tehniskās iespēju trūkums.

Aptaujas respondenti norādīja iespējamās pieejas situācijai, kad kāda konkrēta viela tiesību aktos nav uzskatīta par narkotiku prekursoru, bet ir pazīmes, ka viela tiek ražota vai importēta, lai izgatavotu (sintētiskās) narkotikas. Šādā situācijā kriminālvajāšana tomēr ir iespējama vairākās dalībvalstīs, pamatojoties uz tā saucamo “analogijas pieeju” vai uzskatot šādu vielu izgatavošanu par “sagatavošanas darbību”, lai pastrādātu ar narkotiku ražošanu saistītus noziegumus.

Attiecībā uz jaunām psihoaktīvām vielām dažās dalībvalstīs kriminālvajāšanas pamats ir tiesību akti medicīnas jomā. Stratēģiskajā sanāksmē šim mērķim paredzētos darbsemināros tika pētītas papildu iespējas, tostarp iespējas izmantot administratīvos tiesību aktus (piemēram, licenču anulēšana veikaliem), kā arī tiesību aktus patērētāju tiesību aizsardzības un pārtikas nekaitīguma jomā. Tika minēti arī paraugpraksi piemēri, piemēram, jauno narkotisko vielu iekļaušana uz vienu mēnesi provizorisks sarakstā un pēc šā pārbaudes laika — oficiālajā sarakstā. Vairāki dalībnieki uzsvēra zināšanu apmaiņas (piemēram, tiesu ekspertīžu ziņojumu un spriedumu) nozīmi dalībvalstu vidū.

Ziņojuma iedaļā *“Otrais aktuālais jautājums”* būs iekļauta informācija par jaunākajiem spriedumiem un pārskats par dalībvalstu noteikumiem un pieejām attiecībā uz jaunām psihoaktīvām vielām un (pre)prekursoriem.

Turklāt grūtības, ar ko saskaras valstu iestādes kriminālvajāšanā lietās, kas saistītas ar nekontrolētiem narkotiku prekursoriem, bija uzsvērtas arī konsultatīvā foruma 8. sanāksmē. Viens no foruma dalībniekiem informēja par draudiem, ko radīja konkrēta nekontrolēta narkotiku prekursora izplatīšana Eiropā, kas izmantots lielā apjomā metamfetamīna ražošanai dalībvalstī. Tajā pašā laikā visiem konsultatīvā foruma dalībniekiem bija adresēts lūgums atbalstīt iniciatīvu norādīt šo narkotiku prekursoru kontrolēto vielu kategorijā, kas noteikta attiecīgajā Eiropas Savienības tiesiskajā regulējumā par narkotiku prekursoriem.

3.3 Kibernoiedzība

Pierādījumu vākšana un pieņemamība kibernetizēgumu lietās

Attiecībā uz to pierādījumu pieņemamību, ko savācis privātais sektors vai kas savākti ar īpašiem izmeklēšanas pasākumiem, kuri nav atļauti konkrētajā dalībvalstī, jāņem vērā nepieciešamība atšķirt izlūkošanās iegūtus datus un pierādījumus *stricto sensu*: izlūkdatus var izmantot, lai uzsāktu izmeklēšanas, bet ne vienmēr kā pierādījumus tiesā.

Pārrobežu piekļuve datiem var radīt grūtības kibernetizēgumu lietu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā, jo īpaši tādēļ, ka prakse dalībvalstīs ievērojami atšķiras (arī saistībā ar Eiropas Padomes Konvencijas par kibernetizēgumu ETS 185, — Kibernetizēgumu konvencijas atšķirīgu īstenošanu). Dažās valstīs ir nepieciešams tiesas lēmums, un dažās — MLA lūgums, jo informācija tiktu glabāta serverī citā valstī. Tika identificēti arī jautājumi par jurisdikciju, ja informācija tiek glabāta “mākonī”.

Pārvarēt šīs grūtības var pieejamo tiesību aktu plašā skaidrošana tādā nozīmē, ka jurisdikcija var tikt noteikta, pamatojoties uz tās ierīces atrašanās vietu, no kuras ir vieglāka piekļuve attiecīgajiem datiem. Ir vērojamas arī dažādas pieejas dalībvalstīs attiecībā uz tiesisko instrumentu, kas izmantots, lai savāktu datorā glabātus pierādījumus, jo dažās dalībvalstīs tā būtu daļa no kratīšanas dzīvesvietā, kurai dažos gadījumos būtu nepieciešams tiesas lēmums. Tāpat dažādība vērojama arī attiecībā uz to, kā prokurori savāc informāciju “tērētavā” — dalībvalstis izmanto dažādas pieejas, jo dažas apsvērtu atsaukšanos uz tiesību aktiem, kas regulē telekomunikācijas, un tādēļ būtu jābalstās uz tiesas lēmumu, turpretī citas pieprasītu prokurora (un ne obligāti tiesneša) iejaukšanos. Kopumā tieša kontakta prakse un spontāna informācijas apmaiņa,

jo īpaši starp kompetentajām iestādēm (kā noteikts Kibernetizēgumu konvencijas 26. pantā), var būt ļoti lietderīga, lai pārvarētu un izskaidrotu šīs grūtības.

Problēmas var rasties arī tad, ja privātiem uzņēmumiem pieder satura dati, jo īpaši tādēļ, ka uzņēmuma galvenais birojs bieži atrodas trešajā valstī. Tādēļ parasti attiecīgās informācijas savākšanai nepieciešamas ilgas procedūras, kas savukārt kavē kibernetizēgumu lietu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, jo īpaši saistībā ar šādu datu mainīgumu. Šādos apstākļos viena kontaktpersona saziņai ar šiem uzņēmumiem dalībvalstī varētu atvieglot sadarbību. Papildus tam varētu būt ļoti lietderīgi, ja uzņēmuma galvenais birojs trešajā valstī oficiāli pilnvarotu savas filiāles dalībvalstī tieši reaģēt uz prokuroru izdotajiem pieprasījumiem. Privāto uzņēmuma rakstura un būtiskās lomas dēļ iestādēm vienmēr būtu jāapsver vairākdisciplīnu pieejas izmantošana kibernetizēgumu lietu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā.

Ir atzīmēta JIT lietderība, jo īpaši, ja tās ir izveidotas agrīnā izmeklēšanas stadijā, kā arī nepieciešamība iesaistīt prokurorus katrā lietā jau no paša sākuma, jo īpaši, ja ir paredzētas konfiskācijas, kā arī, lai veicinātu pierādījumu pieņemamību tiesā. Tāpat Eirojūsts varētu atbalstīt vietējās iestādes, jo īpaši, ja būtu iesaistīts agrīnā izmeklēšanas stadijā, piemēram, kad ir paredzēts uzsākt izmeklēšanas citās dalībvalstīs vai pat trešajās valstīs, un atbalstīt dalībvalstu iestādes paralēlu izmeklēšanu koordinēšanā.

Pierādījumu vākšana un pieņemamība kibernetizēgumu lietās bija arī to tematu vidū, kas tika apspriesti ar praktiķiem no dalībvalstīm Eirojūsta seminārā [*“Kibernetizēgumu — pieņemot 21. gadsimta izaicinājumus”*](#). Skatīt arī 2.2.6. apakšiedaļu.

Šogad Eirojusta uzmanības centrā —
Eiropas apcietināšanas orderis

Tas ka temats, kas šajā gadā ir Eirojusta uzmanības centrā, ir EAO, nav sagādīšanās. 2014. gadā Eirojusts turpināja gan operatīvā, gan stratēģiskā līmenī veicināt šā instrumenta, ar ko nosaka savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu, izmantošanas paātrināšanu. 2014. gadā arī EAO darbība bija pārdomu temats arī Eiropas Savienības līmenī. Eirojusts lūdza iezīmēt aptuveni 10 gadus tā piemērošanai un deva ieguldījumu debatēs, sadarbībā ar Eiropas Savienības prezidējošo valsti organizējot stratēģisko semināru ar nosaukumu *“Eiropas apcietināšanas orderis — pa kuru ceļu uz priekšu?”*

2014. gadā Eirojustā tika reģistrētas 266 lietas attiecībā uz EAO uzlabošanu un izpildi, kas veido 14,5 procentus no visām lietām. Apvienotās Karalistes nacionālais birojs iesniedza visvairāk lūgumu, pēc tam ierindojās Polijas un Bulgārijas nacionālie biroji. Apvienotās Karalistes nacionālais birojs arī saņēma visvairāk lūgumu, pēc tam ierindojās Itālijas un Spānijas valsts biroji.

Kolēģija izskatīja divus vispārīgus jautājumus, kas saistīti ar EAO piemērošanu. Pirmais jautājums bija saistīts ar Padomes pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (PL par EAO) 2. panta 2. punkta piemērošanu (EAO obligātas neizpildīšanas pamats). Jautājums attiecās uz juridiskās un praktiskās informācijas vākšanu par sekām ordera neizņemšanai no Šengenas informācijas sistēmas (SIS) II un INTERPOLA datu bāzēm lietā, kurā persona, uz kuru attiecas EAO vai prasība par izdošanu, beigās tika izskatīta tiesvedībā uz tā paša faktiskā pamata citā dalībvalstī.

Otrs svarīgs jautājums attiecās uz praktiskās un juridiskās informācijas vākšanu par PL par EAO 24. panta (nodošanas atlikšana vai pakļaušana nosacījumiem) īstenošanu dalībvalstīs, proti, vai šis noteikums ir pilnībā īstenots un, ja ir, nosacījumiem, ko noteikušas dalībvalstu tiesu iestādes, lai atļautu šādu “pagaidu nodošanu”.

Eirojustam joprojām bija galvenā loma, lai uzlabotu dalībvalstu sadarbību krimināllietās (Lēmuma par Eirojustu 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts), jo īpaši: i) veicinot EAO izpildi un informācijas apmaiņu starp valstu iestādēm; ii) izveidojot sakaru līnijas starp valstu iestādēm ar mērķi paskaidrot PL par EAO noteikumu atšķirīgu piemērošanu valsts līmenī; iii) paskaidrojot izsniegšanas un izpildes iestāžu juridiskās prasības; iv) informējot par EAO sagatavošanu pirms to izsniegšanas un pārstrādāšanas laikā, un v) koordinējot EAO izsniegšanu un izpildi un palīdzot novērst iespējamās jurisdikcijas kolīzijas.

Dažas no juridiskajām un praktiskajām problēmām, ar ko saskārās Eirojusts darbā ar EAO lietām 2014. gadā, attiecās uz:

- i) grūtībām saistībā ar izņēmuma principa dažādiem skaidrojumiem un praktisko piemērošanu (PL par EAO 27. panta 2. punkts, 3. punkta g) apakšpunkts un 4. punkts) lietās, kurās papildus nodošanai trešā dalībvalsts lūdz izsniegšanas dalībvalstij uzklaut nodoto personu, un šis lūgums tiek noraidīts, pamatojoties uz to, ka piekrišana šādas “aizdomās turētā nopratināšanas” veikšanai bija jālūdz izpildes dalībvalstij, savukārt trešajai dalībvalstij aizdomās turētā “nopratināšana” neveido “kriminālvajāšanu”, tādēļ tiek uzskatīts, ka piekrišana nav lūgta;
- ii) papildu problēmām, kas saistītas ar izņēmuma principu (PL par EAO 27. panta 4. punkts) lietās, kurās izsniegšanas dalībvalsts papildus nodošanai izpildes dalībvalstij lūdz piekrišanu saskaņā ar PL par EAO 27. panta 2. punktu, lai izsniegšanas dalībvalsts nodotajai personai varētu steidzami nodot (tuvojās termiņš) apsūdzības rakstu par atsevišķu nesaistītu noziegumu, un šo personu varētu nodot tiesai par šo atsevišķo apsūdzību; bet piekrišana tiek atteikta; pašlaik notiek diskusijas, lai atrastu izsniegšanas dalībvalsts rīcībā esošos līdzekļus, kas dotu iespēju vismaz apturēt kriminālvajāšanas termiņu;
- iii) problēmām, kas saistītas ar prasību dažu dalībvalstu tiesību aktos uzklaut pieprasīto personu, pirms šīs dalībvalstis var izsniegt EAO, un grūtībām, kas rodas, ja personas atrašanās vieta ir zināma gan dalībvalstij, kas veic izmeklēšanu, gan dalībvalstij, kurā atrodas persona, bet šo personu vēl nevar arestēt;
- iv) dažādi skaidrojumi attiecībā uz garantijas veidu, kas paredzēta PL par EAO 5. panta 3. punktā (personas nogādāšana atpakaļ izpildes dalībvalstī, lai izciestu sodu, kas tai piespriests izsniegšanas dalībvalstī), ko pieprasa izpildes dalībvalsts, un ar to saistītais strīds, kurai valstij (izsniegšanas vai izpildes) būtu jāsedz izmaksas par personas nogādāšanu atpakaļ pēc tiesvedības (dažādi viedokļi par iespējamo piemērojamo juridisko pamatu: PL par EAO, Padomes Pamatlēmums 2008/909/TI par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā;
- v) problēmas saistībā ar EAO atcelšanu, ja izpildes dalībvalstij nav skaidri atcelšanas iemesli un EAO izpildē jau ir ieguldīts nozīmīgs darbs un resursi;
- vi) proporcionalitātes jautājumu, kas rodas EAO, kas izsniegts attiecībā uz atkārtotu tiesvedību par mazsvarīgu pārkāpumu; un

vii) problēmas, kas saistītas ar pamattiesību aizsardzību, proti, vai cietuma apstākļi ir piemēroti personai ar garīgo slimību, un izsniegšanas dalībvalsts gatavību sniegt papildu informāciju par garantijām saistībā ar cietuma apstākļiem.

Eirojusts turpināja arī uzlabot palīdzību dalībvalstīm saistībā ar konkurējošiem EAO (PL par EAO 16. panta 2. punkts). Saskaņā ar šo noteikumu izpildes iestādes var lūgt Eirojustam padomu par personas, uz kuru attiecas vienas vai vairāku dalībvalstu izsniegts EAO, nodošanas vietu. 2014. gadā Eirojustam oficiāli lūdza sniegt šādu padomu četros gadījumos. Eirojusts sniedza padomu un profesionālo informāciju agrīnā stadijā sarunās vai tiešā kontaktā ar attiecīgajām iestādēm Eirojusta koordinācijas sanāksmēs. Koordinācijas sanāksmes nodrošina svarīgu tikšanās vietu, jo dod iespēju apspriest pašreizējo stāvokli un pastāvošās problēmas lietā, un vienoties par stratēģiju, piemēram, EAO prioritāti un paralēlu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu gadījumā par vienu un to pašu nodarījumu, panākt vienošanos, lai novērstu ne *bis in idem* un jurisdikcijas kolīzijas.

Attiecībā uz EAO izpildes termiņu neievērošanu PL par EAO 17. panta 7. punktā noteikts, ja izņēmuma gadījumos dalībvalsts nevar ievērot šajā 17. pantā paredzētos termiņus, tā informē Eirojustu, norādot kavēšanās iemeslus. 2014. gadā Eirojustā bija reģistrēti 123 termiņa neievērošanas gadījumi. Saistībā ar sešiem gadījumiem bija nepieciešama turpmāka rīcība. Piekto gadu pēc kārtas Īrija ziņoja par lielāko termiņa neievērošanas gadījumu skaitu. Par pārējiem gadījumiem ziņoja Čehijas Republika, Spānija, Latvija, Bulgārija, Horvātija un Apvienotā Karaliste.

Eirojusts sagatavoja ziņojumu par Eirojusta darbu ar lietām EAO jomā 2007.-2013. gadā. Ziņojums bija adresēts Eiropas Savienības Padomei un Eiropas Komisijai un attiecās uz Eirojusta lomu EAO jomā operatīvajā un stratēģiskajā līmenī, kā arī praktiskajām un juridiskajām problēmām, ko Eirojusts identificējis EAO piemērošanā, konkrētāk, saistībā ar EAO jomu un saturu, pamatu neatzīšanai un garantijām, nodošanas procedūru un nodošanas sekām (*skatīt* Padomes dokumentu 10269/14).

Eirojusts sagatavoja arī *Piezīmi par Paziņojumiem Eirojustam par termiņu neievērošanu EAO izpildē* (PL par EAO 17. panta 7. punkta pirmais teikums). Piezīme bija adresēta Eiropas Savienības Padomei un Eiropas Komisijai (*skatīt* Padomes dokumentu 10270/14). Pamatojoties uz Eirojusta nacionālo biroju pieredzi saistībā ar valstu iestāžu paziņojumiem par termiņu neievērošanu, *Piezīmē* ir norādīti pakalpojumi, ko Eirojusts var sniegt operatīvā un stratēģiskā līmenī, lai veicinātu dalībvalstu pienākuma — informēt Eirojustu par šādu termiņu neievērošanu un norādīt kavēšanās iemeslus — izpildi.

Stratēģiskais seminārs par EAO

10. jūnijā Eirojusts kopā ar Eiropas Savienības prezidējošo valsti Grieķiju organizēja stratēģisko semināru ar nosaukumu „*Eiropas apcietināšanas orderis*” — *pa kuru ceļu uz priekšu?* kopā ar konsultatīvā foruma 8. sanāksmi, ko 11. jūnijā ar Eirojusta atbalstu organizēja Grieķijas ģenerālprokurors. Semināra mērķis bija rosināt tiesu praktiķus apmainīties ar viedokļiem par problēmām un paraugpraksi saistībā ar EAO darbību, ņemot vērā Eirojusta lomu EAO ātras īstenošanas un netraucētas darbības veicināšanā. Apvienoto pasākumu apmeklēja dalībnieki no visām dalībvalstīm, Eiropas Savienības institūcijām un Eirojusta.

Stratēģiskā semināra par EAO laikā organizēto četru darbsemināru secinājumi: i) EAO joma un saturs; ii) pamats neatzīšanai un garantijām, iii) nodošanas procedūra un iv) nodošanas sekas, tika izklāstīti konsultatīvajā forumā 11. jūnijā un kalpoja par pamatu konsultatīvā foruma dalībnieku turpmākajai diskusijai. Konsultatīvā foruma dalībnieku vispārīgie secinājumi par EAO bija šādi: i) EAO ir parauginstruments Eiropas Savienības krimināljustīcijas jomā, nozīmīgi veicina brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidi, un ir jāizmanto kā paraugs citiem savstarpējas atzīšanas instrumentiem; un ii) neraugoties uz kopumā pozitīvo EAO novērtējumu, tā darbību joprojām var uzlabot, un problēmas, kas tika apspriestas darbsemināros, labāk būtu risināt ar nesaistošu tiesību normu instrumentiem un praktisku instrumentu izveidi, nevis ar tiesību aktu grozījumiem.

Attiecībā uz Eirojusta lomu konsultatīvā foruma dalībnieki secināja, ka Eirojustam ir bijusi un arī turpmāk jābūt galvenajai lomai EAO piemērošanā, i) uzlabojot savstarpējo izpratni par dalībvalstu tiesību sistēmām, kā arī stimulējot un veicinot konsultācijas starp dalībvalstīm; ii) koordinējot un sniedzot valstu iestādēm atbilstošu juridisko informāciju; un iii) sniedzot palīdzību EAO tulkošanā.

Vēl viens secinājums — ir jāveicina Eirojusta kā juridiskās un praktiskās kompetences centra loma EAO jomā.

Eirojusts ir izstrādājis arī noderīgus instrumentus, kas var palīdzēt praktiķiem sarežģītās EAO lietās, piemēram, Eirojusta pamatnostādnes lēmumu pieņemšanai attiecībā uz konkurējošiem EAO *“Lēmuma pieņemšana — kurā jurisdikcijā jāierosina lieta?”* (publicētas Eirojusta 2004. gada pārskatā), un turpinās sniegt atjauninātu informāciju par Eiropas judikatūru, konstitucionāla rakstura jautājumiem un atkārtotām praktiskām problēmām saistībā ar EAO piemērošanu.

Ziņojums par konsultatīvā foruma 7. sanāksmes semināru un secinājumiem (skatīt Padomes dokumentu 13581/14) tika publicēts Eirojusta tīmekļa vietnē.

Piemērs no izmeklētajām lietām

Itālija izsniedza EAO attiecībā uz Tunisijas pilsoni, kurš agrāk bija notiesāts lietā par narkotiku nelikumīgu tirdzniecību 2009. un 2010. gadā. persona tika arestēta un paturēta apcietinājumā Beļģijas lidostā 2014. martā. Pēc aresta Beļģija saņēma vēl vienu EAO, ko bija izsniegusi Luksemburga. EAO bija izsniegts izmeklēšanā par narkotiku, tostarp heroīna, kokaīna un kaņepju nelikumīgu tirdzniecību 2013. un 2014. gadā. Beļģijas nacionālajam birojam Eirojustātika lūgts sniegt palīdzību saistībā ar jautājumu, kuram no diviem konfliktējošiem EAO ir jāpiešķir prioritāte šajā situācijā, un lieta bija uzsākta attiecībā uz noziedzumiem Itālijā un Luksemburgā.

Uz jautājumu bija jāatbild, paturot prātā, ka EAO subjekts ir bijis notiesāts Itālijā, un lēmums ir kļuvis galīgs, un Luksemburgas iestādēm bija pamats uzskatīt, ka šī persona vadīja noziedzīgu organizāciju, kas izveidota narkotiku pārdošanai. Tika uzskatīts, ka aizdomās turētā nodošana Luksemburgai varētu kaitēt izmeklēšanai un būtu svarīga, lai noteiktu visu šajā organizācijā iesaistīto personu lomas.

Eirojustam tika nosūtīts oficiāls lūgums no Beļģijas kriminālvajāšanas iestādēm, pamatojoties uz PL par EAO 16. panta 2. punktu. Tika organizēta Beļģijas, Itālijas un Luksemburgas nacionālobiroju II līmeņa sanāksme, un Eirojustam lūdza sniegt padomu par prioritātes piešķiršanu vienam no EAO. Juridiskā palīdzības saņemšana bija steidzama, jo Beļģijas tiesas lēmums par Itālijas EAO bija jāpieņem dažu dienu laikā pēc lūguma saņemšanas, un atbilstošā veidā tika sniegts Eirojusta viedoklis par konkurējošajiem EAO. Pamatojoties uz faktiem šajā lietā, Eirojusts ieteica, ka pieprasītā personavispirms būtu jānodod Luksemburgai. Pēc tam Luksemburga pieprasīto personu varētu nodot Itālijai brīvības atņemšanas soda izpildei, pamatojoties uz PL par EAO 28. pantu.

Briseles pirmās instances tiesa, kā arī apelācijas tiesa piešķīra prioritāti EAO, ko izsniegušas Luksemburgas iestādes. Eirojusts sniedza papildu palīdzību šajā lietā, veicinot to, ka Itālijas EAO tiek nosūtīts Luksemburgas iestādēm, lai nodrošinātu, ka pieprasītā persona varētu tikt nodota no Luksemburgas Itālijai.

EAW Strategic Seminar, 10 June 2014

Freezing & Confiscation Strategic Seminar, 11 December 2014

Eirojusta vadība

5. Atbalsts operatīvajam un stratēģiskajam darbam

Eirojusta vadība atbalsta Eirojusta Kolēģijas un valdes darbu. 2014. gadā notika 28 Kolēģijas operatīvās sanāksmes un 10 valdes sēdes. Līdz gada beigām Eirojustā strādāja aptuveni 260 amatpersonas.

Palīdzība ir sniegta nacionālajiem birojiem lietu izskatīšanai, kā arī koordinācijas sanāksmju un koordinācijas centru sagatavošanai un vadībai, tostarp ir sniegtas provizorisks piezīmes par lietām vai citas piezīmes par lietām, analīzes ziņojumi, koordinācijas centra dokumenti, spriedumu analīze, kā arī juridiska informācija, atzinumi un padomi par tiesu iestāžu sadarbības instrumentu piemērošanu. 2014. gadā tika sniegta arī palīdzība, lai sagatavotu pirmās nodaļas Darba rokasgrāmatā un Pamatnostādnēs par manuāli apstrādātām datnēm, ko pieņēma Kolēģija, lai uzlabotu un saskaņotu Eirojusta iekšējo praksi operatīvā darba jomā.

Turklāt vadība sniedz tiešu atbalstu, lai īstenotu Eirojusta stratēģiskos projektus, piemēram, lai uzlabotu Eirojusta darbu ar narkotiku nelikumīgu tirdzniecību saistītajās lietās vai cilvēku tirdzniecības apkarošanas stratēģisko projektu. Vadība palīdz Kolēģijai plānot, izstrādāt koncepciju un vadīt Eirojusta stratēģiskos seminārus, sanāksmes un taktiskās sanāksmes, kā arī konsultatīvā foruma sanāksmes, kas tiek organizētas katru otro gadu. Atbalsts tiek sniegts arī, Eiropas Savienības ieinteresētajām personām un institūcijām nodrošinot ekspertu konsultācijas, tostarp par Eiropas Savienības politikas ciklu.

Papildus tam vadība atbalsta kolēģijas pasākumus, lai stiprinātu Eirojusta sadarbību ar TI partneriem, trešajām valstīm un starptautiskajām organizācijām. Atbalsts tiek sniegts arī saistībā ar Eirojusta turpmāko attīstību — 2014. gadā vadība palīdzēja Kolēģijai uzraudzīt un analizēt pašreizējo Eirojusta, Eiropola un Eiropas Prokuratūras regulu projektu apspriešanu un sagatavot attiecīgos Eirojusta atzinumus un dokumentus.

Budžets un štati

Eirojusta budžets 2014. gadam bija EUR 33,6 miljoni. Finansālās darbības rezultātu pamatā bija vienmērīgi pieaugoša tendence ar vidējo budžeta izpildes līmeni 98,0 procenti pēdējo četru gadu laikā. 2014. gadā Eirojusts sasniedza budžeta izpildes līmeni 99,82 procenti. Atbilstoši budžeta iestādes prasībai samazināt amata vietas par 5 procentiem, Eirojusts identificēja 2014. gadā šim mērķim paredzētas četras vakantas darbavietas saskaņā ar organizācijas stratēģiju neizbeigt pašreizējos darba līgumus, lai panāktu tādu samazinājumu.

Klaus Rackwitz, Administrative Director

Alfredo García Miravete, Operational Support

Mike Moulder, Budget, Finance & Procurement

Alinde Verhaag, Case Analysis

Jacques Vos, Corporate Services

Nikolaos Panagiotopoulos, Human Resources

Jon Broughton, Information Management

Catherine Deboyser, Legal Service

Diana Alonso Blas, Data Protection

Ulf Bergström, Press & PR

Carla Garcia Bello, College Secretariat

Ola Löfgren, E/JN Secretariat

Matevž Pezdirc, Genocide Network Secretariat

Vincent Jamin, J/Ts Network Secretariat

Kolēģija un valde

Kolēģija veica iekšēju novērtējumu par 2013. gadā pieņemto pasākumu īstenošanu, lai uzlabotu sava darba efektivitāti un lietderību. Novērtējums bija pozitīvs — bija samazināts kolēģijas plenārsēžu skaits un nozīmīgi samazināts valdes jautājumiem veltītais laiks, kā arī uzlabota kolēģijas pasākumu plānošana, apspriedes procedūru izmantošana rakstveida atzinumu sagatavošanas darbā, un rakstveida lēmumu pieņemšanas procedūras izmantošana.

Eirojusta jaunās telpas

Eirojusta jauno telpu celtniecības darbs 2014. pavisinājās uz priekšu, noslēdzot līgumu par celtniecību un uzturēšanu vairāk nekā 15. gadu termiņā (un piecu gadu pagarinājumu). Ceturtajā ceturksnī tika veikti pirmie sagatavošanas darbi un iekšēji uzsākts iekštelpu dizaina projekts, iesaistot visas Eurojusta amatpersonas.

Konsolidētais gada pārskats

Administratīvā direktora 2014. gada konsolidētajā gada pārskatā par Eurojusta darbību, kas sagatavots šā gada pārskata publicēšanas laikā, ir plaša papildinformācija par

valdes sasniegumiem, īstenojot [Eirojusta gada darba programmu \(GDP\) 2014. gadam](#) (pieejama Eurojusta tīmekļa vietnē), pārvaldības un iekšējās kontroles sistēmām, pievēršot uzmanību rezultātiem, kas sasniegti, īstenojot mērķus un GDP plānotos pasākumus, kā arī šiem mērķiem piešķirto cilvēkresursu un finanšu resursu izlietojumu.

Ārējā saziņa

Eurojusts ieviesa jaunu pieeju saziņai, lai efektīvāk popularizētu Eurojusta pasākumus, galveno uzmanību pievēršot uzmanību sešām jomām: i) korporatīvā saziņa un identitāte, t. i., zīmola veidošana, mārketinga un pozicionēšana; ii) ārējās un Eiropas Savienības attiecības; iii) plašsaziņas līdzekļu ietekmes palielināšana un Eurojusta darbības atspoguļojuma paplašināšana Eiropā; iv) Eurojusta digitālā saziņa; v) publikācijas, t. i. pētījumi, ziņojumi un brošūras; un vi) iekšējā saziņa. Jaunā pieeja ietvēra divu jaunu sadaļu ievietošanu tiešsaistē: *“Uzmanības centrā”* un *“Veiksmes stāsti”*, lai popularizētu un pārkārtotu galvenos stāstus ilgākā laika posmā. Eurojusts regulāri publicē informāciju presei par savu operatīvo darbu, un ir publicēti jauni raksti arī par citiem ar operatīvo darbību nesaistītiem pašlaik notiekošiem pasākumiem. Lai palielinātu informētību par šiem

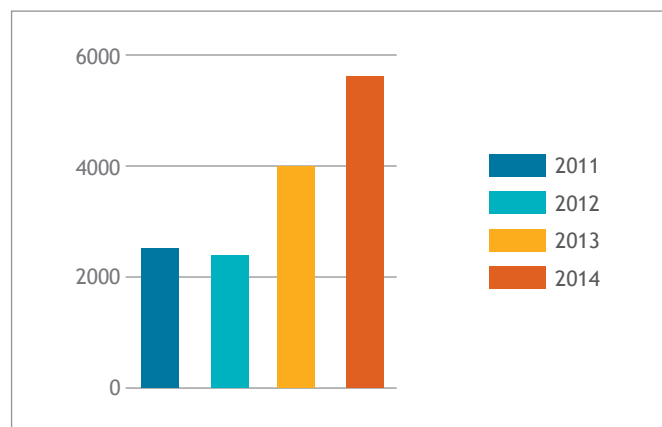
pasākumiem, 2014. gadā ir nozīmīgi palielinājies jaunu rakstu skaits.

Papildus tam Eirojustā ir uzsākti mārketinga semināri un informatīvie pasākumi dalībvalstīs. Mārketinga semināri pēc rakstura ir praktiskāki, nekā informatīvie pasākumi, jo sniedz dziļāku ieskatu par Eirojusta darbu ar lietām un to veidiem, kā Eirojusts var palīdzēt praktiķiem, savukārt informatīvie pasākumi dod vispārīgāku pārskatu par Eirojusta darbu. Mārketinga semināri un informatīvie pasākumi ir daļa no Eirojusta pašreiz īstenotās iniciatīvas akcentēt Eirojusta darbu un informēt praktiķus dalībvalstīs par vērtību un efektivitāti, ko Eirojusts pievieno pārrobežu lietām.

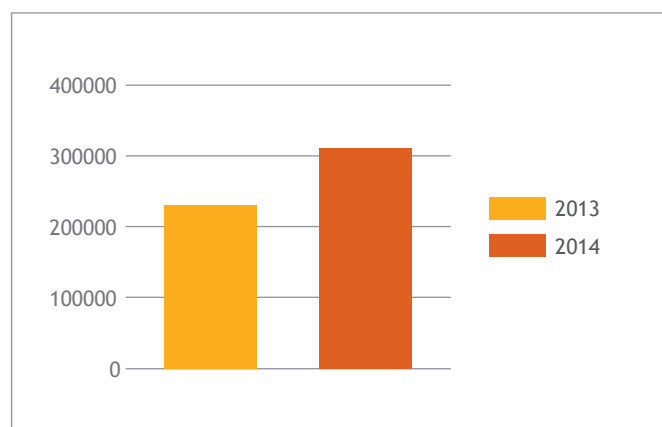
Labā reputācija palielina uzticību, uzticamību un atzišanu, un ir priekšnoteikums attiecībām ar ieinteresētajām pusēm, tostarp praktiķiem. 2014. gadā plašsaziņas līdzekļos tika publicēti 5619 raksti, kuros pieminēts Eirojusts, salīdzinot ar 3982 rakstiem iepriekšējā gadā.

2014. gadā Eirojusts sagatavoja stratēģiskos ziņojumus [“Eirojusta ziņas”](#) un korporatīvās brošūras. Eirojusta publikācijas ir pieejamas tīmekļa vietnē.

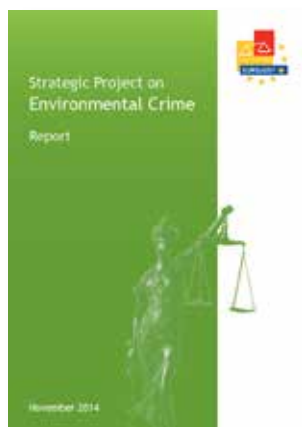
Atspoguļojums plašsaziņas līdzekļos pasaulē

Tīmekļa vietnes apmeklējumi

Eirojustapublikāciju piemērs

Eirojūsts un praktiķu tīkli

Eirojusta telpās atrodas EJN, JIT un genocīda apkarošanas tīkla sekretariāti, un Eirojusts atbalsta sadarbību starp nacionālajiem birojiem un tīkliem saistībā ar to kopīgo pamatdarbību. Sekretariāti izman-

to Eirojusta administratīvos resursus, lai nodrošinātu pakalpojumus tīkliem. Eirojusts atbalsta arī konsultatīvā foruma darbību.

6.1 Eiropas tiesiskās sadarbības tīkls

EJN ir kontaktpersonu tīkls tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās veicināšanai un tika izveidots 1998. gadā. 2003. gadā Eirojustā tika izveidots tīkla sekretariāts.

Plenārsēdes un sanāksmes 2014. gadā notika divas plenārsēdes — jūnijā Atēnās par EAO, un novembrī Romā par sadarbību ar trešajām valstīm. Pirmo reizi plenārsēdes organizēja tieši EJN sekretariāts sadarbībā ar Eiropas Savienības prezidējošajām valstīm un Eirojusta atbalstu. Papildus tam Austrijā, Somijā, Ungārijā un Slovēnijā notika reģionālās sanāksmes, un valstu sanāksmes — Beļģijā, Vācijā un Rumānijā, lai apspriestu un uzlabotu starptautisko tiesisko sadarbību saistībā ar reģiona vai valsts līmeņa jautājumiem. Šajās sanāksmēs piedalījās iesaistīto valstu nacionālo biroju pārstāvji.

EJN un Eirojusta kopīgais dokuments EJN un Eirojusts apstiprināja [kopīgu dokumentu](#) *“Palīdzība praktiķiem savstarpējā sadarbībā krimināllietās”*, kurā tiesu praktiķiem dalībvalstīs izklāstīti pakalpojumi un palīdzība, ko var sniegt EJN un Eirojusts. Viens no kopīgā dokumenta mērķiem ir nodrošināt, lai EJN un Eirojusts izskatītu lietas, kas atbilst to kompetencēm. Dokuments būs pieejams visās Eiropas Savienības oficiālajās valodās.

EJN trio prezidentūra Pašreizējā Eiropas Savienības prezidējošā valsts, kurai palīdz divas nākamās Eiropas Savienības prezidējošās valstis (EJN trio prezidentūra), strādā ciešā sadarbībā ar EJN sekretariātu. Lai stiprinātu privilēģētās attiecības starp EJN un Eirojustu, decembrī EJN trio prezidentūra un EJN sekretariāts tikās ar Eirojusta priekšsēdētāju un administratīvo direktoru, lai apmainītos ar viedokļiem un apspriestu kopējo interešu jomas.

EJN tīmekļa vietne Tiek izstrādāts Tiesu atlants, lai iekļautu kompetentās iestādes attiecībā uz visiem savstarpējās atzišanas instrumentiem saistībā ar tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kā arī tradicionālajiem MLA lūgumiem.

Apmācība EJN sekretariāts organizēja piekto angļu valodas mācību sesiju EJN kontaktpersonām, lai paplašinātu zināšanas par dažādām tiesību sistēmām un veidotu kopējas valodu prasmes, kā arī izveidotu un uzturētu ciešākas attiecības un veicinātu savstarpēju uzticību.

e-Justice **portāls** EJN tīmekļa vietne tiks integrēta *e-Justice* portālā — turpmākajā elektroniskajā saskarnē brīvības, drošības un tiesiskuma telpā.

6.2 JIT tīkls

JIT tīkls ir valstu kontaktpersonu tīkls, kas izveidots, lai dalībvalstu vidū veicinātu apmaiņu ar informāciju par JIT un to paraugpraksēm. 2014. gadā tīkls atzīmēja savu desmito gadadienu. 2011. gadā Eirojustā tika izveidots tīkla sekretariāts.

Ikgadējā sanāksme 25. un 26. jūnijā notika 10. ikgadējā valstu ekspertu sanāksme. Šajā sanāksmē galvenā uzmanība bija pievērsta JIT aktualitātēm, piemēram, JIT izveidošanai ar trešajām valstīm.

Projekti Tika uzsākti vairāki projekti, lai uzlabotu palīdzību JIT praktiķiem, piemēram, *Fiches Espagnoles*, kas paredzēti, lai vāktu un praktiķiem padarītu pieejamus kopsavilkumus par dalībvalstu tiesību aktiem, kas ir svarīgi JIT izveidošanai un darbībai. Lai nodrošinātu *Fiches* satura viendabīgumu, tika izstrādāta standarta paraugs,

un decembrī Eirojusta tīmekļa vietnes JIT tīklam paredzētā ierobežotas piekļuves zonā tika publicēti pirmie četri valstu kopsavilkumi par Spānijas, Bulgārijas, Beļģijas un Zviedrijas tiesību aktiem. 9. ikgadējā sanāksmē tika apstiprināta JIT veidlapas projekts, lai palīdzētu praktiķiem novērtēt JIT darbības rezultātus. Aprīlī tika padarīta pieejama veidlapas interaktīvā versija. Ir saņemti un tiek analizēti pirmie pabeigtie novērtējumi. Projekta mērķis, kas tiks atbalstīts, izveidojot datu bāzi, ir sniegt labāku ieskatu par JIT praksi Eiropas Savienības līmenī un veicināt instrumenta vispārējo novērtējumu.

Apmācība JIT tīklam ir nozīmīga loma JIT veicināšanā un jaunā JIT sadarbības tendenču noteikšanā. Piedalīšanās apmācībās, kas organizētas Eiropas Savienībā un ārpus tās, jo īpaši ir balstīta uz veiksmīgām partnerībām, kas izveidotas ar CEPOL un EJTN.

JIT tīkla ierobežotas piekļuves zona JIT tīkla ierobežotas piekļuves zona ir tīmekļa platforma, kas darbojas kā viena krātuve ar JIT saistītai informācijai, jo īpaši par JIT piemērojamajiem tiesību aktiem un JIT novērtēšanu. 2014. gadā tika uzsākts uzlabot tās lietošanas ērtumu un informācijas pieejamību.

JIT finansējums Tika ieviesta jauna [JIT finansēšanas](#) kārtība, lai uzlabotu praktiķiem piešķirto dotāciju efek-

tīvu izmantošanu (piemēram, vienkāršojot veidlapas, palielinot piešķirto dotāciju izmantošanas un trešo valstu izmaksu segšanas elastīgumu). 2014. gada beigās tika sagatavota jauna pieteikuma veidlapa, kas ietver automatiskus aprēķinus un kontrolē izdevumu robežas. Kopš 2013. gada JIT pasākumus finansē no Eirojusta budžeta. JIT tīkla sekretariāts ir saņēmis un izskatījis 145 jaunus pieteikumus, kas apstiprina praktiķu ievērojamo interesi un šīs finansējuma programmas lietderību.

6.3 Genocīda apkarošanas tīkls

Genocīda apkarošanas tīklu izveidoja 2002. gadā, lai nodrošinātu ciešu sadarbību starp dalībvalstīm šo noziegumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā. 2011. gadā Eirojustā tika izveidots genocīda apkarošanas tīkla sekretariāts.

Ikgadējās sanāksmes Eirojusta mītnē notika genocīda apkarošanas tīkla 16. un 17. ikgadējā sanāksme. Sanāksmes nodrošina unikālu platformu praktiķiem, lai apmainītos ar informāciju un paraugpraksēm, un tādā veidā sadarbotos un palīdzētu viens otram genocīda, noziegumu pret cilvēci un kara noziegumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā. Sanāksmes galveno tematu skaitā bija noziedzīgi nodarījumi pret dzimumneaizsķamību un noziegumi uz dzimuma pamata, kā arī pašreiz Sīrijā notiekošo sadursmju sekas.

Stratēģijas dokumenti Lai stiprinātu starptautisko noziegumu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, genocīda apkarošanas tīkls publicēja *Eiropas Savienības genocīda apkarošanas tīkla [stratēģiju](#) cīņai pret nesodāmību par*

genocīdu, noziegumiem pret cilvēci un kara noziegumiem Eiropas Savienībā un tās dalībvalstīs, kas ir pieejama Eirojusta tīmekļa vietnē. *Stratēģijā* izklāstīta šo noziegumu saistība ar Eiropas Savienības teritoriju un norādītas grūtības, ar ko jāsaskaras izmeklētājiem un prokuroriem starptautisko noziegumu specifiskā konteksta, rakstura un tiesiskā regulējuma dēļ. Turklāt dokumentā ir iekļauts vispusīgs pasākumu kopums, ko Eiropas Savienības institūcijām un dalībvalstīm būtu jāveic, lai atbalstītu valstu iestādes cīņā pret nesodāmību, lai vainīgos sauktu pie atbildības un nodrošinātu taisnīgumu upuriem.

Apmācība Genocīda apkarošanas sekretariāts oktobrī sadarbībā ar pilsonisko sabiedrību organizēja otro semināru par cietušajiem smagos starptautiskos noziegumos dalībvalstīs. Semināra mērķis bija dalīties ar paraugpraksi un zināšanām ar valstu iestādēm par dažādiem cietušo tiesību aspektiem, tostarp tiesībām uz piedalīšanos, aizsardzību, atbalstu un atlīdzību par zaudējumiem. Seminārā piedalījās Eirojusta nacionālo biroju pārstāvji.

6.4 Konsultatīvais forums

2010. gadā tika izveidots Eiropas Savienības dalībvalstu ģenerālprokuroru un prokuratūru direktoru konsultatīvais forums (konsultatīvais forums), lai stiprinātu starptautisko tiesisko sadarbību un savstarpēju uzticību, un dalītos ar pieredzi, un eksperti dotu ieguldījumu Eiropas Savienības institūcijās brīvības, drošības un tiesiskuma telpas attīstībai. Eirojusts turpināja sniegt juridisko, administratīvo un finansiālo atbalstu konsultatīvā foruma pasākumiem.

2014. gadā notika [konsultatīvā foruma](#) 7. un 8. sanāksme, ko atbalstīja Eirojusts. Sanāksme jūnijā Grieķijas prezidentūras laikā tika organizēta kopā ar Eirojusta stratēģisko semināru “*Eiropas apcietināšanas orderis — pa kuru ceļu uz priekšu?*” Konsultatīvais forums izdarīja secinājumus par juridiskiem un praktiskiem risinājumiem EAO izpildes uzlabošanai un cīņai pret korupciju. Sanāksmes

rezultāti un konsultatīvā foruma secinājumi ir pieejami Eirojusta tīmekļa vietnē un tika pārsūtīti attiecīgajām Eiropas Savienības institūcijām, lai veicinātu debates Eiropas Savienības līmenī (*skatīt* Padomes dokumentu 13581/14). Decembra sanāksmē Itālijas prezidentūras laikā konsultatīvais forums apsprieda noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiscēšanu un to, kā uzlabot savstarpēju atzišanu. Tika apspriestas arī problēmas un paraugprakse, izmeklējot un veicot kriminālvajāšanu cilvēku tirdzniecības un migrantu kontrabandas lietās, kas saistīta ar migrāciju pa jūru. Šī sanāksme tika organizēta kopā ar Eirojusta stratēģisko semināru “*Ceļā uz ciešāku sadarbību noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanā un konfiscēšanā — praktiķu pieeja*.” Sanāksmes [rezultāti un konsultatīvā foruma secinājumi](#) 2015. gada sākumā tiks iesniegti attiecīgajām Eiropas Savienības institūcijām.

Meetings of the Consultative Forum

Novērtēšana un turpmākās perspektīvas

Tema

Savstarpējās novērtēšanas sestā kārtā

Maijā tika pabeigtas izvērtēšanas vizītes (kas sākās 2012. gadā) uz dalībvalstīm [Sestajā savstarpējās novērtēšanas kārtā](#) par Padomes 2002. gada 28. februāra Lēmuma 2002/187/IT, ar ko izveido Eirojustu, lai pastiprinātu cīņu pret smagiem noziegumiem, un Padomes Lēmuma 2008/976/IT par Eiropas tiesiskās sadarbības tīklu praktisko īstenošanu un darbību (sestā kārtā). Atlikušos ziņojumus par dalībvalstīm novembrī [apstiprināja Vispārējo jautājumu](#), tostarp izvērtējumu, darba grupa (GENVAL), un 17. decembrī Eiropas Savienības Padome apstiprināja novērtēšanas sestās kārtas galīgo ziņojumu. Lai īstenotu Eirojustam adresētos ieteikumus, kolēģija aktīvi piedalījās un, pamatojoties uz iepriekš noteiktām prioritātēm, apstiprināja rīcības plānu un tā īstenošanas termiņu. Pirms galīgā ziņojuma tika ierosināti vairāki pasākumi, kā arī veikta sagatavošanās Eirojusta nacionālo korespondentu (EVK) 2. sanāksmei.

Lēmuma par Eirojustu īstenošanas ārējais izvērtējums

Lēmuma par Eirojustu 41.a pantā noteikts, ka pirms 2014. gada 4. jūnija un turpmāk ik pēc pieciem gadiem kolēģija sagatavo neatkarīgu ārējo izvērtējumu par šā lēmuma īstenošanu, kā arī par Eirojusta veiktajām darbībām. Tajā arī noteikts, ka katrā izvērtējumā novērtē šā lēmuma ietekmi, Eirojusta darbību attiecībā uz šajā lēmumā minēto mērķu sasniegšanu, kā arī Eirojusta lietderību un efektivitāti. 2014. gada 18. februārī Kolēģija, konsultējusies ar Komisiju, noteica konkrētus darba uzdevumu ietvarus.

2014. gada janvārī Kolēģija izveidoja vadības komiteju. Vadības komitejai novērtētājam savlaicīgi jāsniedz komentāri par izvērtēšanas ziņojumu un regulāri jāinformē

Eirojusta ārtikls

Eirojusta ārtikla darbība tika uzsākta saistībā ar Eiropas nacionālo korespondentu sanāksmi. Tā ir Eirojusta ierobežotas piekļuves zona, kas Eirojusta tīmekļa vietnē paredzēta nacionālajiem korespondentiem, un kurā ir dažādi praktiķu darbam svarīgi dokumenti, piemēram, valstu pamatnostādnes par lietu sadalījumu starp Eirojustu un EJN, valstu pamatnostādnes par Lēmuma par Eirojustu 13. panta īstenošanu un *fiches suédoises*.

kolēģija par izvērtēšanas virzību uz priekšu. Vadības komitejai jāpalīdz arī novērtēt izvērtējuma galīgā ziņojuma kvalitāti, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem kritērijiem, vienlaikus saglabājot novērtētāja neatkarību, jāiesniedz izvērtējuma ziņojums kolēģijai apspriešanai un jā sagatavo galīgā izvērtējuma ziņojuma izplatīšanas plāns.

2014. gada 22. septembrī Eirojusts parakstīja līgumu ar ārējo konsultantu — "Ernst and Young Accountants LLP". Izvērtējuma projektu veido trīs posmi: uzsākšana, datu vākšana un analīze, un ziņošana. Izvērtēšanas pirmā posma process tika pabeigts 2014. gada decembrī, apstiprinot galīgo sākuma ziņojumu.

Nākošais ir datu vākšanas posms, kas sāksies 2015. gada janvārī. Noslēguma posmu ir plānots pabeigt 2015. gada jūnijā. Izvērtēšanas galīgais ziņojums 2015. gada jūlijā ir jāiesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai, un jāpadara publiski pieejams.

Eirojusta daudzgadu stratēģija

Eirojusts publicēja savu [daudzgadu stratēģisko plānu](#) (DSP) 2012.–2014. gadam, lai noteiktu turpmāk veicamo uzdevumu virzienu. DSP ir noteikti stratēģiskie uzdevumi, kas jāsasniedz, īstenojot daudzu gadu stratēģiskos mērķus. Šie stratēģiskie mērķi bija saistīti ar Eirojusta operatīvajiem pasākumiem Eirojusta gada darba programmās, kas savukārt nodrošina pamatu budžeta un resursu plānošanai. DSP attiecas uz laika posmu no 2012. līdz 2014. gadam, un kolēģija nolēma to pagarināt līdz 2015. gadam. Dokuments ir pieejams Eirojusta tīmekļa vietnē.

13. maijā Kolēģija apstiprināja jaunu [daudzgadu stratēģiju](#) (DS) 2016.–2018. gadam. Eirojustā ir gaidāms būtisks attīstības posms — Eirojusta regulas pieņemšana un Eiropas Prokuratūras izveidošana. Eirojusta

Eiropas nacionālo korespondentu 2. sanāksme

Eiropas nacionālo korespondentu sanāksme notika Eirojusta mītnē 27. novembrī. Dalībnieki dalījās pieredzē un ar paraugpraksēm attiecībā uz valstu pamatnostādnēm par lietu sadalījumu starp Eirojustu un EJN ([skatīt 6.1. iedaļu](#)), apsprieda *fiches suédoises* un Eirojusta 13. pantā paredzētās "viedās" veidlapas izmantošanu, kā arī puda savus viedokļus par atgriezenisko saiti, kas jāsniedz Eirojustam saņemšanā ar 13. pantu ([skatīt 1.3. iedaļu](#)).

daudzgadu stratēģijā 2016.–2018. gadam ir noteikts Eirojusta darbības virziens, ņemot vērā šos uzdevumus, un saskaņota nepieciešamība stiprināt Eirojusta darbības spējas, vienlaikus pielāgojoties mainīgajai videi. Teksts ir pieejams Eirojusta tīmekļa vietnē, bet kopsavilkums sniegts turpmāk šajā ziņojumā.

Eirojusta regula

Kā paredzēts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 85. pantā, 2013. gada jūlijā Komisija iesniedza priekšlikumu par jauno Eirojusta regulu, kuras mērķi ir stiprināt Eirojustu un palielināt tā efektivitāti. Eirojusta regulas priekšlikumam ir piemērojama parastā likumdošanas procedūra.

2014. gadā kolēģija Padomes ar sadarbību krimināllietās saistīto jautājumu darba grupai (*COPEN*) iesniedza rakstveida dokumentu par šo priekšlikumu, sniedzot atbildes uz prezidentūras jautājumiem un Eirojusta viedokļus un apsvērumus par nozīmīgiem priekšlikuma as-

pektiem. Aptvertās tēmas *inter alia* ir nacionālo pārstāvju uzdevumi un kompetences, operatīvā funkcija, statuss un pilnvaras, struktūra un pārvaldība, KDR, ENCS, informācijas apmaiņa, JIT, datu aizsardzība un turpmākās attiecības ar EPPO (skatīt Padomes dokumentu 8488/14). 2014. gada jūnijā Eirojusts sniedza papildu informāciju par datu aizsardzības režīmu (skatīt Padomes dokumentu 10622/14).

2014. gada decembrī Padome apstiprināja “daļēji vispārīgu pieeju”, kas attiecas uz visu regulas priekšlikuma tekstu, izņemot noteikumus, kas saistīti ar EPPO, datu aizsardzību un konfidencialitātes un drošības noteikumiem attiecībā uz klasificētu un neklasificētu sensitīvu informāciju.

Joprojām tiek apspriestas sekas, kas izriet no LESD 86. panta, kurā noteikts, ka Eiropas Prokuratūru var izveidot uz Eirojusta bāzes. Reformu ierosināja Komisija kā tiesību aktu kopumu — regulu par Eirojusta “lisabonizāciju” un EPPO izveidošanu.

Mūsu nākotnes redzējums — ko Eirojusts vēlas sasniegt?

Eirojusta nākotnes redzējums brīvības, drošības un tiesiskuma telpā ir attīstīt un uzlabot tiesu iestāžu sadarbību, koordināciju un savstarpējouzticību Eiropas Savienībā cīņā pret smagiem organizētiem pārobežu noziegumiem un terorismu, un nodrošināt tiesiskuma ievērošanu.

2016.–2018. gadā Eirojustambūs trīs galvenie mērķi:

1. mērķis — operatīvais darbs

Eirojusts darbosies kā centrs operatīvam tiesu atbalstam Eiropas Savienībā, proaktīvi veicinot un atvieglojot dalībvalstu kompetento iestāžu sadarbību un koordināciju smagu pārobežas noziegumu lietās, sniedzot augstas kvalitātes pakalpojumu un konsultācijas, jutīgi reaģējot uz ieinteresēto personu vajadzībām un sa-
sniedzot izcilus darbības rezultātus.

2. mērķis — stratēģiskais darbs

Eirojusts turpinās attīstīties un būs atzīts kā tiesu un juridiskās kompetences centrs Eiropas Savienībā, sniedzot konsultācijas ieinteresētajām personām, pamatojoties uz darba pieredzi tiesu iestāžu sadarbībā krimināllietās.

3. mērķis — organizācijas attīstība

Eirojusts turpinās attīstīties un būt atzīts kā efektīva, lietderīga, augsti profesionāla, uz klientu orientēta un elastīga organizācija.

Sakarā ar Padomes secinājumiem veiktie papildu pasākumi

2. jūnijā TI padome pieņēma secinājumus par Eirojusta divpadsmitā gada pārskatu. Tāpat kā iepriekšējos gados Eirojusts ziņo par šo secinājumu īstenošanu. Ziņojumā turpmāk ir iekļauta tabula ar norādēm, kur var atrast vairāk informācijas jomās, kurās TI padome ir devusi ieteikumus.

Turklāt ir iekļauta arī tabula ar tematiem, kuriem pievērsta uzmanība secinājumos par Eirojusta darbību šajās jomās.

Padomes ieteikumi	Papildu pasākumi
Informēt Padomi par rezultātiem, ko paredzēts iegūt no sadarbības prokuroru norīkošanas operatīvajā darbā Eirojustā, un par to, vai šajā sakarā ir konkrēti plāni.	Turpinājās diskusijas par sadarbības prokuroru norīkošanu uz trešajām valstīm, tostarp par budžeta jautājumiem, un notiks sagatavošanās sistēmas izveidošanai.
Turpināt uzlabot LPS efektivitāti un izpildīt nepieciešamās tehniskās prasības attiecīgajās dalībvalstīs.	Skatīt 1.3. iedaļu 2014. gada beigās tika izveidoti un darbojas vienpadsmit droši savienojumi.
Izpildīt pienākumus, kas izriet no 13. un 13.a panta, un turpināt izstrādāt ērti lietojumus risinājumus, lai nodrošinātu informācijas strukturētu pārsūtīšanu no dalībvalsts uz Eirojustu.	Skatīt 1.3. iedaļu 2014. gada beigās Eirojusts uzsāka procedūru, lai vienkāršotu veidlapu.
Informēt Padomi par KDR novērtēšanas rezultātu.	KDR ir instruments, ko paredzēts izmantot tikai ārkārtas apstākļos. Ārpus parastā darba laika ar lielāko daļu nacionālajiem birojiem var sazināties tieši uz mobilaļiem tālruņiem, neizmantojot KDR. Savstarpējās novērtēšanas sestās kārtas rezultāti apstiprina Eirojusta novērtējumu, ka šis instruments ir jāpadara elastīgāks. Eirojusts tam ir pievērsis Eiropas Savienības likumdevēja uzmanību (skatīt Padomes dokumentu 8488/14, 23.–25. lpp.). Pašlaik saskaņā ar Lēmuma par Eirojustu 41.a pantu notiek Eirojusta ārējais izvērtējums, kas ietver KDR.
Turpināt izstrādāt ilgtermiņa tiesu iestāžu darbinieku stažēšanos sadarbībā ar EJTN un apsvērt tās jomas paplašināšanu.	Skatīt 2.2. iedaļas lodziņu "Eirojusts un apmācība". Tika pozitīvi novērtēti ilgtermiņa apmaiņas programma un apsvērts tās pagarinājums uz vienu mēnesi, kā arī atkārtoti ieviesti īstermiņa mācību apmeklējumi 2015. gadā.
Konsultatīvajam forumam risināt pastāvīgās problēmas darbā ar Eiropas apcietināšanas orderi vai savstarpējās tiesiskās palīdzības lūgumiem.	Skatīt 4. daļu "Šogad Eirojusta uzmanības centrā — Eiropas apcietināšanas orderis". 12. jūnijā un 12. decembrī notika konsultatīvā foruma sanāksmes, kurās galvenā uzmanība bija pievērsta EAO.

Jautājumi, kuriem jāpievērš uzmanība	Papildu pasākumi
Savstarpējās novērtēšanas sestā kārtā par Ei-rojustaun EJN lēmumu praktisko īstenošanu un darbību.	<i>Skatīt tematu: novērtēšana un turpmākās perspektīvas.</i> <i>Visi rezultātu ziņojumi tika padarīti pieejami ārējam izvērtētājam (Lēmuma par Eiropas 41.a pants).</i>
JIT tīkla ierobežotas piekļuves zona un projekts par JIT izvērtēšanu.	<i>Skatīt 1.4. iedaļu</i>
Sadarbība ar Eiropu un OLAF.	<i>Skatīt 2.4. iedaļu</i>
Eiropas iesaistīšanās EMPACT.	<i>Skatīt 2.1. iedaļu</i>
Noziegumu pret vidi apkarošanas stratēģijas projekts.	<i>Skatīt 2.3.2. apakšiedaļu</i>

Dokumentu publiskā pieejamība

Pieprasījumu skaits piešķirt piekļuvi Eiropas dokume-
ntiem 2014. gadā saglabājās stabils, — tika saņemti
divdesmit pieci sākotnējie pieprasījumi, no tiem divdes-
mit četrus saņēma tieši Eiropas. Vēl vienā gadījumā pie
Eiropas vērsās kā pie trešās puses pēc pieprasījuma, ko
bija saņēmusi cita Eiropas institūcija. 2014. gadā nebija
saņemti atkārtoti pieteikumi.

Divdesmit divi no divdesmit pieciem pieprasījumiem at-
tiecās uz dokumentiem, kas nav saistīti ar lietu. Tika pil-
nībā izpildīti septiņpadsmit no divdesmit diviem piepra-
sījumiem, kuros bija lūgta piekļuve pie dokumentiem,
kas nav saistīti ar lietu. Vienā gadījumā piekļuve pie
pieprasītā dokumenta tika noraidīta, jo pilnīga izpauša-
na negatīvi ietekmētu sabiedrības drošību (Eiropas ko-
lējijas 2014. gada Lēmuma par noteikumu pieņemšanu
attiecībā uz Eiropas dokumentu publisko pieejamību
4. panta 1. punkta a) apakšpunkts, turpmāk — “Eirop-
as noteikumi par dokumentu pieejamību”). Vēl vienā
gadījumā pieprasījums piekļūt dokumentam tika norai-
dīts, pieprasījums neatbilda kritērijiem, kas norādīti Ei-
ropas noteikumu par dokumentu pieejamību 2. panta
1. punktā. Pārējos trīs gadījumos pieprasītie dokumen-
ti vai nu nebija Eiropas rīcībā (divi pieprasījumi) vai
bija nepieciešami papildu paskaidrojumi, lai identificētu

dokumentu (viens pieprasījums). Pēdējā gadījumā Ei-
ropas nosūtīja lūgumu sniegt paskaidrojumus (saska-
ņā ar Eiropas noteikumu par dokumentu pieejamību
6. panta 2. punktu), bet pieteikuma iesniedzējs neatbil-
dēja uz šo lūgumu.

Attiecībā uz trīs pieprasījumiem piekļūt dokumentiem,
kas saistīti ar lietu, pieprasītie dokumenti vai nu nebija
Eiropas rīcībā (divi pieprasījumi) vai bija nepiecieša-
mi papildu paskaidrojumi, lai identificētu dokumentu
(viens pieprasījums). Pēdējā gadījumā Eiropas nosūtīja
lūgumu sniegt paskaidrojumus (saskaņā ar Eiropas no-
teikumu par dokumentu pieejamību 6. panta 2. punktu),
bet pieteikuma iesniedzējs neatbildēja uz šo lūgumu.

Eiropas izveidoja arī jaunu dokumentu [publisko re-
ģistru](#), kuram var piekļūt no Eiropas tīmekļa vietnes.
Decembra beigās publiskajā reģistrā bija vairāk nekā
650 dokumenti, kas bija Eiropas rīcībā. Publiskais re-
ģistrs tiks regulāri atjaunināts, tiklīdz kļūs pieejami jau-
ni dokumenti. Publiskais reģistrs ir paredzēts, lai pilsoņi
varētu vieglāk piekļūt dokumentiem, kas ir Eiropas rī-
cībā, un palielinātu pārredzamību un pieejamību infor-
mācijai par Eiropas darbību.

Pateicība

Mēs pateicamies bijušajai *Bulgārijas* nacionālajai pārstāvei **Mariana Ilieva Lilova**, bijušajai *Vācijas* nacionālajai pārstāvei **Annette Böringer**, bijušajai *Francijas* nacionālajai pārstāvei **Sylvie Petit-Leclair**, bijušajam *Īrijas* nacionālajam pārstāvim **Robert Sheehan**, bijušajam *Itālijas* nacionālajam pārstāvim **Francesco Lo Voi**, un bijušajam *Portugāles* nacionālajam pārstāvim **João Manuel Da Silva Miguel**, par viņu darbu un vērtīgo ieguldījumu Eirojustā

© Eurojust, 2015

Visas tiesības paturētas. Nevienu šīs publikācijas daļu bez Eiropas Justīstības departamenta atļaujas nedrīkst reproducēt vai kā citādi izmantot ne ar grafisko, elektronisko, mehānisko vai citu līdzekļu, tostarp kopēšanas, rakstīšanas vai informācijas uzglabāšanas un iegūšanas sistēmu palīdzību.

Pateicība visām nodaļām par sniegto ieguldījumu.

Dizains/DTP: *Michèle Wilks-Speer*

Foto: *Jakov Minic (Eurojust); „Shutterstock”*

EUROJUST

Maanweg 174, 2516 AB The Hague, Nīderlande

Tālrs.: +31 70 412 5000 - E-pasts: information@eurofound.europa.eu. Tīmekļa vietne: www.eurojust.europa.eu